

N á w ě s t i.

Čtvrtý a poslední díl toto w
sobě obsahowati bude :

- 1) Život Cýsaře Karla čtvrtého, Krále Čes-
ského.
- 2) Život Arnosta, prvního Arcbiskupa Praž-
ského.
- 3) Bedenáct příkladůw swatosti w trwagichm
husitském nepokoji w Čechách, s tímto
obsahem :
 - a) Příhody Zbinkowo z Sasenburku, sse-
ského Arcbiskupa Pražského.
 - b) Nátiskové a truchlivý konec života Pe-
tra Lazura, Opata někdejšího Kláštera
Benediktýnského w Opatowicích.
 - c) Předivná stálost gednoho podle gména ne-
známého Rytíře Českého.

d)

- d) Jan Pardubský, Pulmistr, neb Městnostanového města Pražského, spolu s 10 Radnjmí gafož n také Rychtář Nykoláš pro svědomité plnění povinnosti auřadu od rozbaurené Husitské zběře zamordowani.
- e) Vkrutné zpustění Kartauského domu.
- f) Hrozné mučedlnické vsurcení Dominykánů w Pisku.
- g) Vkrutné zboření chrámů, a Klášterů od Husitů, a veliké pronásledování duchovenstva.
- h) Ohavná smrt Vlrycha Sezyma.
- i) Truchlivé příhody Hermana, Sufragána Arcibiskupa Pražského, gafož těch duchovních, kteříž s nenávistí wjry téhož času trmagického nepokoje gati, a do wodny zvrženi byli.
- k) Zmužilé gednání obau Antjřů Zdenko z Černína, a Nykoláše z Házenburku.
- l) Truchlivé života skončení Gindřicha Kolmana z Dornsteynu, Pána na Dbovřisti.

- 4) Sešť příkladů ctnosti z příběhů tovaryšstva Gežissowého w Čechách, s tímto obsahem :
- a) Uvedení tovaryšstva Gežissowého do Čech na přimluvu Českých Panův Stazmů v Ferdynanda prvního.
 - b) Život Edmunda Campiána z tovaryšstva Gežissowého.
 - c) Život, a žalostný konec Kryštofa Spoteka z tovaryšstva Gežissowého.
 - d) Život Jana O Gelebon z tovaryšstva Gežissowého.
 - e) Život, a hrozná mučednická smrt Melchiora Grodeckýho z tovaryšstva Gežissowého.
 - f) Života příběh, a smrt Karla Spinola z tovaryšstva Gežissowého.
 - g) Truchlivé života skončení Wjta Weismana z tovaryšstva Gežissowého.
- 5) Případnosti Kasspara Čepa, Preláta na Karlově w Praze.

- 6) Žiwota wypsáni blahoslawené Marye Klez-
ty, prwni wrchni, a předstawené Kláštera
ra w Praze u Karmelitánek.
- 7) Žiwot wypsáni blahoslawené Zdislawy, aneb
Matky chudých nazwané, zakladatelkyně
Dominikánského Kláštera w Babloně w
Čechách.

•

Wypsání Životů
swatých
Patronů Českých,

podlé
historického věku od Jozefa Siffnera w Něm-
eckém gazyku wydáno,

nynj pať w Český gazyk přeloženo
o d.

Jana Kulíka,
měšťana Pražského.

Díl čtvrtý a poslední.

obsahuje :

Život Chráte Karla IV., a Krále Českého.
— — Arnosta, prvního Arcbiskupa Pražského.
Oedenácté příkladů swatosti za časů Husitských.
Šest ctností ; příběhů tovaryšstva Gejssova w Čechách.
Příběh Kasspara Ciepla, Oppata na Karlově w Praze.
Život blahoslavené Elekty, řádu Karmelitánského.
— — — — Zdislawy.

S šesti rytými obrázky.

W Praze, 1802.

W Jana Buchlera, knihtupce.

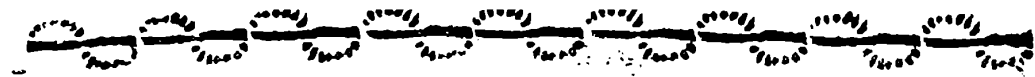
Dokažmež se těmto zrádcům, že můži
česttj gsine.

Ž i m o t

Cýsaře

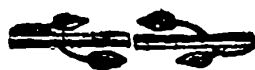
Karla Čtvrtého,

Krále Českého.

Sento Prync, genž potom slawným byl w swém panowánj a w nábožnosti, byl syn Čestého krále Jana z Lucemburka, mage za otce swého Gindřicha VII. Řimského Cýsaře. Alžběta matka Karlowa byla dcera Wáclawa II. krále Čestého, kterauž zplodil s Gunthau dcerau Cýsaře Rudolfa I.; následowně týž znamenitý Prync ze strany matky swé possel z kmene Přemyslawowa, kterýž také w poslaupnosti opět rozmnožil.

Zplodil pak Jan král Čestý z Alžběty králowny swého syna, léta od narezenj Božjho 1316, čtrnáctý den měsíce Máge w prwnj hodinu w Praze, a dáno mu bylo na křtu gméno Wáclaw, kterězto gméno potom w Karla změněno bylo, gažž o tom nižě položeno gest. A poněwadž geho politycká gednánj gsau spogena s domácými ctnostmi;

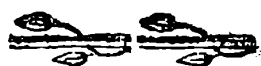

y widělo se za slusné a potřebné, abychom o tom w celosti tuto krátce toliko psali, a přitom zvláštnj ohled na geho nábožná gednánj měli.

Zdá se syce, že týž dobrý Prync w autlých letech swěho dětinstwí nebyl hrubě k této poslednj ctnosti weden; neboť sotwa gest z rukau swých pěstaunek přissel, giž geho bogowný otec dal ho pod ochranu Wilémowi Wladikowi z Žagicu, (Němcy píšj Nasenburg) muži welmi bogownému, a pro swé vdatné skutky w powěsti welice slawnému, genž byl wchynjm komorníkem dworu králowského, a měl statků mnoho gsa Pán mocný y bohatý.

Okolostogičnosti tehdegšsich časů, w nichž se wstawičně wálky wedly, a vdatnosti osobnj y zmužilosti bylo potřebj, toho wyhledávaly, aby se wůbec we zbrani wsecko cwičilo. Jan tedy vmjnil z swěho syna vdatného bogowníka včiniti, a tudy časně ho dal vdatnému hrdinowi Wilémowi, aby geg k tomu wedl a cwičil.

Alle Wilém Žagic přčinil se w rozkazu králowí, a mladěho swěho swěřence včil raděgi tomu, kteračby někdy w swém panowánj šťastně mohl prospjwati, a w swých gestě syrotčích letech aučad zemské rady chwalitebně zastáwati, dobře wěda, že národ nenj náflo-
něn k Janowi, a žeby týž králowský mlade-

neček, gažožto z starého panugjčýho domu
w Čechách posslý, wúbec milowán byl.

Jan, mage o tom zpráwu, coby Pan
Žagic tať čině přemeysslel, gednoho dne po
tagmo káže Wiléma Žagice mimo nadání wssch
hodnostj zbawiti, geho osoby y wssch statků
se zmocniti. Potom pať syna swého na Kři-
woflát dal wezti, a tu pilně ho ostrjhati
rozkázal. To ostrjháni bylo tať ostré, že ne-
bylo powoleno ani geho krewnjm přátelům
s njm mluwiti. Mělo wěřjcy Král se obáz-
wal, aby snad w čase od swého syna s křá-
lowstě stolice zsazen, a z křálowstwj wyho-
stěn nebyl.

Wáclawowo ostrjháni na Křiwoflátu
trwalo až do sedm let geho stáři. A že otec
Král wstawičně na to myslil, že lid od něho
odstaupj a přidrží se mládenečka křálowstěho;
tedy rozkázánjm otcowstým w sedmém létě do
francauz ke dworu křálowstěmu z Čech we-
zen byl.

Panowal za toho času w francauzské zez-
mi Barel přjgmjm krásný, kterýž měl za
manželku Maryi sestru křále Jana, a tetku
těhož Prynce Wáclawa. Král francauzský
gaťž geg vhladal, welni geg zamilowal.
A když byl k němu přiweden, polibil geg
a řka: Toto dítě gest z kmene slawného a z
rodu Čestěho, deyž gemu Pán Bůh swé poz-
že

žehnání. Tu týž mládeneček měl se we wšsem dofonale cwičiti, a powahům Francauzským zwykati, gelikož w těch časých dwůr Francauzský w mravich a vměnj welmi se w Evropě stkwěl, a měl mnoho knížat slawných a mužů wyborně včených.

Gednoho pať času, kázal ho Král ten w křesťanském řádě Biskupu potworditi, to gest biřmowati. A přitom změnil gemu gměno, daw gemu gměno od swěho gměna, totiž aby slaul Karel, a byl naň welmi lašťaw, a často fráte říkával: Karle, deyz tobě Pán Bůh, aby byl následowník welikého Karla. A tak nápotom wždy mu říkali Karel. A pod tjm gměnem potom byl králem Českým a Cýsařem Římským.

Brzy potom dobrá tetá geho Marya králowna vmřela bez plodu, z čehož Karel welmi byl smuten, zwláště když powážil, že nemá z domu swěho krewního přítele, kterémuby se mohl swěřiti a dowěřowati.

Asy w roce král Jan wydal se z Čech do Francauzské zemi, aby tu syna swěho s nawstijwenjm nenadálým překwapil. Také y proto to učinil, aby s tjmž dworem opět swé přátelstwo w pewný swazeč spogil a obnowil. Y tolik tu způsobil Jan, že král Francauzský vsnaubil synu geho také y smlauwami swadebnjmi vperwnil za manželku, dceru Karlowú stregce swěho a knížete z Waloyž, genž slau-

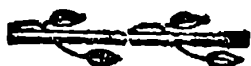

slaula Markéta, ginať pro gegi krásu a bēžlost Blanka, to gest Bjla, a w sedmiém létě teprw byla.

Po té král francouzský powolaw gezdnoho kaplana swého, genž slaul Jan de Bára, muže včeného a příkladného, a poručil Karla gemu k ostříhání, rozkázaw, aby geg včil, kterať má slaužiti Pánu Bohu. Přitom aby geg včil literám, (k literárnímu umění) neb Karel král francouzský ač sám byl člověk nevčený, wssať nad mjrú lastaw byl na včené lidi. Kaplan w tom chtě se zalibiti Králi Pánu swému, byl ho welmi pilen a navčil geg w brzkém času čísti, a hned geg včil gazyku Latinskému, ustanowiw gemu, aby na každý den říkal hodinky Panny Marye, genž slowau Cursus. Od toho času, prawj sám Karel gažožto giž Cýsař, w swém spisu o sobě, navčil gsem se čísti hodinky Marye Panny slawně, a něco gim rozuměge, na každý den času swého dětinstwj rád gsem ge čítal.

Mimo to, týž duchownj učitel cwičil ho také w čtenj písma swatého, w překládání swatých otců, wstipiw w autlém sedcy Karlowú ctnosti a náboženstwj, že se ku poctivosti geho muž řícy, že on byl příčina toho swatého gednání, w kterémž Karel nápotom se nad mjrú stkwěl. Nebo Karel častokráte w samotě cwičwal se w duchownjm přemys

Mož

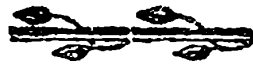

Mowánj, a při službách Božích přítomen býti, bylo neywětšj srdce geho vtěssenj.

Přes to ale wšeccko, vše se také swětstému pměnj, činil prospěch weliký, zwláště w čisté literatuře, w řečech, w swětsté maudrošti, k čemuž on darem schopnosti gsa obdařen, daleko w uměnj spoluvčence přewyšsowal. A tak w krátkém času mládenec ten naučil se také Francauzské řeči, tak že se tomu wšickni podiwili.

W mladicstwj swém, gakž obyčeg, ni kdý s hrjčkami nemařil času, nobř chodě do wyssich škol w Paříži, rád poslauchal uměnj filozofického. A widělli, že se zde onde nowá a wyborná stawenj w Paříži stawěla, neodessel dřjwe odtud, až byl wšeccko bedliwym okem tu prohlēdl. A tak také wšeho pilen byl, coholi za dobré uznáwal, žeby to dobrých následků mělo. Tudy stalo se, že nawrátiw se do swé vlasti podlé obyčegů a způsobů Pařížských ustanowil, aby se wysoké školy w Praze založily a stawenj stará se zlepšowala, aneb zde onde nowá stawěla.

Léta 1328 Jan král zase přigel do Paříže; a kdýž odtud se wracowal do Čech, wzal sebau Blaňku do králowstwj Českého, aby obyčegům a mrawům národu Českého zwykala, a tjm sobě w Čechů lásky a wážnosti

zůstala, mezy kterými gednau s swým manželem přebýwati bude.

Zatím ale ctnosti a dobrotivost Karlova po celém království Českém se roznesla, a tu lid též se tak z šťastného někdy panování, gedině potom taužil, buď aby Karel panoval, aneb aspoň wedlé otce swého zemi zprawoval. Všicni wesměs rádi se chtěli s slibem wěrnosti a poslůstnosti gemu zawázati, než obáwagje se kwapné prchliwosti Králowy, nagewo toho dáti sobě nedowěřowali. Gen toliko měšťané Horčelickij (Gerlicskij) tak učiniti nestrachowali se, kterjž wyslawosse a wyprawiwosse swé posly k Karlowi, wěrnost a poslůstnost strze ně gemu obětowali. On pak to wděčně přigaw snázně gich napomenul, aby gen swému otcy wěrnými a poslůstnými zůstali.

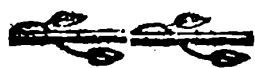
Nedlouho potom Jan Král powolal syna swého z Francauzské zemi do města Lucemburka, neb to hrabství bylo otce geho, po otcy geho Gindřichowi Cýsaři, kterýžto byl hrabětem Lucemburským. Nawrátiv se pak z Francauzské země nalezl otce swého w hrabství Lucemburském, kdež byl otec s Blaňkau naň čekal. Potom Jan Král táhl do Lombardý a do Wlach, a tu mnohá města slyšjce o geho mocy, bezewšeho dobývání gemu se podala.

Y znamenaw král Jan že se gemu po vůli geho wede, poslal do Lucemburka pro Karla syna, kterýž giž byl w patnáctém létě a mládenec welmi krásné postawy, a k lidem welmi přiwětivý. A když přigel do města Papie w weliký Pátek, řekl k swým služebníkům: Dnes gest den Božjho vmučení, a w neděli bude slawný den geho wzkrjssenj, vmjnil gsem tu zůstati. Tu wssicni se rozhostili z té příčiny, že tu měli za několik dnj pobýti. Na den pak Welikonočnj, Karel s některými starššimi wssel do kostela, a některj služebnjcy w hospodách zůstali, kterýž na den té slawnosti připrawiw se modlitbami swatými Swátost welebnau tu w kostele přigjmal, a tu zůstal až se weliká mše swatá wykonala.

Když wycházel z kostela oznámeno gemu bylo, žeby toho dne okolo dwadcyti služebníkům geho giž vmřelo, a gessť některj vmjragj, a zwláště ti, kteřj gedli dřjw, než se mše wykonala. Z toho Karel byl nemálo strassliw, tak že sedě za stolem, nechtěl gisti. W tom vzřel člowěka, an chodj tu a posluhuge mezy ginými. Y optal se, kdoby ten byl? a kázal, aby byl gat a wsazen do wězenj.

Třetjho pak dne když byl trápen, počal mluwiti a wyznal, že gest náwodem Uzowým náměstka hraběte Medyolánského, wssed do kuchyně a do kmj ged wpustil chtě knjze Karla otráwiti. Tu Karel zřegně poznal a
se

se přesvědčil, že při tom příběhu ruka Boží
geg oparowala, a od toho také času byl w
nábožnosti své pilněgšm a horliwěgšm.

Potom bral se Karel k otcey swému do
města Parmenského, a ty časy přicházelo wě-
ku geho šestnácté léto. Když se tak otec a
syn sgeli, a mezy sebou tagně rokowali,
král Jan poručiw ta města we Wlassich Kar-
lowi synu swému, a dal gemu k ruce hrabě-
te z Sabaudi, muže w bogi zkusseného, aby
mladému Pryncowi s dobrá radau byl ná-
pomocen; sám pak obrátil se odtud do Franz-
cauzské zemi a tam gednal věci potřebné.

Alle Wlassi a gich mocná Knížata ne-
chtjce tomu, aby Jan král nad nimi pano-
wal, a oni gemu podrobeni byli, učinili
spuntowánj a sinlawu proti Karlowi a otcey
geho. Robert, král Apulský, Florenstj, Alzo,
vládač Medulánský, a ginj, y rozdělili mezy
sebau tagně města ta, kteráž Jan král držel.
Tu položili se na poljch, nedaleko od Mutyny
a zámku swatého Felix a na panstwj krále Jana.

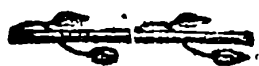
Oswjcené pak knjže Karel, gsa sauzen
a obležen ze wssch stran, nemage naděge w
žádném člowěku, ani w swém vlastnjm otcey,
neb byl odtud daleko, než toliko w samém
Pánu Bohu, mage mnohem ménšj počet
Čechů a Němců, než bylo Wlachů a Lom-
bardů, těch geho nepřátelů; wssak proto bi-
wu

wu swedl na den swatě Panny Kateřiny. Taz
kě Parmensstij, Kremonsstij, Mutynsstij vsly-
ssawssse to, sebrali moc swau a přitáhli k ně-
mu; řkauce, Pane, braňme se zkaženj nasse-
mu, dřjwe než nás owsssem zahladj.

Tu bitwa weliká s obau stran byla, wj-
tězstwj gednať sem, gednať tam se nachylo-
walo. Y trwal ten bog od poledne až do zá-
padu slunce, a s obau stran bylo zbito mno-
ho, a téměř wssickni ořowé, a oř, na kte-
rémž Karel seděl, také pod ním byl zabit.
A když giž pochybowalo se wsseligať o wj-
tězstwj, tu nepřátelé počali wstíkat s swými
forauhwemi, a neypraw Mantuánsstij, potom
mnozy za nimi táhli, a tak sřerze milost Božj
wjtězstwj Karel obdržel nad swými nepřátely.
Tu wjce než tisyc zbrogných Kopinjkůw w
moc Karlowů wěznůw přisslo, a ssest tisyc
zbrogných pěssich, též wěznůw zagato, a tu
gsau neywětssj nepřátelé krále Jana, a Karla
knjzete w tom bogi zamordowáni.

Král Jan slysse to, coby se we Wlassich
zběhlo, weliký lid shromáždil synu swému s
ním táhna na pomoc. Ale když vslyssel, že
syn geho Karel sšastným od Pána Boha ob-
dařen gest wjtězstwjm, z toho welmi se ra-
dowal, a tu syna swého předewsssemi, podlé
tehdegssjho obyčege, na rytjřstwj pasowal,
též y mnoho giných, kteřjž gemu, že gsau
byli

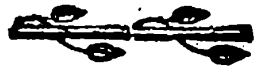

byli w tom bogi statečnĕgssj, vřázani, a welikými ge darowal dary.

Toho času, řdyž Karel přebýwal w gednom městĕ, řčenĕm Terenc, podiwný měl sen, o němž w knize o přjbčých swých sám takto pišse: Té pař noci, řdyž gsem vsnul, vřázalo mi se widĕnj, a to měl gsem sen tak řowý, že andĕl Boží stál podlé mne a wřaw mne za wlasý z přednj strany hlawy, wneř mne sebau w powĕřj.

Y neř mne až nad weliký zástup odĕncůw gřzdnjch, řteřjzto stáli před gednjm brazdem, řotowj ř bogi. Tu giný andĕl sřtuz puge s nebe, mage ohniwý meč w ruce, a wdeřj gednoho w prostřed zástupu, a on ga řožto řmrtdlnĕ ranĕný na zemi padl. Znářli toho, řekl andĕl, gessro gest wdeřen od andĕla a ranĕn až do řmrti? Pane neznám, odpowĕdĕl gsem, aniž mřsta wjm. Dj mĕ andĕl: Wĕdĕti mář, že gest to Delfjn Wřdensřý, genž pro swĕ řřjchy tak od Boha wdeřen gest. A potom brzo nawrácen gsem byl na mřsto swĕ, an gřž řwřtati počjnalo.

Na zeytrĕj řázal řral Jan wogřtu ř ozbrogenĕmu Delfjnowi na pomoc táhnauti. Y řekl Karel ř otcy: Nasseř mu pomoc ne prospĕge nic, neboť gest wmrĕl; a tu powĕdĕl wřřeřko otcy swĕmu, co byl we řnách wřdĕl. Ale otec trestal ho řřa: Nĕhtĕg wĕřřti

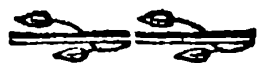

ti snům. A když se stalo tažení v wogistě, přissel posel nesa listy, že Delfin dobýwage hradu hraběte Sasogstého, z totahu welikau střelau gest potčelen, a po několika dnech umřel.

Týž Delfin (Daufin francauzský) gméz nem Rigona, byl wěrný towaryš Karlůw; a gažožkoli na geho neschetnosti žádného pozdilu neměl, předcewssať Karel tať nad tjm neschastným přiběhem vžasnul se, že nápotom w swé nábožnosti horliwěgi fráčeti a setrwati vmjnil.

Tato tedy sláwná we Wlassich wjtrězstwj, kterýmiž Karel spupnost a neposlussnost Lombardůw potčel, pohnula gsau frále Jana k tomu, že za odplatu učinil ho Markrabj Morawským, a taťe poručil gemu wladařstwj frálowstwj Čestého, když tu nebude přítomen, a pať propustil ho od sebe. Karel byl toho wděčen a rozkazu swého otce pilen; hned pozgaw nětco Kytjřůw, dal se na cestu, a gel do Čech.

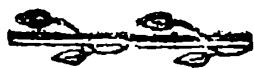
O tom frálowstwj Čestém, gaťe bylo toho času, když do Čech přigel Karel, sám taťto pisse: „Kterězto frálowstwj byli gsme nalezli tať opustěné, že ani gednoho hradu nenalezli gsme swobodného, kterýžby nebyl zastawen sewssjm zbožjm frálowským, tať že gsme neměli kde bydleti, toliko w domich měststých

stých gaſo giný měſſtenjn. A hrad Pražſký taſ byl opuſtěn, zkažen a zruſſen, že od času krále Přemysla wſſecky položen byl až na zemi.

První tedy péče byla Karlova, aby ſe ſtará ſtawenj hlawního města Pražſkého pozdle způsobu francouzſkého zlepſſowala, giná ſtawěla, a w ſluſſný pořádek wváděla. Držitelové domůw byli gſau k tomu pohnutí miſloſtiwoſtj Karlovú, a těm, genž ſ to býti nemohli, pomáhal Karel peníze a ginými potřebami. Na hradě Pražſkém ſtawenj krásná poſtawil, a na tom miſtě, kdež wſſecko položeno bylo na zemi, znou ſýň welikau a přečrásnau welikým nákladem wzdělati rozkázal, ač wſſecko, gažž byl wmiſnil, pro těžkoſt mnohých překáček do ſvého ſtawu wweſti nemohl.

Widauce pač Čechové, že Karel byl z ſtarého rodu králůw Čjeſkých, a milugje geg welmi, dali mu pomoc, aby dobyl hradůw a zbožj králowſtwj, kteráž byla zaſtawena a odlaučena od králowſtwj. Ale zemané též měř wſſicčnī byli ſe včinili náſylnjky, aniž ſe báli Krále, gažž náleželo, a králowſtwj byli mezy ſebe rozdělili. Karel tedy ſ welikými náklady a prácemi dobýwal hradůw negy w Čechách ale y w Morawě, a giných ſtatků taſé wyplatil a ſ fortunau opět ſpogil, králowſtwj rozmnožugje a polepſſugje, den odez dne za dvě léta.

Toho času zlj a lstiwj rádcowé rozšýlili se proti Karlowi v Brále otce geho, zwláště ti, kterýmž hradowé byli Karlem zodgjmáni. Tu, když přigel Jan do Prahy, přistaupiwše k Bráli, radili mu, rkauce: Pane, prohlédněte sami k sobě, neb syn wás Karel má w králowstwí mnoho hradůw a weliký lid, protož budeliť to na dlanze, tak se rozmůže, že wás wyžene, kdy bude chiti, neb y on gest dědič králowstwí, a melmi ho milugi Čechowé. A to proto prawili, hledagjce zysku swého, aby gim poručil hrady a zboží, kteráž gim Karel odgal.

Král pak tak welmi po gegich radě postaupil, že Karlowi newěřil, a z té příčiny odgal gim wšecky hrady y wládařstwí w Čechách y w markrabstwí Morawském, a tak gim toliko gména Markrabě nechal bez vžitkůw. Potom kázal geg y s panj swau manželkau Blaňkau na pewnost Křiwofláty zawestí. Tu tedy Karel snássel wšecky křiwdy s duchem vtěsseným, cwíče se w swaté trpěliwosti a horliwosti k Bohu, image za to, že newinnost geho nad lstiwými auklady swjtězy. Co se také stalo.

Nebo někteří dobří a Karla milownj Páni Čestj widauce že se mu bezprawj stalo, wložili se w to, a přistaupiwše před Brále s newinností Karla osvědčowali. Král Jan vdobřiw se na swého syna k sobě ho

po-

powolal; on pak bez mešťánj z Křivošlátu
šel do Prahy, ale pozdě přigew na hrad
Pražský, šel do starého domu Purkrabowa.
A tu měl divné widěnj, o kterémž Bárel
sám takto wyprawuge :

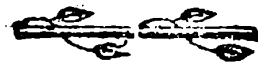
„W noci pak položil gsem se na lože,
a Bussek z Wilhrartic komorník geho na dru-
hém před námi, a byl weliký oheň w komo-
ře, neb w zymě bylo, a také mnoho swje
hořelo w komoře, tak že bylo swětlo dosti,
a dwěře y wořenice wsecky byly zawřjny.
A když gsme počali spáti, tedy počne choditi,
newjm co, po komoře, tak že oba procýtíme;
y kázal gsem Busškowi wstáti, aby obezřel,
coby bylo. On pak wstaw, chodil po komo-
ře, a nic nezřj, aniž co může nagiti. Te-
dy učinj wětšj oheň, a wjce swje zaswjtj.
Y gde k čisse, (kosičkum) kterěžto stály
plné wjna na lawicých, y napige se a postawj
gednu čissi blizko gedné swjce hořjcy, opět se
položj na lože, a gá odew se w plášť swüg,
seděl gsem na ložj, a slyšel gsem gednoho
choditi, ale widěti gsem žádného nemohl.
A tak hledě s Busškem na čisse a na swjce,
(Busko videtur crapulam habuisse) widěli gsme
čissi wrženau, a ta čisse, newjm od koho,
wržena byla přes lože Busškowo z gednoho
kautu komory až do druhého na stěnu, a ob-
razowssi se o stěnu, padla w prostřed komory.
Gá vzřew to, vlekl gsem se welmi, ale žá-
dného widěti gsem nemohl. Tedy znamenaw

se swatým křížem, we gměnu Gezu Krystow, spal gsem až do gitra. A ráno wstaw, čisse gaž byla wržena prostřed komory, nalezl gsem gi, a to nassim, když k nám ráno přišli, vřádal."

Král Jan smjřiw se s synem swým Karlem, poslal ho s krásným wogstem léta 1336 na kníže Slezské, Pána Minstrberského, aby ho skrotil. Gmėnowalo se pak to kníže Bolko, a Králi se poddati nechťelo, až gemu Karel gecho fraginy tak pohubil, že musel strze smlawy býti manem krále Jana a foruny králowstw Čestého, tak gafo y giná knížata Slezká. W té pak wogně Bolko gednoho času učiniw weypad, zagal znamenité Pány Česté Jaroslawa a Albrechta z Ssternberku, a giných oděncůw Karlowých wjce.

Karel pozwaw kníže Minstrberské na hostinu, kterýž pohnut gsa tau poctiwostí, do leženj wogenského na hostinu přišel. Když se hostina měla skončiti, tu dvě panj, kterěž také při té hostině byly, wzawssi kosiť s wjnem do ruky, a na zdrawj toho knížete pily, řkauce: My gsmc twoge zagaté. Proputiž nasse manžely z Ssternberku na swobodu, a tím dosti dokážeš, že statečný hrdina gsy. To Kníže tau ženškau zmužilostí podgat, učinil tak, a s Karlem w přátelstwí wšsel.

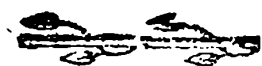
Když se Karel s lidem sobě poručeným do Čech nawrátil, opět na rozkaz svého otce, wzaw něco málo lidu wyborneho, táhl na Krále do Království Vherstého, kterýž byl mocně králi Českému odpíral, nechtě w tom swoliti, aby Jan, syn druhý krále Českého hrabství Tyrolské zprawoval. A wssak ne-
přišlo tu k žádnému nepřátelstwu odbogi, neboť wywoda Jan, kterýž se zdržowal na Wysschradě Vherstém, odesel do Tyrol gačo mįstodržjcy téhož knížetství, pilně toho sse-
tře, aby Lombardové proti králi Českému Janowi dle své wmluwy nemohli ničehož prowesti.

Sotwa tu Karel za přjčinau důležitosti zemských wssacko w dobrý pořádek wwědl, giž zase do Polska proti Litwanům tahl s wále-
čnau mocí, kdežto král Polský Kazymir vmjnil nepřátelství proti geho otcy Janowi začítí. Ale Karel rychlým kroem w tom geg pře-
degda, zamezyl wssacko to zlé, kteréž na slo-
wo krále Polského w Tylorých Lombar-
dové měli pássiti. Tehdáž pomezná Knížata
hledjce okem mħaurawým na tu moc welikau
krále Českého, a gemu gi záwidjce, vmjnili
gegí welikost ztenčiti. Tedy léta 1338 wči-
nili mezy sebou smlauwu, totiž král Polský,
Vherstý, Německý Cýsař, wywoda Rakaušský
a Baworstý, aby proti Janowi králi Českému
powstali, a některých fragů geho se zmoc-
nili.

Giž byl král polský do Slezska a Morawy nepřátelsky wtrhl, a tu Karel přigda mu s vdatnými Čechami wstřič, naň wyrazil, a wogška nepřátelská gednať pobil, gednať po různu rozptýlil. Odtud obrátil se s swým wjtěžným lidem do Kařaus, zemi tu až k Dunagi wálečnau mocý hubil, a dobyl dwadceti twrzý y několika měst hrazených. W tom Cýsař Ludwiř wyslal posly do Čech králi Janowi, aby mu oznámili, že města Cheba wzmjnil dobýwati, že prey k Řissi patřj. Ale Karel wyslaw proti němu wýborná wogška, poslum takto odpowěděl: Powěztež Ludwiřkowi, budeli on mého otce vlastního mocý dobýwati, budu gá gemu mocý brániti. To widauce tato Knížata, poslali k králi Českému, že se s ním smjřiti chtj, a k němu pokogně se mji, a tať ta sinlawu wniwec byla wwedena.

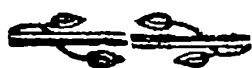
Od toho také času zamilowal sobě Král syna swého Karla welice, mage do něho wsefectu swau naděgi, a we wšem gemu se dowěřowal. A gadžkoli byl Jan na druhé oko také oslepнул, tať předce aučindliwým zůstal w zprawowánj králowstwj Českého, kónage daleké cesty, a mnohým wálkám w cyzyně byl přítomen, wydáwage wogšku swému rozkazy, kteraťby mělo statečně počjnati. Toho také času na sněmě zemském předstawil Karla za swého w králowstwj nástupníka, a Čechowé milugjce Karla gaťo swé oko w hlazwě,

wě, z wděčnosti toho přigmuli, a se radoz wali. A Karel nabyw znova tu dofonalého plnomocenstwí, nemesskal brzy w Čechách, brzy w Morawě a Slezých obecného dobrého wyhledáwati, gehož přítomnost w šťastném prospěchu wssudy nad mjrú aučinkowala.

Léta 1344 Karel Markrabě wygel z Prahy do Lucemburka, a tu pogaw otce swěho slepého, geli gsau do Alwiřona k Papeži Klijmentowi VI., kterýž byl pro wstawičné ruznosti we Wlassích, swau stolicy na něgaký čas odtud do toho města přenesti, donucen. A tu oba od Papeže a Kardinálůw přiwjtázi a ctěni byli. Papež slysse mnoho dobrého a wžitečného, co byl učinil Karel až potud, rokowal o to s králem Janem, aby syn geho Karel Markrabě Morawský a budaucý Král Český, Cýsařem byl. Král pak, že toho pilen bude, Papeži sljbil.

Tu Karel, vhlédaw čas příhodný, před Papeže a Kardinály předstaupiw, žádal snázně y prosyl, poněwadž mnohá léta fustel Pražský byl poddán Arcybiskupu Mohutskému, giž na ten čas aby byl z toho propuštěn a za hlawní wyzdwižen. Také král Jan a Karel žádali, aby témuž Arcybiskupu Pražskému moc dána byla, budaucně Králůw Českých na důstogenstwí králowské mazať, a ge fortunowati. Papež wida, že oni wěcý prawých a slusných žádagi, k tomu se wsses

wssemu swolil, a tu hned 30tý den Dubna měsíce na to Arcybiskupstwí listy wyhotowil.

Asy w druhém roce král Jan a s ním Karel syn geho odebrali se opět do Uwiřona, a tu od Papeže welmi poctiwě přigati byli. Papež učinil s Karlem smlauwy, kterézby měl plniti, kdyžby Cýsařem byl. Zgednal také tu listy Karel od Klimenta Papeže, gímiž powoleno bylo, w slawném městě Pražském wysoké školy, a wčeni obecní založiti, neb říkával často on k swým Čechům: Musímeť gá Pražské wčeni slawně wyzdwihnauti na způsob wčeni Pařížského, w kterémž gsem gá se také učil.

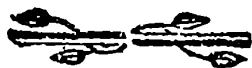
Mimo to, wyžádal také na Papeži y toho, aby ustanowiti mohl kláštery, kdežby se služby Boží za živé y mrtvé pilně konaly. Y ustanowil gich w Praze sedm. Kar melitánský na Pisku, kdež nyní w Matky Boží Sněžné říkají, byl prwní. Druhý založil blízko od kaply swatých Kozmy a Damiána we gměnu swatého Jeronýma, a wwedl do něho kněží Slowánské řádu swatého Benedykta na památku toho, že Čechové od Slowákůw swúg počátek wzali. Ten klášter gessťe pozůstává, ale služby Boží se w něm od dáwných časů w Latinském gazykem konají. Třetí klášter rozkázal založiti na gědné hoře proti Wysshehradu we gměnu swatého Karla, přikázaw, aby se Karlow, po gě
ho

ho gměnu, nazýwal. Čtvrtý stawiti kázal ku poctiwoosti swatého Ambrože, a wssať ten giž dáwno zruszen gest. Pátý kázal postawiti na gednom přiwrsji ku poctiwoosti swaté Kateřiny. Šestý klášter, ne weliký, ale welmi ozdobný založil pod Wysschradem na Tráwničku, nad potokem Botjčem, kdež býwali služebnicy Panny Marye. Sedmý chrám kázal postawiti na hoře, kteráž slowě na Wěztrowě, že cti swatého Apolinářisse.

Toho času wykázal forunu nowau wybornau králowstau k poctiwoosti gemu y budaucým Králům Čestým zlatníkům wdělati. Přitom kázal a to swým listem potom utworz dil, aby budaucý Králowé Čestij ne ginau, ale tau byli forunowáni, a každý Král hned po swém forunowánj aby gi dal w ruce a w moc třem osobám kostela Pražského, totiž Děkanowi a giným dvěma Kanowníkům, a ty wssecky osoby aby byly přisežné, na to obzwláštnj přísahu magjce. Také aby byli prawj rodilj Čechowé, ne od ginud aneb z cizýho národu possij.

Po té Wolency z wůle gednostegně wolili za Krále Řimského a Cýsaře, Karla, syna Janowa proti Cýsaři Ludwikowi, kterýž s některými Rnjžaty tomu odpjrage a swého důstogenstwj háge, nic nepořidil.

Byla toho času wálka mezy Francauzy a Angličany, a Král Anglický s swým wogstem giž se byl položil nedaleko Paříže. Y poslal rychle Král Francouzský posly swé do Lucemburka k Janowi, Králi Českému, od něho žádage pomocy. Král Jan tedy a syn geho Karel, sebrawsse na rychlost mnoho lidu Německého a Lucemburského táhli Francouzským Králi na pomoc, magjce také něco rytířův Českých při sobě.

• Když se bitwa v města Kressťáku začala, a Francouzowé znamenali, že se Angličané na odpor stawj a statečně bránj, počali causfati a hanebně vtíkat. A když to bylo oznámeno Králi Janowi, že giž Francouzowé v gížděgj, Rytířowé geho mu radili, a geho k tomu naponjnali, aby z bitwy také vgel, a sobě y swým wěrným aby žiwot zachowal, odpowěděl: Tohoť bohda nebude, aby Král Český vtíkatí měl, a neboť gá dnes swjtěžým, a nebo gaťo Král poctiwě a slawně padnu. Protož tu mne wedte, kdez neywětšj bitwa gest, ale syna mého pilně šetřte: Pán Bůh s námi.

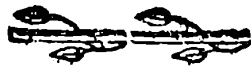
A když byl na to mjesto, kdez chtěl, přizweden, on zabod kuň swůg, gaťžkoli na obě oči slepý, tam mezy nepřátele wskočil, a tať dlouho okolo sebe seřal, až byl wjce než gednau ranau prostřelen, s swého koně padl, a ducha wypustil. Widauce pať někteřj Čechoz

chowé, že gich Král padl w tom bogi, a zabít gest, aby obau swých Pánůw nebyli zbaweni, syna geho, Karla, statečně bogugjýho, a giž od nepřátel raněného, ač nechťel, a odpjral tomu, bezděčně z toho boge wywedli a na bezpečné místo geg přiwedli. Také w té bitwě padlo wedlé Krále swého mnoho wdatných a hrdinských rytjřůw Čestých, totiž: Gindřich z Rožemberka, Jan z Lichtenburka, Plichta z Šerotjna a giných wjce.

Když se ten bog wyfenal, a král Anglický Edward widěl, že gsau geho nepřátelé wssickni pryč, gel tam osobně, aby pohleděl na ten lid zbitý, a mage zpráwu, žeby tu také zahynul Král Čestý, kázal s pilností hledati těla geho, a vhlídam geg mezy ginými, an mrtwý leží, sšed s koně swého, a pozdwihl ho sám swau rukau, a řka k němu welmi žalostiwě: O milý králi Čestý, slusseloby tobě giné lože mjeti, než turo, že ležíš na zemi, a hned kázal tělo geho poctiwě ozdobiti a wezti ge do Lucemburka, a tam w kláštere řádu swatého Benedykta poctiwě pochowati. A když tam Karel, syn geho, nedlauho potom přigel, kázal otcy swému stkwostný a nákladný hrob, gaž na Krále slusselo, způsobiti.

To se stalo šestmecýtný den Srpna měsíce léta 1346, a ten den měli gsau Čechowé za den neshťastný, poněwadž také toho dne
ně.

někdy král Přemysl Ottořar II. w bitwě, kterauž swedl s Cýsařem Rudolfem, zahynul.

Potom Karel zhogen gsa na rány, s kterýmiž raněn byl w řečené bitwě, odebral se do Bonnu k forunowánj na důstogenstwj Cýsařské. A tak za krále Řjmského w městě Bonně nad Reynem forunowán byl tu neděli před swatau Bateřinau, totiž šestmecýtmého dne Listopádu.

Léta 1347 nawrátio se do Prahy, od Pánůw Rytjřůw a wšseho lidu Pražského welmi slawně wjtán a přigat byl, neboť se wšsicni nad mjru radowali, že giž Krále mjtí budau w Čechách rozeného, a z rodu starých králůw Českých, aspoň po máteři, poslézho. Tu Karel připowěděl jim, že gich swobod a nadánj, tak gažž slusji, potwrditi chce, a tu neděli před narozenjm Panny Marye, že se dá forunowati.

Karel tedy k tomu dnu položil weliký sgezd w Praze, a tu k rozkázanj geho sgelo se mnoho lidu obogjho stawu, duchownjho y swětského, Knížat, Pánůw a Rytjřůw netoliko z Čech, ale y z Řisse, a tu to přeslawné forunowánj se začalo. Karel král přitoin také nařjdl, aby budaucý králowé Českj týmž způsobem a pořádkem wždy forunowani byli. Také tauž slawnosti téhož dne Blaňka manželka geho forunowana byla.

Brzy

Brzy potom Ludwiſ Cýſař vmřel, a král Karel obrátil ſe hned do města Řezna, přizgat tu byl poctiwě gaſo král Řimſký, wſſic cñni měſſtané wěrnost gemu ſlibowali. Od toho času gezdil on po městech Řiſſkých, od nich powinnost přigimage, a w tom we wſſem ſe gemu ſſaſtně wedlo.

Pořidiv pať ſwých wěcý w Řiſſi a wpoz fogiw wſſecká Knížata do Čech ſe nawrátil, a hned počal připrawy k založení města Mořwého dělati. On prwnj kámen ſám ſwau ruſau wložil do krumfeſtu, a tjm založil Mořwé měſto Pražſké, a kázal zed hnáti, a w nř wěže huſté a doſti wyſoké, a brány o dwau wěžech dělati od Wyſſehradu až k řece mimo wes, kteráž ſlaula Pořičany, t. g. Pořičj. A že ty zdi měſiſké, gaťž wyměřeny byly, mnoho zahrad obſahowaly, welmi ſe tu lidé při nich ſázeli a domy ſobě ſtawěli, tať, že po nemnohá letech tu krásné měſto ſtálo, kdež ſe nedlauho před tjm ſſtěpnice a ſady zelenaly.

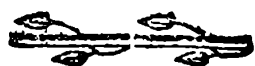
Taťe rozkázal Karel okolo toho města ſſtěpowati zahrady, a wyſazowati winice, a protož kázal z Kaſauſké země a geſſtě z giných zemj přiwěſti kořenj winného, kterýmiž ty winice okolo Prahy oſazowali. To měſto Karel potom wždy nad giné milowal, a když na hradě Pražſkém bydljwal, tu Knížatům Řiſ-

Křesťým to město z oken ukazowal, řka: Gle toť gest djlo mé!

Toho času také založil wyššj školy, mage k tomu powolenj od Papeže, když se byl v něho w Uwiňoně zdržowal, o čemž giž weysse řečeno. Připogil k králowstwí Čestému Morawské Markrabstwí, wywodstwí Slezské, a hořejšj y dolegšj Lužičany. K tomu gestě kaupil Marky Bramburské a giných zemí wíce, rozššřiw tjm králowstwí Česté welmi. Nebo welikau o to pěči měl, kteračby zemi Čestau, wlast swau milau ozdobil a zlepššil. Protož také za častě gezdjwal po zemi Česté a po městech.

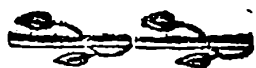
Gednau přigew do Mělnjka, a wida tu okolo města přjhodně wrchy na winohrady, řázal z Francské země z kraginy Burğundské přiwesti kořeny winné, a ge tu při Mělnjce wysaditi, kdežto až podnes se mnoho wjna čerweného rodj, a Burğundskému se welmi podobá. A že se w Čechách chmelu a ryb mnohdykrátě nedostáwalo, dal chmelnice zdělati, a množstwí rybnjkůw kopati, ano y také mnohé přjležitosti učinil, kteračby obchody do cizyny měli westi, a lépe žiwnosti sobě dobýwati. A tak toho času králowstwí Česté welice se stkwělo, a wšim dobrým a štěstím nad mjru oplěwalo. Školnj národowé vslyššewsse, kterač se w Čechách wšsecko dobře dařj, hrnuli se ochotně do Čech, žádagjce sobě

bě také pod správau Karlowau žiwu a blaženosti České aučastni býti.

Přihodilo se léta 1349, že Bramburšťý Markrabě Woldemjr, kterýž do swaté zemi Palestyny putowal, a na té cestě od Saracénů zagat byl, přišel opět do swého Markrabství, a žádal, aby gemu byly geho zemi nawráceny. Ludwjk Markrabě omylnau máže o něm zpráwu, že tam byl Woldemjr zmřel, podmanil sobě geho zemj, a když při swém odtud nawrácení Woldemjr o ně geho požádal, Ludwjk toho učiniti nechtěl. Tedy Woldemjr wida, že ho tu nemůž odtud wyhnati, ani se ho zmocniti, y poslal rychle k Karlowi Řjmskému a Českému králi, geho snážnými žádage prosbami, poněwadž on gest Woldemjr a prawý dědič, aby gemu ráčil na Ludwjka pomoc učiniti. Karel gažž o témž Woldemjrowi wssudy po wssch krajinách byl hlas, žeby on byl Pán a dědič, táhl gemu s wclikým lidem na pomoc, a poznjžiw nezbedného swého nepřjtele Ludwjka, Woldemjra zase w geho zemjch vsadil.

Žarjm pak někteřj nepřátelé Karla krále w Řjssi spikli se proti němu, a sšedše se, wywolili za Cýsaře gažžeho Guntere, genž byl chudák nemožný, ač z rodu znamenitého hrabat Řjšťých posslý. Ale Karel přemoharu swéwolnost swých nepřátel, brzy tomu wssaz.

wšsemu konec učinil, a tím w Německé zemi weliké pocty a vážnosti sobě wydobil.

Karel wpofogiw Říši, vmjnil stawěti hrad perwný nedaleko od Berauna, čtyři hodiny cesty od Prahy na gednom wrchu, kterýž šestí ginými wrchy obkljčen gest, gichžto gména gsau: Saksnowec, Plessiwec, Woskow, Gawůrka, Ějhora a Kněžowka. Wygel tedy z Prahy Ioho Ěerwna, a s ním také gelo mnoho Knížat a znamenitých Pánůw. A tu položil prwnj kámen, a rozkázal, aby od gména geho ten zámek slaul Karlstein, t. g. Karlůw kámen. A když ten zámek po desýti létech dokonán byl, ustanowil tu Děkan, a čtyři giné knězi, aby w něm každodenně služby Boží konali, neboť tu bylo něfoli kapel a mnoho oltářůw.

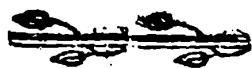
Bylť ten zámek welmi perwný, a w ty časy nedobytedlný, protož kázal Karel, aby se w něm fortuna Ěeská, swátosti Řišké, kterýchž odtud a odtud do Ěech mnoho přinesl, dšty zemské a giné drahé a wzáctné flenoty flálowstwí Ěeského chowaly. Také sobě Karel wložil každý rok na téměř zámku za něgaký čas přebýwati, a se toliko nábožnými wěcimi objrati, protož tu byli dwa kostelové, gedenswatého Kříže a druhý Panny Marye nazwaní, a kapla ke cti swatého Mikuláše. Při welikém oltáři kostela swatého Kříže toliko Biskupové, a žádný giný kněz, mši swatau
čjsti

čisti nesiněl. Nařídil také Karel, aby žádná ženská osoba na témž zámku nikdy přes noc nezůstala, protož postavil blíž Karlšteina giný zámeček, Karlš řecený, pro manželku swau, a služby Brálowniny.

Wěže Karlšteinská pozůstává w pěti sklepích, geden na druhém flenutých a stavebných; v prostřed té věže gest kostel swatého Kříže, okna téhož kostela ne ze skel, ale z tenkých zelených, žlutých, modrých a giných drahých kamenůw mistrně spogených, pozůstávala. Gestě se tu spatřuji wsseligaké řezby, přes sto obrazůw, kterjž za Karla na dřewě olegnými barwami malowani byli. Ssest takowých nedáwno pro wzáctnost do Widenšké Cýsařské obrazárny přenesseno bylo. Kdo chce gestě něgaký zbytek a stjn sláwy Karlowy widěti, zagdi sy na Karlstein, a podiwš se býwalé stkwělosti a stkwostnosti Čestě.

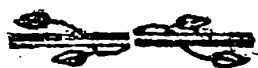
Měla toho času Říše Německá wsseligaké ostatky starožitné, kterěž Němcy swátostmi nazýwali, a obyčegně ge. Cýsařowé w městech, kdežto dworem byli, při sobě mjwali. Karel, gažto Cýsař, chtě také ten starobylý obyčeg zachowati, kázal ty swátosti do Prahy přiwesiti, a nařídil, aby se ty y giné takowé swátosti, a ostatkowé wždy druhý pátek po weliké Nocy každého roku na dobyrcjm trhu Nowého města Pražského vřazowali.

To když se všudy rozhlásylo, tu přez velike množství lidí tak z Čech, jakož y z Němec do Prahy na ten den přicházewalo, tak že se začasté těch poutníkůw na sto tisíc počtalo. Wida to Karel, způsobil druhý garmark na ten w Nowém městě Pražském.

Bylť pak toho času Karel wdowcem, neboť mu manželka geho, Blaňka, roku minulého prwnj den Srpna měsíce vmřela, a wěda, že Rudolf Falcý měl překrásnou dceru, gménem Annu, wyprawil k němu poselstwj, geho žádage, aby gemu tu dceru swau za manželku dal. Rudolf toho welmi wděčen gsa, dal k tomu swé powolenj, a za wěno obětował swé dceři město Sulzbach w hořejšich Falcých y s celau tau Fraginau.

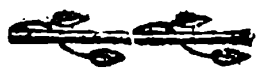
Tato Králowna léta 1349, 17ho ledna zrodila Karlowi synáčka, kterémuž na křtu swatém dáno bylo gméno Wáclaw. Karel nad tjm synem swým welmi welikau radost měl, jakož y také Páni Čestj a lidé, z toho se radugjce, že opět Čecha rozeného za Krále mjtí budau. Ale to wšse smrt brzká přefazyla, neboť se týž Wáclaw, gsa s chůwami na Žebráce, nenadále rozstonal, a také vmřel. A po třinácti měsících léta 1352 také matka geho, Králowna Anna, na wěčnost se odebrala, a na hradě Pražském w kostele swatého Wjta pohřbena byla.

Alle Karel nedlauho widowcem býwal, wždy na to myslil, fterakby takowým nowým snatkem foruny Čžestě něgaký zyst způsobil. Knjže Swidnjcký a Jaworcký měl gedinau dceru, Annu, a ona byla dědičkau několikc-
rého knjžetstwí Slezského po swém otcy. Tu dceru když sobě Karel wzal za manželku, při-
padlo na tauž Annu dědičným právem knj-
žetstwí ta Slezská, totiž Swidnjcké a Jawor-
cké. Potom táž Anna porodila syna, Wáclaw-
a, fterýž potom byl králem Čestým a Cý-
sařem Řimským, a ta knjžetstwí po matce
zdědiw, ge s forunau Čestau spogil.

Cýsař Karel wždy na to myslil, aby se
do Řima wyprawil a tam foruny Řimské tak
gafo ginj Cýsařowé, předkowé geho, přigal.
Když pak tak učiniti vmjnil, mnoho Pánůw
a Rytířůw Čestých na cestu se také wydalo,
každý několik set lidu gjzdného dobře oděné-
ho s sebau mage. Pražané také shromaž-
diwisse sto mužůw překrásných, a na wybor-
ných konjch, poslali ge Karlowi na swau au-
tratu, fterěž když vhlédal Cýsař, podiwil se,
a přigal gich wděčně.

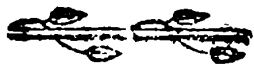
Karel mage ten lid Čestý a něco Něm-
cůw z Řisse po hromadě, wydal se na ce-
stu s začátku Řigna měsíce, a přigew do
Medulanu, tu hned na den Božjho křtenj,
totiž šestého ledna w klášteře swatého Um-
brože železnau forunau na králowstwí Řimské

welmi slawně fortunowán byl. Potom obrátil se do města Pisy, a odtud bral se přímo k Řimu, a přigel tam w středu po Kwětné neděli. Y chodil za tři dni w Řimě po kostelích, hroby a místa swatá nawštěwuge, maže na sobě oděw sserý pautničj, tať že ho geho wlastnj Čechowě někteřj neznali. W sobotu pak, t. g. ten den před Božjim wzkříšsennjm, Karel w hodinu nespornj vřázal se slawně wšsem lidem na palácu Papežském, a na zeytřj gaťo Pán a Knjže wšseho Křesťanstwa, wgel do města, a tu při mši swaz té týž Karel, frál Český a Čech rozený, slawně gest na Cýsařstwí Řimské pomazán a fortunowán; taťe y Anna, manželka geho, frázlowna Česká.

A když opět z Řima do Pisy se wrátil, položil se hospodau w domě radnjm, gaťž gemu Pisanstj byli připrawili. Nesslechetnjcy w noci vhladausse swüg čas, když Cýsař s Cýsařownau w pokojí ležel, dům zapálili, a Cýsař zchytiw se, wnáhle manželku swau probudil, tať že oba sorma z toho ohně wyběhli, a náhodau do gednoho domu dobrého člowěka, genž o té zradě nic newěděl, wběhly chytice tu swé žiwoty zachowati.

Tu zrádcowě křičeli, lid proti Cýsaři wzbuzugjce, a prawili: Gle milj sausede, pohleďte, co nám učinil tento nesslechetný Cýsař, zapálil nám dům radnj proto, aby nas
 |||

šši zbroj, kteráž tam byla, spálil, abychom se neměli čím Florentským, našim nepřátelům, brániti. A tak těmi slovy všecko množství lidu se pohnulo a zbavilo proti Cýsaři. Cýsař vstýšew křik a hřmot, vzkřikl na své věrné, a jim rozkázal, aby se zbroje chopili, a oni to hned učinivše, stáli, a hotový gsauce odpjati, a Pána svého brániti. V tom také Čestí a Moravští Páni, ač jim Pisanskí bránili, aby s druhé strany mostu gedni k druhým nemohli, na pomoc běželi. Cýsař předcházege svých věrných, zvolal: Bkažme se těmto zrádcům, že muži Čestí jsme. A tu na mostě veliká byla bitwa, a Čechové mnoho Wlachůw s toho mostu do vody metali, a mocnau rukau Cýsaře mezy sebau magice, geg na rynek wywedli, a okolo něho stáli, hotový gsauce proň hrdla swá složiti.

Když pak Cýsař s swými wítězstwy obdržel, a celého města se zmocnil, kázal ty buřice a zradce té bauřky stjnati, a celé to město ohněm zkazyti. Ale dobrotivý Cýsař Karel na velikau prosbu duchowenstwa a nezwinných Pánů Pisanských odpustil městu to muto. A odtud hnul se Karel na zeytřj, a gel do města Santa Petra řečeného, a když tu ty muže, kteří geho žiwota tak statečně bránili, na Rytířstwy pasowal, bral se do Čech.

Karel w swých příbězých prawj sám o tom nebezpečenstwy, kteréž ho potkalo w městě

stě Pisy, že widěl osobu ženskau, mage gi za swatau Kateřinu, kterak stála gačo stjn wezdlé něho, a w té těžkosti Cýsaře hágila. Pro tož Cýsař při swém nawrácenj do Prahy, měl, prý, na Nowém městě tu, kdež se řj-
falo na Bogisstj ku poctiwości swaté Panně Kateřině klášter postawiti, a do něho Panny řádu Paustenjckého kázal wwesti, kterýž potom w čas husytské bouře, ženy Taborytůw zbořily a zkazyly, kterýž potom PP. Augustyáni dostali.

Když Pražané zwěděli, že se k nim Cýsař a Cýsařowna blížj, tu weliké množství Pánůw, Rytířůw, Kněží a měšťanů naproti nim wygeli na wozých a na konjch až do Bezrauna, a tak ge wesele do Prahy prowázeli, kdežto opět od lidu obecného zwoněním, zpjwáním a plesáním wjtání a přigati byli.

Cýsař přigew tedy do Prahy, slyssel, že se mezy tjm časem laupežnicy w králowstwě Čestém na ten způsob rozmnožili, že žádný člověk nemohl po cestách bezpečně a bez strachu gezditi aneb choditi. Karel pogma s sebau něco zbrogného lidu, gezdil po wsech a městečkách y zámcých sám osobně, wyhledáwage takowé laupežniky, a když ge předzwěděl na twrzých neb na hradjch, kázal ge zgjmati a tu hned dal ge wěsyti.

A přigew k zámku Žampach řečenému, kázal ho tagně oblehnauti, neboť se 18 těch
lauz

laupežníků do něho zawřelo. A dobyw gich, kázal je do wězení wsázeti, a na zeytrj ráno hned tu wšecky na stromy okolo toho zámku zwěsyti. Y byl mezy nimi gedon Rytjř welmi statečný, gménem Jan Pancjř, kteréhož nedáwno byl Cýsar na rytjřstw pasowal, na kteréhož pohleděw Karel, řekl: Což se tobě lépe libilo zloděgstwj než rytjřstw? A tu kázal ho gafo za půl honůw od hradu odwesti a před swýma očima oběsyti. A tak Karel wypleniw těch laupežníkůw, dobrý pokog způsobil po celé Čestě zemi.

Gedenkráte přigel do Kláštera gednoho půl druhé mile od Hradce, a ten slaul Opatowice, aby tam Klášter starodáwnj a gafo neywzáctněgssj mezy ginými ohledal. A když wgel do Kláštera, pozdrawiw Opata, a bratrůw za stůl se posadil, a s Opatem obědowal. Po obědě řekl Karel gemu: Spráwa mne došla, že byste při tomto Kláštere měli mjeti poklad na stříbře a zlatě weliký. Y žádám wás, abych mohl toliko na to pohleděti. Y řekl Opat: Slawný Cýsaři twé milosti prosíme, popřeg nám se na to maličko poraziti. A nawrátiw se k němu Opat řekl: raz čiž wěděti, gest owššem něgaký tu poklad, o kterémž gá a tito dwa bratři wědomost máme a žádný giný, a my gsme takowau těžkau přisahau zawázani, abychom žádnému, fdež gest ten poklad položen, neprawili. Pročež chcessli geg widěti, žádáme, bys tak
vciž

včinił, gaŕž my tobě powjme, neboť tudy přisaby nezruſſjme, a on odpowěděl, což mi řeknete, to včijnm.

A oni pogawſſe geg za ruku, wwedli do gednoho ſtĕpu cyhlami dláženého, a wzawſſe kuflu wſtrčili na Cýſaře opať, a obrátili geg několikráte ſem a tam, wedli geg něgaſſau ſſtolau, tať daleko, gaťoby mohlo býti za dwoge hony, a tu wzawſſe s něho kuflu, wřázali gemu pořlad plný kruhůw ſtrjbra liť tého a zlatého a giných mnoho klenotůw rozličných, tať že ſe Cýſař welice tomu podiwił. Y řekl Opat Cýſaři: Pane náš, tito pořladowě twogi gſau, a tobě y twým buďaucým ſe chowagi; protož wezmiž ſobě tuto, což ſe řoli tobě libj. Medeyž mi toho Pán Bůh, abych měl co wzyti z pořladůw koſtelních, odpowěděl Cýſař. Y řekl Opat: Unížby to ſluſſné bylo, aby ty měl z toho miſta wygiti, a něco pro pamět s ſebau newyneſti.

Y wzaw gedem krásný prſten, w němž byl weliký ſwětly, a nad nju drabý Dyamant, dal geg do ruky geho, a on přigal geg wděčně. Prawj ſe, že Cýſař ten týž prſten noſyl na prſtu až do ſwě ſmrti. A s tjm hned zaſe ſe obrátili, a opět naň kufla wložená, a tať Cýſařem gaťo prwě zatočjno, z toho miſta do kláſſtera přišſli. A tu poděkowaw ſe gim z toho, wſed na kůň ſwůg k hradcy ſe
obráz

obrátil, a těm, kteří gsau s Cýsařem gezdili, ten příběh wyprawował.

Pražané nemagjce mostu kamenného, přes Wltawu začastě, z wětšsijho města na Mázlau stranu, a odtud zase do téhož města přecházeti nemohli, zwláště s gara, když se řeka rozwodnila, a most dřewěnný polámala. Cýsař Karel, otec vlasti své, to znamenaw, rozkázal k poctivosti obywatelůw téhož města most přes řeku Wltawu vysoký a přepewný založiti, a sám toho základu prwnj kámen položil swau vlastnj rukau. To se stalo léta 1357 dewátý den Čerwence měsýce. Pozůstáwa w sšestnácti dwogitých sklepjch pewně klenutých. Mistr toho stawenj byl Petr Urleř, kterýž také kostel swatého Wjta na hradě Pražském toho času stawěl.

Také rozkázal na wrchu Petřjn řečeném zed dělati, počaw od řeky Wltawy přes horu Petřjnstau až k Strahowskému klášteru, a odtud až okolo Hradčan. A to se stalo proto, poněwadž toho roku w Čechách weliká drahota byla, a lid obecný neměl odkud se žiwiti. Protož Karel, aby lid hladem nezemřel, kázal, aby na Petřjně lámali kamenj, a někteří z nich aby základy kopali, a ty dělníky wedlé slusnosti oděwem, obuwy a platem opatřil.

Toho času přišli hlavní poslové od Papeže Urbana do Prahy k Cýsaři, a ti genu oznámili gménem a na místě Pána svého, kterak někteří z lidí, a zvláště Bernábo Medulánský, welikau genu w zemi činí škodu, a tak že on Papež žádá pomocy od Cýsaře. Karel, gačo Pán spravedlivý a mstitel křivdy, a že byl ochránce stolice Apostolské, hned sebrav lid wálečný a na cestu do Říma se wydal. A přitah do Lombardýe, tu porazýw a škrotýw Bernáboa Medulánského a giné protivníky, bral se do Říma. Papež vslyšew, že Cýsař giž w Římě gest, z Witerby také tam přigel, a tu šrže Cýsaře slazwně opět wveden a vsazen byl.

Mězy tím pak časem, umřela Anna Králowna, třetí manželka Karlowa, kteráž genu syna Wáclawa porodila, a byla w kostele Pražském poctiwě a žalostiwě pochowana. A wšak Králowé a knížata, králowstwj Českého sausedé, znamenawšse, že Cýsaři Karlowi wšsecko šťastně a po wůli weđe, a že mu wždy mocy přibýwá, nepřáli mu toho, nejwíce pak Wýwoda Rakauský, Ludolf, Čechům toho štěstí záwiděl. Y ssedšse se w Uhřích w Trenčjně to způsobili, že král Denemarský, Waldemar, a wýwoda Štětjnský, Boleslaw, k tomu spiknutí přistaupili a se zawázali, že chť na garo do Čech wtrhnauti.

Karel aby takowě záhuby Čechy své zbawil, a wěda, že wýwoda Sstětjnstý, Boleslaw, má dceru na wdanj, gménem Alžbětu, žádal gj na Boleslawowi za manželku. Byla pak ta kněžna Alžběta Kazymjra krále Polského wnůčka, Ludwjka krále Dherstého sestřenice, a ti oba Králowé toho welmi wděčni gsauce, že Cýsař k gich příbuzenstwí přistaupí, k tomu snátku hned powolili, a s Karlem se smjřiwše a pokog učiniwše o to geho žádali, aby swadba w Brahowě strogena, a slawena byla. Což se také na žádost gegich stalo. A tak Karel tjm snátkem hrozně wálky se zprostil. Tato králowna Alžběta porodila mu druhého syna, an se gménowal Žygmund.

A když widěl, že gjž mu spomalu síly vbýwá a stárne, spořádam wsecko chwalitebné w Čechách y w Řissi, ostatní léta swého panowání stráwil w samé nábožnosti, založiw mnoho kostelů a špitálů, a gich welmi nadál, zwláště hlavni kostel Pražský, kázaw tu dvě věže ołowem welmi sylně pozlaceným přikryti, gedna stála na východ, a druhá na západ slunce, a když na ně slunce swjtilo, a o ty věže pozlacené se obráželo, tu weliký blest činily, tak že gich bylo widěti welmi zdaleka. Ostjt také, a synce kostela Pražského kázal welmi ozdobně malowati způsobem Řeckým gafo stlenným, a čím wjce na to djlo přsselo, tjm wjce se stkwělo a blystilo. Wydal také zlatau Bullu, a strze ni tak mnoz
ho

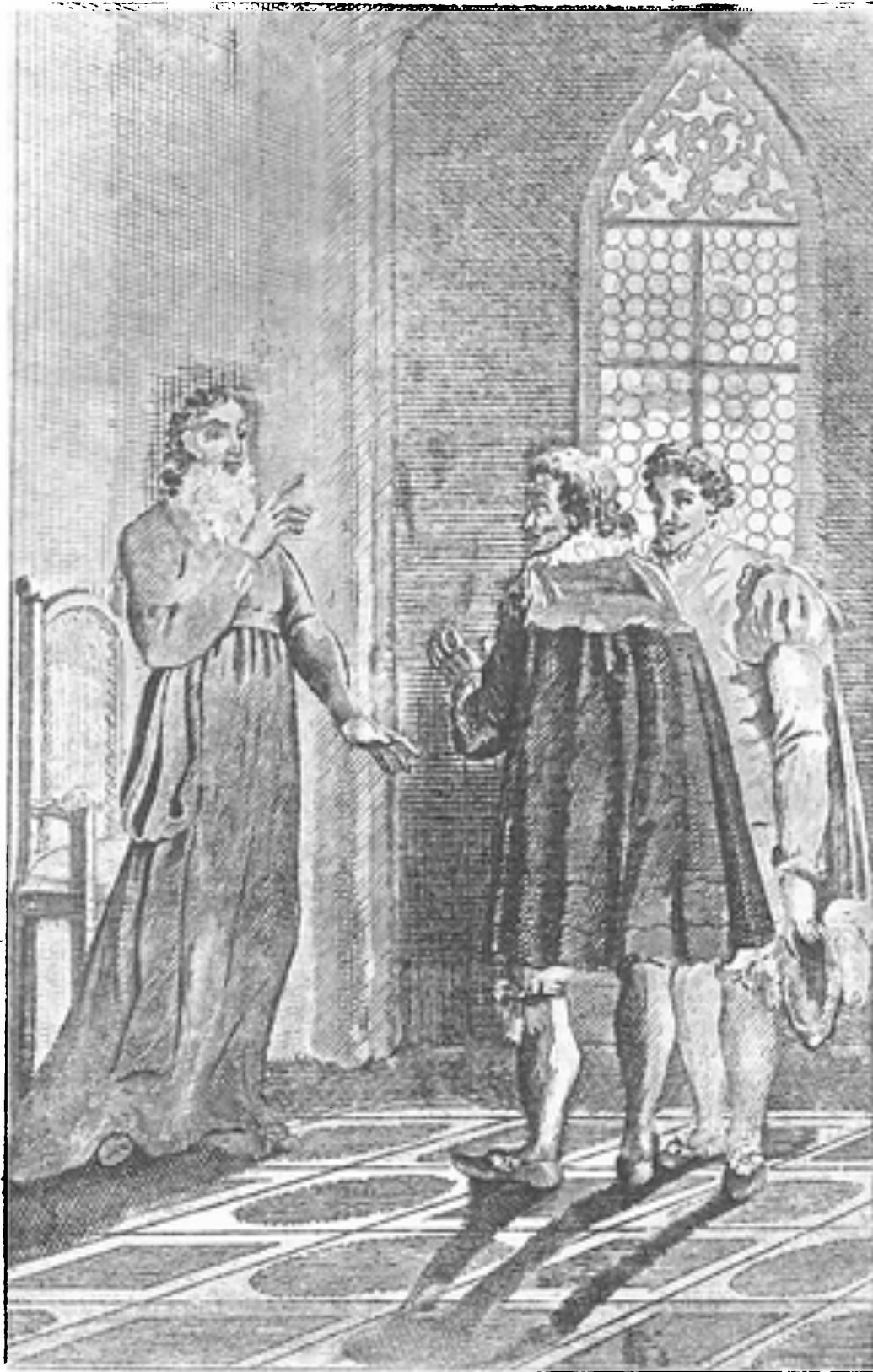
ho dowedl, že od toho času Říše w pokoji bez domácých roztržitostí a wálků zůstává, žádných odporůw ani rozdwogení při wolení krále Římského nebývá, a Němcy, že při gegích národu trwá důstojenstwí Cýsařské, po Pánu Bohu nemají komu děkowati, než tomuto Čechu Karlowi, a té zlaté Bully od něho nařízené.

Umřel pak týž w skutcích swých přeweslawný Cýsař a Král Český w sobotu před swatým Ondřejem, což bylo dewětmecýtmého dne Listopadu měsíce léta 1378, a do skreyffe králowské kostela swatého Wjta slawně y welmi žalostiwě pochován, kdežto geho kosti pozdnes odpočiwají. Panował slawně y šťastně w Čechách a w Říši 33 let, a žiw byl 62 let, 6 měsícůw a 16 dnj, pozůstawiw po sobě nikdy nezapomenitedlné této památky, že byl prawým otcem swých Čechůw a své milé vlasti. *)

Ži:

*) Pelcl w životě Cýsaře a Krále Českého Karla IV

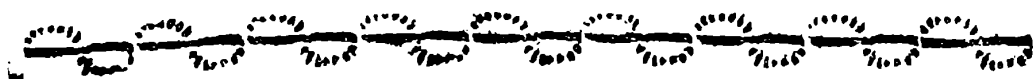

Nepromítat se Hříchové, dokáwad, že
je spásitelné skutky napravení nebudau.

Ž i w o t
A r n o ſ t a,

prvního

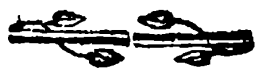
Arcybiskupa Pražského.

Mezy těmi slavnými muži znamenitého rodu Českého, jichž Karel IV. za své rádce zvolil, a toho času životem svého gednání také se stkvěli, byl gest Arnost potomný Arcybiskup Pražský první, kterýž pro své veliké zásluby hodna sebe učinil, abychom geg též tuto vvedli.

S počátku čtrnáctého století přišel on na svět, a byl syn statečného Rytíře Arnosta z Pardubic, jenž podle příbuzenství Pánů Malowců také se psal Malowec, o čemž některý také wypravují, že rod Malowců a Pardubských geden a ten samý rod byl.

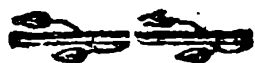
Předkové Arnostovy byli gsau muži vdatní a bogovní, měli za znamení na štítu půl kóně. Také o otce Arnosta gsau památky, že byl za krále Jana vůdcem v wogště, a provedl mno-

mnoho hrdinstvých skutků, a tudy se stalo, že pro své zásluhy ustanovil ho Král za ředitele na pevnosti Kladsko řečené.

Na této tedy pevnosti narodil se náš Arnost, geg přirozenost mnohými dary obdařila, gsa on krásné postavy, krásné twáře a dobrých powáh. A poněwadž w swém dědinstwji giž welikau na sobě vřazowal schopnost, y uznali gsau za dobré geho rodičowé, aby gessťe w autlém swém wěku dán byl na cwičenj. Y poslali ho do Českého Brodu, neboť byl otec Arnostůw Pánem od Brodu, kdežto za toho času školy gať w včenj Slowánských liter, tať y w náboženstwji cwičenj mládeže w slawném kwětu byly, y taťe v weliké powěsti, aby tu maličký Arnostek w obogni náležitě se wycwjičil. Čehož tedy ctnostnj a bohabognj rodičowé sobě žádali, tohoť taťe k swému potěssenj na synu swém vhlédali. Arnostek netoliko w Slowánských literách, nobř y taťe w náboženstwji nad mjrů tu prospjwal, tať že wždy po cestě křesťanské dokonalošti kráčege, byl potom muž weliké swatosti a žiwota příkladného, ačkoli geho přjwětjwost, milostiwost a mimo obyčegně obyčegowé wsecko to giž předoznamowali.

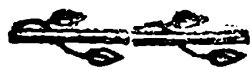
W Brodě položiw w takowém prospěchu základy k dalššimu cwičenj, rodičowé geho odtud ho do Kladska powolali, a tu chodil do Latinských škol, kterěž toho času Krjžžownjcy

žownjcy špitální swatého Jana gsau drželi a zprawowali. Tu gažošto wrodilý pilen byl welmi literního vmění, weda život w příkladné pobožnosti, zwláště pak weliký ctitel byl obrazu Maryánského, kterýž w Kladště we farním kostele k weřejné počtě wystawen byl. Při těch školách bylo w ten obyčej wwedjno, že všency na každý den sobotní odpoledne do téhož kostela chodiwše, litanye ku poctivosti Maryánské zpjwali.

Wedlé toho chwalitebného obyčeje šel také gednau Arnost do téhož kostela, čine toto pobožné gednání též s spoluvčency swými. Tu pohledna na obraz Panny Marye, kterýž stál na welikém oltáři, a widj, gažoby obličej a twář obrazu Panny Marye hněwíwě se od něho odwrátila. Arnost, wědom snad gsa něgakého tagného swého přečinění, welmi se vlekł, a změnil se na swé myšli gažoměř welikým příliš strachem poražený. To widauce podle stogjcy všency, tázali se ho, coby ta neobyčejná twáře geho změna znamenala? Ale Arnost tagně wšeho toho choval w srdcy swém gažo tagenstwí, a žádnému nikdy toho nezgewil, až teprw mage vmřiti, swým wěrným oznámil a napsáno dal, kterať se to gemu přihodilo.

A wšak to náhlé a diwné widění welice w srdcy Arnostowú aučinkowalo. Neboť od toho času, gažž se sám wyznává, oddal se
-tiž Dji. D zcela

zcela k službě Maryánské, a životu ctnostnějšimu, tak že vůbec gmn byl Mariophilus, aneb ctitel Maryánský. A odtud to pochází, že se Arnost s obrazem Maryánským, podle způsobu w Kladstě, obyčejně maluge.

Tu po takovém widění, po několika měsících šel z Kladsta do Braunowa, a tu drahně časů w včení pobýw, odtud šel do Prahy, aby nabyl většího vmění. Esa pak potom w stavu duchovním, dřív než kterého dostal posvěcení, odebral se do Wlach, a tam na vysokých školách w Bonony y také w Paduy za čtrnácte let pozůstal, cwiče se w theologickém vmění, poněwadž toho času newzněšenější učitelé téhož vmění w Bonony byli; a tu také Arnost za mistra včení theologického a práv církevních utvořen byl.

Z Bononye přišel do Říma, a tu včině známost s věcnými muži, w přátelském spolku s nimi za drahý čas w Římě obýwal. A že byl muž věcný a dobrých obyčejů wssudy byl wážen a milován, tak že potom při jeho vyslanstwj z Čech do Říma-tím přátelstwj mnoho dobrého a užitečného wygednal.

Když pak z Říma přišel do Prahy, tu byl přigat s newyslowitedlnau radostí, nebo jeho do Čech nawrácení proto bylo Čechům wesele a milé, poněwadž vůbec se myslilo, že welebný Arnost w České zemi wrchního
Pa-

Pastýře auřad někdy prospěšně zastáwati moci bude. Sám král Jan pro geho weliké v-
mění a výborné ctnosti wážil ho welice, a
tudy se stalo, že na slovo Králowo, ač mla-
děho gestě byl Arnost wěku, léta 1326 při
Pražském kostele swatého Wjta Děkánem wci-
něn gest.

Tu se domníwalo, že Arnost gačožto
milostnjí Králůw, cobykoli geho neymilosti-
wěgšj dobrodinec od něho požádal, ochotně
se k tomu naklonj; zatím ale stalo se wsecko
na opak. Král požádal od něho pokladu ko-
stelnjho, a Arnost té žádosti odpjral. A když
Kráľ od swého vpustiti nechtěl, tu Arnost
předstawowal Králi, geho prose y žádage,
žeby se proti auřadu swému prowinił, kdyby
z ohledu milostiwého Pána swého co takowě-
ho učinil.

Naproti tomu mnohem štědřegšj a
powolněgšj z swé vlastnj mohowitosti se
vkázal Arnost, kdykoli toho potřeba kázala.
Arnost po smrti otce swého, an právě toho
času umřel, wšj weliké geho mohowitosti byl
dědičem, z kterěž znamenitý djł obrátil k obe-
cnému dobrému a na giná pobožná ustanow-
nj. Sedno z nich bylo při kolegiátnjm koste-
le Wszech Swatých na hradě Pražském, kdež
aby službu kostelnj rozmnožil, gistý počet du-
chowmjch osob ustanowil, a ty osoby mšsi v
switánj každý den o Panně Maryi aby zpjwa-
li,

li, a gitřnj a giné hodiny drželi, a ty osoby dostatečně žiwnostj y wssemi wěcmi časnými opatřil.

Gafo ale Arnosst, že gest poklad kostelnj Bráli wydati nechťel, neměl giž tať náhleněného Brále k sobě, tohoť mnohem wjce nalezl v Karla syna Králowa. Karel, gať mile s wůlj Králowau obdržel řízenj zemstě, wolil sobě Arnossta za obzwlášťnjho swěho rádce, a kdykoli něco důležitěho před se wzyti vmjnil, wždy neyprwě se o to s Arnosstem poradil, máli tať činiti, čili nic.

Gedenáctý den po smrti a pohřbu Jana IV. Pražského Biskupa, kanownjcy Pražského kostela sšedše se, a Pána Boha za milost Ducha swatěho prosywsse, poctiwěho muže Arnossta, na ten čas kostela Pražského Děkan, za Biskupa wolili. Ač někteřj z kanownjkůw tomu wolenj na odpor byli, že wssak Karel Markrabě toho wolenj wděčný byl, hned poslán byl do Arwiřona k Papeži, aby se tam na biskupstwj swětiti a dotwrditi dal, nebo na ten čas Arcybiskup Mohutský, genž byl neywyššj špráwce kostela Pražského, nemohl Arnossta woleněho poswětiti na biskupstwj proto, že se přidržel Ludwíka Baworského, kterýžto w flarbě byl, a ten Arcybiskup tať s njm. Protož Arnosst musyl geti k neywyššjmu Biskupu Řimstěmu, kterýž toho času w Arwiřonu dworem byl.

Papež

Papež Klement toho gména sšestý, Arnosta velmi wděčně a milostiwě přigal, a Kardinálowi Portuenskému geg na biskupstwě České hned poswětiti welel, a tak on wzaw listy Papežské na swé potwrzení, šťastně se do Čech nawrátíl. Proti němu wssecken staw duchownj a lid obecný, procesý poctiwě wysli, a geg do kostela swatého Wjta, s wezlišan poctiwostj wwedli. Král Jan a Karel y knížata, synowé geho, se také z geho přisstj radowali.

Toho času také se giž při Papeži gzdalo, gakž w životě Karlowú o tom řečeno, aby kostel Pražský za hlawnj wyzdwižen byl. Následowně Arnost nebyl dlouho biskupem Pražským, a nobrž za Arcybiskupa wyhlássen byl, w kterémžto duchowenstwě on byl prwnj.

To se stalo léta 1344, a syce tjm nařizenjm, aby Solomaucký a Litomyšlský Biskupowé oba pod njm stáli. A od toho času Arnost y po něm budaucý Arcybiskupského důstogenstwě, gména a mocy vžjwali. Potom hned Král a Markrabě Karel poslali dwa kanowjky do Arwiřona, totiž Mikuláše Lucemburského, a Mikuláše Hostislawa z Horawic, aby tam plásst Arcybiskupský od Papeže přigali, a geg do Prahy přinesli. Ti když se do Prahy s tjm plásstěm nawrátíli, a nařizenj Papežowo, fterakby se to wymyššsenj konati mohlo, přinesli, Král vrčil, aby se

se to poslední neděli po Swatodussních swátcých slawilo, a k té slawnosti pozwal mnohých Biskupůw a Knížat do Prahy.

A když ten den přišel, tu hned v přítomnosti dotčených Knížat a welikého množstwj lidu panstvého y městského, Biskupowé Wratislawský a Marasský Arnosta w pláště Arcybiskupský před oltářem oblekli, a geg za Arcybiskupa Pražského wyhlásyli. A tu lid obecný: Hospodině pomiluj ny zč. vysokými hlasy zpíwali a křičeli. A nový Arcybiskup hned potom Opata kláštera Litomyšlského, Premonstrackého řádu, na biskupstwj swětil.

Po wykonání té slawnosti wssickni wysli s procesy až na příkopj, kterěz byl kázal předtjm Král hluboko wykopati, aby w nich položení byli nowého kostela základowé, a wessel do těch příkopů Arcybiskup Arnost, a tu s welikým náboženstwjm položil prwnj kámen základnj tohoto nowého kostela Pražského, a lid wssecten z toho Pánu Bohu děkuje, radowal se.

Na to brzy powolal Arnost duchowenstwa z celého swého Arcybiskupstwj k sobě na hrad Pražský, a tu drže shromáždění gednalo se o dobrém pořádku cýrkewnjm. Nebo že předtjm České duchowenstwo bylo pod arcybiskupstwjm Mohutským, a w gistých wěccch duchownjch ta neywyšší zpráwa téhož arcybiskupstwu

řtupřtwj nebyla přiměřena obyčejům české cýrkwe; Arnost tedy za dobré uznal, aby se k takowému pořádku přikročilo.

Wedlé toho shromáždění zřizena gsau byla ona pamětná ustanowení, kteráž obsahowala w sobě prawidla, genž směřowala na slusný pořádek cýrkewních wěcý, a na dobré zwedzení y zachowání duchowenřtwu arcybiskupřtwi Pražského. Tato ustanowení wřegným řizřkem wůbec w známost wwedena byla, a až potud pod gménem swého půwodce gsau známá.

Arnost, z ohledu swého důřtogenřtwi, hned při swém začátečným auřadu wedl sobě slawně a welice. On držel mnoho služebníkůw, proto, poněwadž ho tagno nebylo, že zewnitřní řřkwořtnost a sláwa hodnost powyřřuge, a působí w domácých y také w cyzých wážnost, a řim také aby dořázal, že řechowě z prostředků swých mohou se také cyzým národům wyrownati a w swých hodnotech ře předřiti.

A gažřkoli Arnost dworem weliký byl, a držel mnoho služebníků; proto ale předce za dnůw řiwota swého řřestanských řřutkůw welmi pilen byl, gařo řeho slawný předek. On almužny chudým hogně rozdáwal, na řaždý den dwanařt osob chudých w swého dwora měl, rozřázaw řim řřřti dáwati do řyřosti,
Gař

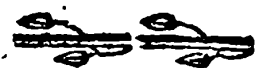
gaſo geho předeſ. On byl weliká obrana
chudých a ſprawedliwých lidj, gaſo geho předeſ.

Toho času geſtě na dje byli rozſudkowé
w Čechách ničemnj, neſmyſlnj, a někdy od
Přemyslawy prwnjho knjžete Čeſkého, owſſem
pohana, uſtanoweni, aby ſe dala ſprawedlnoſt
ohniwým železem, aneb wodau ſtudené. Kdož
by wzal ohniwé, aneb rozpálené železo w ho-
lau ruſu, a neſpálil ſe, ten nebuď winnen.
Těž kdož neb ktera žena, pigjc wodu ſtude-
nau, a zachowala gi, byla newinná ſauzena;
paſli ſe kdo ſpálil, ten buď winnen, a wody
ſtudené kdo nezachowal, tež buď za winného
odſauzen.

Žnage důſtogný otec Arnofft, že při ta-
kowých důwodjch a odwodjch, nepřitel pekelný
mnoho ſwých chytroſtj provozuge, a wjce na
newinné než na winné takowé wěcy přewodj, to
wſſecko kázal zruſſiti, ač proti myſli ſaudcůw
zemſkých, nic na gegich moc, ani hněw ſe
neobracuge, zahladil a wniwec obrátil.

Léta 1359 počala býti w Čechách weliká
drahota a w chlébě weliký nedoſtatek, tak že
lidé hladem mřeli. Tu Arnofft welikau a
znamenitau almužnu čině po Čeſké zemi chleb
rozdáwal, nemocné s ſwátostími ſám zaopa-
třowal, proti naſažčiwé nemocy lékůw
wyhledáwal, a tak mnoho nemocných y bla-
dowých lidj zachowal od ſmrti.

Arnoſt

Mnoho také knih kázal psáti, a po městech a kostelech je rozdával, mezy kterýmiž také byla kronyka Rozmy Děkana kostela Pražského, kterauž kázal několikráte přepsati, a aby k stracení nepřišla, na rozličná místa vložiti. A to gest ta kronyka, gi kapitola Pražská za našich časů y s poslaupnými spisowately znova s swým nákladem, gažto drahý sklad příběhů Českých, tisknauti dala.

On dwa pisáře vstawičně choval při swém dvoře, kteříž toliko knihy kostelní psali a věci duchovní v hromadu vváděli, kteréz Arnost po kostelech a klášterích ke cti Boží a k chwałe kázal rozdávati. To pak gest ta znamenitá knih práce, kteráž památku Arnostowú slawnau činí a slowe práce wyhotowení knih, po latinsku librorum Erektionum, genž se začínají od léta 1358 a wstahují se až přes polowicy 15ho století. Týž znamenitý rukopis pozůstává w 13tých welikých dílech, a zachowává se w knihárně kapitoly Pražské, a obsahuje w sobě wsecka pobožná ustanowení kostelní, klášterů a oltářů, při kterých kněží powinni gsau mše swaté čísti a powinnosti své wykonáwati. Také gsau tu poznamenaná gména základatelů pobožného ustanowení a založení, měst a wessnic, gať a co k žádussi ročně platiti mají, tak že právem za děky duchovních věcí držeti se mohou tyto knihy. Také Paprocky a Balbín, coholi gsau o počátku Pánů Českých

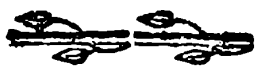

a duchowního založení psali, z těchto knih vyhotovení, (Libris Erectionum) všecko to vzali a na světlo vynесли.

Druhá památka, kteráž též Arnosta slavného činí, tato jest: že wyzdwihl znamenité Proboštství kanovníkův řeholních svatého Augustýna v městě Bladstě a dostatečnými y mnohými platy, knihami, stavením rozličným a malowáním velmi ozdobným okrásliti rozkázal. Kláštery také na Sackě, v Jaroměři a v Kofycanech již řečeného zákonu kanovníkův řeholních kázal jako z novu postawiti, a nadál se velmi bohatě.

Spital také v Českém Brodě, v Příbrami, v Libáni postawil a dostatečně nadál. Městečka swá také rozkázal zděmí odělati; jako Brod Český, Teyn Horšůw a Kaudnicy. Rybníkův též kázal nadělati, neb na ten čas lidé a zvláště chudí málo ryb gedli. Protož on když lowili geho rybníky, kázal všecky ryby pro Pána Boha rozdati.

Gako ale Arnost v skutcích křesťanských byl veliký; tak také v gednání swém a v řízení byl mocný. Toho příklady gsau na geho činech a wyslanstwj, kteráž činil k Paříži do Arwiñona, kdež swau věcnau wýmlownostj y to dowedl, že Karel Markrabě, a syn krále Českého Jana wolen a fortunován byl na Cýsarstwj. Protož Karel wážil a měl

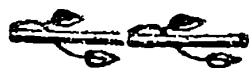

w poctiwosti Arnošta welice, a po smrti swého otce, když se w králowstwí wvázal, učinil geg za swého prwního dwořcníka, a w nezdůležitěgších swých gednání bez něho nebral před se nic.

Také Karel vdělil mu důstogenstwí knížetečyho, a nařídil, aby Arnošt gažožto Arcybiskup Pražský také spolu knížetem byl, a potom wssickni geho nástupnjcy. A poněwadž Karel na Papeži toho wyžádal, aby Arcybiskupu Pražskému moc dána byla, buzdaučně králůw Českých na důstogenstwí králowské mazati a ge fortunowati; tedy Arnošt byl ten prwní, kterýž Karla krále Českého na králowstwí České mazal a fortunowal.

A když Karel milostiwý, častá image s Arnoštem o to rozmílawánj, kteražby mohl w králowstwí Českém vměnj ustanowiti a rozšířiti, od stolice Apostolské list, na wysazení vměnj Pražského obdržel, a ge založil; tu Arcybiskup swatého kostela Pražského Arnošt sebraw gednať s sebe, gednať od swých bratří, z nichž gedn byl Probosstem w Litoměřici, a giných Prelátů y duchowenstwa welizkau summu peněz, k témuž wčenj Pražskému obětowal a poddal.

Křimo to, také Arnošt ustanowil přitomž vměnj Lektora, aby se od něho chudí kněží, a ti, kteříž nemagj co naložiti na wčenj,

ni, písmům swatým učili, a kaupil gemu wes mezy Prahau a Gilowjm, gménem Zlatníky, a ten Lektor, neboli učitel, na ten plat žiw byl. Y nařídil Karel, aby Arcybiskup Pražský byl Kanclířem a ochráncem téhož učení Pražského, a tak potom budoucí Arcybiskupové Pražští.

Mezy tím došla zpráva Arnosta, žeby w Polské w Litwy náboženstwj křesťanské vmdlěwalo, od pohanů wětšj geho díl wniwec obrácen byl. Arnost a příkladem swých předkůw, zvláště swatého Wogtěcha, slawného Bulhárů a Prussanů Aposstola, podgatý, vmjnil těchto swatých mužů následowati, a tam se odebrati, aby náboženstwj opět wstipil, a ty, genž z cesty swatého obcowání wyfročili, zase na předešlou cestu wwedl.

S počátku geho příchoz nebyl bez vžitku, gelikož swau wliďnostj a wýmluwnostj, s kterauž prawdy učení křesťanského přednášel, srdcý obywatelů brzy sobě zýskal. Ale strana pohánská obáwagjc se, aby wwezením učení Ewangelického swé mocy w lidu nestratila, to přičiněnj Arnostowo překazyla.

Obywatelé Litewští slibili, že chtj náboženstwj křesťanského se přidržeti, gestliže řád Německých Rytířůw, kterýž w čas křížowého tažení odtud wzat byl, zase do zemi bude nawrácen. Wšak že týž řád tak učinil

ti se zdrahal, a Litowští obyvatelé od svého vpuštění nechťeli, tedy Zrnosť, wida lid twor-
de sige, a že w arcybiskupstwí swém gest ho
potřebj, wysel odtud, a bral se přímo do Čech.

Roku toho při slawnosti swaté Panny
Markěty přišli do Čech něgacy Němcy pod
způsobem welikého náboženstwí a utrpení;
obnažené hřibety, a zakryté twáři magice,
gedenkaždy se bičem w hřibet mrstl, a bylo
gich okolo tří set, starých y mladých, a gedem
před nimi chodil s kostelní forauhwy a zpí-
wal písne Německé. Čechowé, ač gim ne-
mnoho rozuměli, mnozy wssať se gim přito-
waryssili, také y některé ženy, a diwje se
přísnému pokání, kterěž, gaťž prawili, čini-
li, hogné gim almužny dávali.

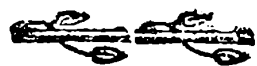
Dne gednoho bylo Karlowi králi ozná-
meno, žeby ti lidé spolu neřádne ndčnjm čas-
sem obywali. Karel toho aby gistotu zwěděl,
poslal tam některé muže, wjry hodné, aby
s nimi chodili, a gich činůw zkaumali. A
když se to tať w prawdě a docela vyhledalo
a také nalezlo, že se gedni druhým, lidé swět-
stí gsaucé, z hřichůw swých zpowjdagj, a
něgaké bludné náboženstwí magj, kázal ge
Král zgjmati, a wjnil mečem trestati. Y
nalezeno gest mezy nimi několiť žen w muž-
stém oděwu, a peněz, ač žádných zgewně
bráti nechťeli, wssať gich v nich w pytlících
mnoho nalezeno.

Ta ustanowená pokuta zdála se býti do-
brému a tichému Arcybiskupu Arnostowi wel-
mi přísná. Gde tedy k Karlovi, a promluwiv
o to s ním wydal na ně toto napomenutí:
Tito, kteří vpřímně chtějí z hříchů pokání či-
niti, ať se v duchowních Pastýřů oznámí;
kteří pak nechť od toho bludu vstaupiti, zgs-
mani budete, a wwezení w gistá místa, a tu
powyvěceni w pravém náboženství, vloženo
bude jim pokání. A když napomenutí to nic
neaučinkowalo, tu Král kázal je wsecky wen
z Čech wyhnati, a zápowěd jim učiněná,
kdyžbykoli se zase nawrátili, buď wssickni neb
na díle, aneb která z nich osoba, že budou
ohněm spáleni. A tak Čechové těch hostí ne-
vžitečných z své země pozbyli.

Aa takový způsob také se zachoval
Arnost wsem bludům, kteří již w ten čas
w Čechách zde onde se vyskytowali. Vmínil
gistě týž laškavý Pastýř dussí, chybugjcý po
dobrým a cwičením, nežli po zlým a nelid-
ským způsobem gich na dobrá cestu opět přiz-
westi.

Stalo se pak léta 1361, že w Praze
kněz geden, gménem Martin Cynk, rozkáz-
aním Pražanů wtopen byl. A byl ten Mar-
tin služebník a kaplan kostela Pražského swa-
tého Wita na hradě Pražském, gsa rodič Praž-
ský a muž velmi dobrý a vpřímný, (gakožto
pravý Čech) pogaw s sebou některé své přát-
tely

tely wstoupil do domu radního wětššího města Pražského, žádaje, aby dyl gemu náležitý a peníze ty, kteréz gsau položeny w domě radním za dům někdy otce geho, gemu, gafo nápadníku a dědiči wydany byly. Radní wyslyssewsse žádost, odpowěděli y rozkázali, on kněz Martin aby dne třetího sám toliko osobně se před nimi postavil, tu že gemu chťj dáti na to odpowěd. A on tak učinil.

Tu oni wzawsse za příčinu, žeby práwa gích, též y gích auřadůw newctil, a něco proti osobám gich důtkliwě mluwil, kázali geg wsaditi do těžkého wězení, a na zeytrj ráno kázali geg poprawcy na most wywesti, a zwázaného s mostu do Wltawy swrcy a wtopiti. To když bylo zwědjno, někteří z přátel geho geli do Norimberka, a tam takowau příhodu Cýsaři oznámili. Cýsař Karel wzaw o tom zpráwu, nemálo se rozhněwal, a hned kázal ty rychtáře a přísežné s auřadůw wsaditi, a řekl, že se do Prahy nechce nawrátiti, doč kudby oni wssicni z města newyssli, a že chce pro ten aučineč nad Pražany těžkau pomstu učiniti.

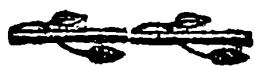
Radní to slyssewsse z toho byli welmi zstrasseni, a wradiwsse se na to pilně, rychle poslali do Arwinonu k Papežowi, žádajice milosti a odpustěnj. Y přišlo psanj od Papeže k Arnoštowi Arcybiskupu, aby ge wyslyssel milostiwě, a poněwadž se winné býti
vzná;

vznáwagi, aby gim pořánj vložil, a po wyřonánj téhoř pořánj, aby ge od té těžkořti rozwázal.

Arceybiskup powolaw těch radnjch před sebe, řekl gim: Synowé milj, oznamte mi tuto, co gest bylo za přjčinu smrti toho dořbrého a ctnostného muže řněze Martina? A oni odpowěděli: Otče důřtogný, my gisté řami newjme, z řařých přjčin ře nám wdálo řakowau wěc wčiniti. My vznawáwce, ře gest ani řkutřem, ani řlowem proti nám nic newčinił: milořti a odpuřřtění řžadáme. Arceybiskup odpowěděł: Šábel neřřlechetniř on gest wámi pohnul, a wás proti tomu muži wzbuřdil. Protoř odpuřřtění řřjchu nemůře ře řřiwe řtáti, leč to řlé ř řpařřtedlnými řkutřy napraweno bude. A oni řekli: Otče milořtiwý, coř nám řoli vložjř, řotowi řřme wýplniti, řterýř řekl: řa neřřřřřřřřř se mi wiřj, aby řte wáře proti řánu řohu prořřřřř řwatými almuřřnami wýplnili, a ředm řiřř řorcůw řita mezy řhudé řozdali. Oni wýřřřřřřřřř Arceybiskupřřau wýpowěři řobě vložené pořánj, řař řned wčiniłi, a ře byla na řen řas w řraze weliká řrahota, řaupili těch ředm řiřř řorcůw řita w řMorawě, a do řPrahy ře přřiweřti řawřře, to wřřřřř obili mezy řhudé řozděliłi.

Čýřař, řdyř ře do řPrahy nawrátil, řpráwu o řtom řmage, řař gim řo, ač řtěřce, wřřřřř
miloř

milostiwě odpustil. A oni nedlouho potom
wsšickni geden po druhém zemřeli.

Také Arnost wwedl hudbu a zpěwy ko-
stelní w lepšší způsob a pořádek, kterýžby srdce
lidská k náboženství a bohomyslnosti wzbuzo-
wali. On měl též býti původcem ku pocti-
wosti swatého Wáclawa wведенé písně, genž
se začíná : Swatý Wáclawe, wewwodo Čestě
země rč., kteráž se až podnes s horliwostí od
Čechů zpívá.

Arnosta a častá psaní činwal do Říma
Papeži Innocencyowi a Urbanowi, týchž ot-
cůw snázně žádage y prose, aby genu dali
odpuštění, tak aby mohl auřad Arcybiskup-
ský s sebe pro polepšení života složiti. Ale
oni znagjce býti tak hodného, gačo vžitečné-
ho tomu kostelu Pražskému, y wšsemu lidu
Čestému, nechřeli k tomu dáti swého powo-
lení, a on na znamení té swé weliké žádosti,
kdežkoli buď na stěnách, neb na sklech kázal
znamení, neb obraz Panny Marie namalo-
wati, wšsudy tu také kázal sebe namalowati
klečícího, a wšsecka znamení a oděw arcybí-
skupský před sebou ležící kázal vdělati, na
znamení toho, gačoby ty wšsecky ozdoby
opowrhl, a gich se zbawil.

Geho weliká hodnost a dobrá powěst
způsobila to, že po smrti Papeže Innocencya
VI. měl býti wolen za neywyšší hlavu Cýr-
4tý Djl. kwe

řwe řřestanstě. Že ale ř tomu nepřišřlo, taz to přřčina byla, řeby Źrnosřt pocházěl z rodu řestěho, ne řyce proto ře on byl řech, ale ře wětřřim dšlem Wlassi zřřdřka řdy aneb nechřř mimo zemi řwě gině osoby na stolicy Papežř řtau vsaditi.

Wicwřřakméně Źrnosřt na důřtogenřtwř Kardynálřtě byl wolen y powřřssen, wřiněn gřa wyslancem Źposřtolřřým, řehoř ale on nepřez řřal; proto ře brzy nad to řěta nășředugřřyho na wěčnosť se odebral.

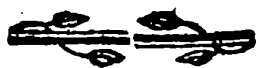
Těhoř tedy roku 1364, znamenaw řwě něřteré a řwěho řostela arcybřřřupřřtěho pilně potřeby, gel za řřřřřem do Budessřna, a tu byl od něho y odewřřech Řnjřřat milosřiwě přřř wřtán, a slawně přřřat, a práwě odtud s řřřřřem Řarlem přřřgel do Prahy, řdyř gemu Źrban Papeř řlobauř Kardynálřřý posřal. Na den slawnosři Ducha řwatěho, mřři řwatau slawně y pořorně s welikým náboženřtwřm, a s pláčem netoliřo slauřřil, ale y takě wřřinřl na ten den, o Duchu řwatém přř přřřtomnosři řřřřřřřě y Wěmeckých Řnjřřat, genř nebyli w gazyřu Slowánřřtěm zběhlř, Wěmeckau řěčř welmi přřřřgemně řázanj, tak ře se tomu wřřřř řřni diwřli. A hned toho dne y na zeyřřř byl wřřrutnau trápen zymnicř.

Y rozřřehnaw se s řřřřřem, y řewřřřemi řeho Řnjřřaty, Pány a Dwořřany, řřřř se
nez

nemocného wezti do Kaudnice, a tu učinil pořizenj wůle své poslední, a služebničky své hognými darowal dary, s welikým náboženstwjm a s štáussenjm srdce svého Pánu Bohu učiniw počet před swým Kaplanem, swátostmi také křesťanskými, wedlé řádu Cýrkwe swaté, se opatřiw, Pánu Bohu ten den po swatém Petru, ginať na den památky swátého Pawla, hodinu kompletnej dussi swau odeswzdal, léta svého 64, a biskupstwji svého dwamecýtmého. A že sobě dáwno před tjm zwolil pohřeb w kostele farnjm Panny Marye, tu kde se mu Panna Marya diwně vkázala, w městě Bladsstě, tam wezen a pochowán byl, pohřben před welikým oltářem, a dusse geho, takž gakž z wjry křesťanské držíme, že s Pánem Bohem, w geho wěčné Božské sláwe přebýwá.

Urnost byl wysoké stíhlé postawy, wzezřenj ostrého ale welmi lidstého a lastawého, tak že se na obličegj geho dobrotiwost srdce spatřowala. Také byl muž Bohu milý y lidem, gehož památka w požehnánj gest, a což giným kázal, to sám w skutku zachowáwal. A když měl umřiti, dal tisýc hřjwen stříbra na stawenj kostela Pražského. Kaupil také k těmuž kostelu Pražskému wsy Rye, Řezčicy a Cheynow, a tu znamenitau tworz postawiti rozkázal.

S Cýsařem Karlem mnohé a daleké čínil cesty, a jako vyslanec k dworu Papežskému, do Wlasté, Německé zemi, s' svou prozřetelnou maudrostí ty neytěžší věci k šťastnému koncy přivedl.

Arnost způsobil y to, že strz snatek manželský Alžběty, dcery wýwody Ssterinského Boleslawa, s Karlem, Českého království hrozné války zprostil, a stálý pokoj vpernil, a tím mnohého dobrého w zemi půwodem byl, z čehož dobrý následkové až do neypo-
zdnějších časů possli. *)

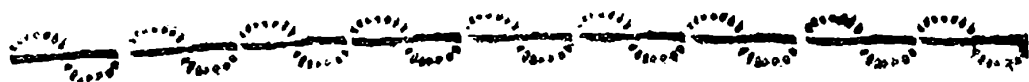
Pří-

*) Balbini Vita Aernesti primi Archiepiscopi Pragensis.

Příkladové
Svatošti

za času

Husitských.

B h y n ě ě z B a g i c ů,

šestý

Arcybiskup Pražský.

Až téměř ku konci čtrnáctého století optě-
wala tím šťastím země Česká, že za příčinou
náboženství, mimo starý čas pohanství, obe-
cným různicem podrobena nebyla. Bylyť gsau
owšsem gafěsy hádky a hadrunky strany věni
we wjře, a cyzý do Čech přichozy hleděli ko-
lifráte, aby bludy wytrusowati mohli; a wšak
to wšsecko nemělo důležitých následků.

Nyni ale přicházíme na tyto časy, w
kterýchž nasse wlast pro různosti w roztržkách
věni wjry se spauzecý, do stawu bjdného a
oplaťání hodného gest přisla. W těchto růz-
ných časých powstali gsau muži Aposstolsstj,
kteřj nepřátelům gednoty křesťanské statečně
na odpor se postavili, a nestrachowali se pro
to obecně dobré třebas y také životů swých
wynaložiti.

Ž počtu těch horlivých mužů byl gest Žbynko z Žagicu, aneb gať některj ho gmez nugi, Žbyněk z Hazenburka, genž byl z rodu Weprůw, Pán z Waldeka a z Hazenburku, kterýžto rod znamenitých byl zásluh w Králowstwj Českém.

Předně: pro své dobré powahy, pořoru a nábožnost učiněn gest Kanownjkem hlawnjho kostela Pražského, potom pak Probosstem při tehdegssjm Kollegiátnjm kostele na Mělnice. Po žalostiwém pohřbu Mikuláše Arcybiskupa Pražského, an léta 1402 na wěčnost se odebral, wywolen byl Žbyněk na tu stolicu arcybiskupskou pořádně, a toho důstogenstwj také byl hoden.

Tehdegssj různosti, genž se z časté nepřjtomnosti krále Wáclawa IV. w řízení zemském dály, přinutily gsau takměř Žbynka, že se musyl w to wložit.

Wywoda Baworský znamenaw ten nez pořádek, a nedbalost Wáclawa, wpadl léta 1404 do Čech zbrogně, a počal welikých škod činiti okolo Domažlic, image přitom ten au mysl, aby Wáclaw král odřekl se Cýsarstwj, a on aby byl králem Řjmským a odtud y Cýsařem. Tu Žbyněk sebraw několiť tisýc lidu gjzdného, vdeřil na nepřátely v Domažlic, a statečně přes hory z Čech ge wyhnal.

Brzy potom strhla se bauče domácý a rúžnosti w Čechách, a tu Zbyněk měl co činiti wíce nežli s Bawory, aby záhy w cestu gim wšročil a prwnjm swém zrůstu ge wdusyl.

Času toho, byl w včeni Pražském muž a mistr téhož včeni, a kněz, gménem Jan, genž měl přigmj Hus, proto neb byl rodem z gedné wsy, kteráž slowe Husynec, a ten dostaw do ruky knihy bludné Wiklefa Angličana, kterěz byl přinesl z Anglické země Jeronym, byw tam na včeni, a toho včeni se při držel. To včeni obsahowalo w sobě několič článků, mezy nimi tknulo se také swátosti Oltářnj aneb wečeře Páně, a wedlé toho včeni Hus wykládal tuto swátost w tento smysl: že, prý, chleb a wjno po poswěcenj kněžském předce gen zůstává w swé bytnosti, a neproměňuje se w tělo a krew Gezišse.

Hus, nemage na tom dosti, že gest bludné včeni w swüg smysl tak wzal, také mezy lidem ge roztrusowal, ano y mluwil na kázanj o tom welmi důtkliwě.

Zbyněk to slysse, powolal před sebe mistra Jana z Husynce, a tu geho pro ten wystupek trestal, kterýž odpowěděl: Důstogný orče! wšak gá nic giněho newčjm a nekáži, gedině to, což obecná wjra křesťanská drží. Y řekl Biskup: Mám zpráwu, žeby ty měl to mluwiti, při této neděli na kázanj w ká
ple

ple swatých Mučedníkůw, genž flowe w Betlemě. Jan odpověděl: gestližebych pať něco mluwiti měl z nedorozumnění proti pořádku a včení křesťanskému, chcy gá to rád gafo poslussný napraviti.

Alle Hus nadržel se tak, gažž byl sľbil; nobrž hned po takowém napomenutí opět na kázání směle o tom mluwil, a tu Arcybiskup učinil list pastýřský na wšeccky faráře Pražské a duchowenstwo, a přikazowal jim, aby lidu sobě swěřenému prawého včení o též swátosti přednásseli, a bludům Wiclefowým, kterýž byl swým bludem nakazyl králowstwí Anglické, odpjrali.

Y rozhorčil se Hus s swými společníky proti tomu listu od Arcybiskupa wydanému, a winil Arcybiskupa, y wůbec mluwil, že z nedostatku vmění theologického včení Wiclefowú nerozumí a sám w tom včení o swátosti bludně sneyssli, wstawičně na swém stoge, že geho včení s články wjry katolické dokonale se stownáwá. Někteřým se ta řeč mistra Jana nelíbila, a někteří gi nad obyčej chwálili, a z toho posly weliké mezy lidmi roztržky, různice y wády.

Ta opowážliwost Jana Husy pohnula k tomu Arcybiskupa, že o tom zprawil Papeže Řimského. Řehoř Papež genu nařídil, proti tomu včení aby časné dobrých prostředků wyhledáwal, a nedal k wětššimu wzrůstu při-

přigiti. Také Kanclér vysokých škol Pařížských Gerson, a Ondřej Bróda, mistr včení theologického w Praze, wzbuzowali ho k tomu, aby neprodléwal na odpor se postaviti, a cestu bludům zamezyti, syce že pogde z toho w zemi mnoho zlého.

A aby Arcybiskup neobmezené mocy tu vžíwati mohl, vdělil gemu Řehoř Papež vřazdu zvláštního Apostolského wyslance, aby wedlé swého uznání bludy rozptýlowal, a nesprawosti wymysleného a škodného včení poztríti tau mocí vsylowal.

Žbyněk vmjnil potřebné k tomu pomocy při neywyšší zemské zprávě vyhledáwati. Žádal tedy Krále Wáclawa, aby nedopauštíel swobodně kacyřům swé včení westi, a v lidí wkládati. Král gsa toho wděčen sľbil mu, že tak učiní, a tu coby bylo činiti potřebí, rychle gemu učiniti přikázal. Nad to Žbyněk podruhé přísně mistra Jana napomenul, aby od toho bludného včení odstaupil, a wíce o něm na kázání nemluwil. Pakli ne, že ho s auřadu swého sľadí, a duchowní klatbu naň wúbec vydá.

Alle hus, místo co měl swého Předstaweného poslauchati a se slusnému nařízení podrobiti, hůře proti němu bauřiti počal, wčině obranu swého včení, w němž dokazowal, že cokoli pisebně neb austně učil, proti dobré
mu

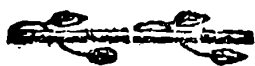

mu. včenj křesťanstému že nic nevčil. Že pak to Arcybiskup za bludné včenj drží, příčina jest, že on pravého jeho smyslu pochopiti nemůže.

Mezy tím Řehoř Papež umřel, po němž Alexander V. dosedl na papežskou stolicu. Sus při té změně pomyslíl, že v svém včenj žádná překážka míti nebude. V vyhotovil své tak řečené vyznání víry, a ge novému Papeži do Říma poslal, žádage ho a prose, aby od důmělého bludu rozhřešil.

Alexander vznesl tu věc na Šbynfu, a kázal, aby zvolil čtyři včené a zběhlé v moudrosti Božské muže a dva v právé církevní, a ti aby artykule Wiclefowy pilně prohlédli, a vsudek svůj v tom wynesli. A to Papež učinil proto, poněvadž Sus vdal Arcybiskupa v Papeže, žeby byl z newědomosti včenj jeho gafožto bludné vyhlásyl, a více tu pokračoval podle svých náruživostí nežli spravedlnosti.

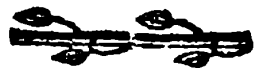
Tito tedy včenj muži wzavosse tu věc před sebe, artykule Wiclefowy v shromáždění svém zawrhli a za bludné uznali. Tu Arcybiskup rozkázal wsecky knihy a spisy y wsselikeré artykule z knih Jana Wiclefa wy-psané a od něho smyslené sebrati a na svůj dvůr přinesti, a potom spáliti. Stalo se to léta 1409.

Pravj se, že gich bylo přes 200 kusů spáleno. Owssem že to bylo weliké množstwí pro tehdegssj časy, gesssto tlačení knih nebylo tehdáž gessstě nalezeno, a tudy wětssim dílem knihy s prací přewelikau y přetěžkau se psaly, a spisowaly. Tyto knihy měly, prý, býti pěkně psané, nákladně swázané, a zlatými y stříbrnými puflami ozdobené.

Také někteří za zlé to měli Žbyňkowi, winjce ho w tom, že spolu také dobrých spisů spáliti rozkázal, což se z kwapnosti snadno státi mohlo. W této ale případnosti wymlawá geg náboženstwj horliwost, kteráž owssem nepřipausstj času, ani wvážení, takéli w takowém gednání také se bere ohled na dobré wěcy, čili nic.

Přes to ale přesewssecko hanliwá slowa Husowa a geho společníkůw proti Žbyňkowi byla gsau welmi dutkliwá, neprawá y zbytečná, mluwjce: žeby se byl teprw, když byl Arcybiskupem, učil čísti a psáti, a tudy že newěděl, zdali tyto knihy k ohni odsauzené kacyřské byly. Gednání a činy tohoto Preláta zřegně dokazugj a tím zlost swých nepřátelůw přeswědčugj, že ačkoli nebyl muž weliké wčenosti, tak předce wždy byl milowník umění, a množstwí w swé kniharně mįwal knih a spisů, kterauž po swé smrti odkázal Klášteru Augustyánskému v swaté Dobrotiwy.

O tom když vslyšel lid obecný, že takové knihy gsau spáleny na protimyslnost mistru Janowi, velmi proti tomu mluvili a bauřili, zvláště oni, genž drželi s mistrem Janem z Husynce, a ti, kteří včenj to velmi sobě oblibili a ge chválili. Y pohrozili gsau, že chtj tak s ostatky Swatých kostela hlawnjho Pražského nafládati a činiti, gaž by byl Arcybiskup knihám učinil.

Zbyněk obáwage se, aby se tak nestalo, gaž se snadno státi mohlo, dal wssecky ostatky z kostela Pražského do swého města Raudnice přenesti. Wida pak, žeby tu pro ně místa dosti bezpečného nebylo, šel k králi Wáclawowi, a přednesl gemu wssecko to, co hus a geho společnícy učiniti minj. Y namluwil k tomu Krále, tak že gest on wssecky tyto ostatky na Karlstein přenesti rozkázal. Zde se opatrowali a pozůstali za celý čas husytské bauře, a teprw když zase w zemi wssecko ticho a pořogno bylo, přišli gsau na swá předešlá místa.

Když se tak w Čechách dalo, Papež Alexander w ten čas umřel. Zbyněk zaslal do Říma pořádnau zpráwu k Papeži Janowi XXIII., kterýž Alexandra následowal, w kterémž o tom wssem ho zprawil, což se ažpotud za příčinau Jana z Husynce před se wzalo, a geho včenjm zběhlo.

Papež wedlé zpráwy kázal hned Bullu wyhotowiti, a gi poslal Arcybiskupu Pražskému, podle které Jan Hus y swými společníky z Círky wylaučen byl. Mezy tím časem králowna Žofie a manželka krále Wáclawa wywolila sobě za swého zpowědníka Jana Husa, kterýž gednoho času před ni předstaupiw, snázně gi žádal, aby se ho wgala, proto žeby to wylaučení z Círky ne gen na geho vlastnj potupu směrowalo, a nobrž také gistým způsobem wesskerý národ Český w poháněnj wwedlo. Králowna učinila tak, a tu w krále Wáclawa tolik wymohla, že se on zawázal y austně Husowi sljbil, proti wssemu tomu že geg chce hágiti a k ruce gemu býti.

Tu Arcybiskup Žbyněk, nemoha proti rozmáhajícýmu se zlému, ani proti Husowi žádné pomocy při králi Wáclawowi nagiti, a také wida, že žiwobytj swým gist není, vtekl se k králi Žygmondowi Dherstému, an byl bratr Wáclawůw, a tak z Prahy tagně do Dher se odebral.

Když pak do Presspurku přigel, před králem Žygmondem těžkost swau y nebezpečnstwj přednássel, žádage ho, a pro Boha pro se, aby nedbanliwost bratra swého napravil, a swátostj prawé wjry křesťanské lehčiti nedopauštěl. Sljbil mu král Žygmond, že w brzkém času do Čech přigede, a Círku kátolickau opatří. Ale když s tím den odedne
od-

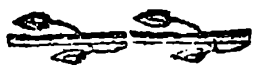

odkládal, zatím Arcybiskup Zbyněk w Presspurce vmřel dne 28 měsíce Žárí léta 1411. Tělo jeho odtud do Prahy potom přivezli, a w Kaple Sazmburského rodu, předků svých w kostele Pražském, kteráž nyní pod věží téhož kostela stojí, poctivě pohřbili.

Někteří pak lidé a zvláště lékaři, gaž o tom píší Eneas Sylvius a Pessina, kteříž geg w jeho nemocy na své práce měli, pravili, žeby byl něgakým gedem otráwen. Rochleus z gednoho listu, kterýsyho muže, geg muž říkali Palec, také tak že se stalo, to tvrdí, a dále takto wypravuge: W tom gat byl gedem z služebníků jeho, Arcybiskupowa, w Českém Brodě, a dán do vězení, a ten se dobrovolně wyznal, také y na trápení y po trápení, že gest on to učinil z národu a z patnácti zlatých vplatku, a že to učinil w nápogi w Presspurce, a ten ged přinesl sebau z Prahy. Potom tu w Brodě čtvercen gsa týž neschetník, vmřel.

Husyté, mluvíce proti Arcybiskupowi Zbynkowi důtklivě a neschůdně, veliké škody gemu učinili, gesto mnozí poctiví křesťané bezohledu gedné y druhé strany wypravugi, že mnozí lidé jeho smrti pykali, proto že byl muž horlivý, velmi dobrotivý a milostivý. Ano sám Pulchawa píše, ač byl včením husytským nadšený a nadechnutý, že byl Zbyněk Arcybiskup muž velmi pokorný a nábožný. A mocnějšího svědectví takeli gesto bude potřebí:

P e t r

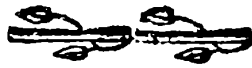

P e t r L a c u r,

Dpat někdegssjho Benediktýnského kláštera
w Dpatowichch.

S počátku wssecko hádání theologicke s
mistrem z Susynce, pozůstávalo jen toliko
w důtklivých slowích a táhagjým se rokowá-
nj. Wsšať že se včení Susowo mnohým libi-
lo, a k němuž se také připogilo mnoho vče-
ných a slavných mužů, possly z toho potom
weliké wády, roztržky y různice. Susa ohněm
odpravenj, gafožto půwodce tohoto nowého
včení, dalo příčinu tomu, že pomatený lid
pozdwjha swých wrtkawých hlav, w zemi
bauřiti počal; až potom strze to přissli weliké
wálky a záhuba wsseho králowstwj. Y zku-
syla vbohá wlast Česká w weliké mjře, kteráž
pozůstawila budaucýmu potomstwu welmi
smutných památek, aby se tím znáti wčilo, že
protimyslnosti a bauření proti swé řádné Wrch-
nosti, wždycky obywately neschastné činj.

Ž obecných různosti obyčegně pocház-
zegj tito zlj následkowé, že se pássj bezbožno-
sti, provozugj laupeže, mordy, plenění, a
a branj cyzých statků se děge, a sužuge y trá-
pj, kdo z toho jen býti může. Tak se y dáz-
lo w Čechách w čas těch různých časů, w

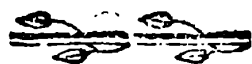

řterýž statkowě a mohowitosti dobrých měšťanůw buřičům za podíl byly.

Giž w žiwotě Cýsaře Karla IV. rweď: no gest, řterař klášter Opatowský pro swá bohatstwí a množstwí pokladů w weliké byl powěsti. To pař režce nesa Jan Městecký z Heřmanowa městce, přigel gednoho dne do řehož kláštera sám třetí, a byl toho času Opatem tu řněž Petr Lacur, muž melmi nábožný a dobrotiwý, a ten Jana přiwítal a ctil s welikau poctiwostí. Stalo se to den druhý měsíce Listopadu léta 1415.

Po něm, gafo po hodině, přigeli tří geho služebnicy, potom opět po malé chwíli přigelo gich deset, a potom dwacet y wíce, a ti poslední wřtočiwřse do kláštera, wřřcký napořád zchytali, vbili, mordowali, až se mniři rozběhli. A tu on Jan Městecký s swými kláštera se zmocniw, toho Opata Petra Lacura a řarřřich wřrutně mučiti řázal, ptage se řde řřau klášterřké pokladowě a giní řlenotowě?

Opat ač byl welikými trápen muřami, a s nim dwa řarřří, nic giněho neprawil, aniž co mluwiti řtěl než to: není w mé mocy něco z toho pokladu wřýti, neb geg wřázati, proto že gest to řědictwí řostela; wěřřří muřy trpěl pro mne řřěřřného Spasytel můg, než gá pro tuto dobrau wěc a řýž klášter trř
pjm.

pjm. Čiň s námi, co se ti libí, čehož přiz-
ssels vyhledáwati, předce ničehož nedogdeš,
aniž obdržíš.

Tu Městecký gestě gich wice mučiti řá-
zal. A řdyž se nemohl zpodních pořadůw
a řlenotůw doptati, aniž řdež co naleztí,
pobral wýborné řlenoty řostelní, řterěž řdež-
řoli mohl naleznauti, a tak opět s řwými z
řláštera se bral pryč. Opat pak ten utrá-
pený w řrátkém řasu po řech muřách umřel,
gehož pamárka, řakoměř Řjmřského mučed-
nířka Wawřince, řterýž také raděgi řmrt pod-
řtaupil, než aby byl pořad řostelní laupežní-
řům wydal, w potomřtwu w řwaté paměti
pozůstala.

Po tom přiběhu mnissi zase se shromáží-
diwřse, w ten řlášter wěřli, a na tom se
řnesli, aby ho pewněgi ohradili, a řdyby w
řech různých řusytčých řasých mělo ře co tak-
řowěho pořkati, bezpečně se tu brániti mohli.
Y ustanowili tu něřoliř řoldněřů, řteřžby
w řas nepřátelřského autoku řláštera hágili,
a wpádu nepřátelřřému na odpor se postavili.

Po něřoliřa letech měřřtané města řradce
nad řabem, řasem wěčerním tagně z města
wogensřy wytáhli, řtjce nenadále nočním řa-
řem, řdyžby se gitřní zpřwalo, zleztí řlášter
řpatowice. Opatowřřti mnissi a gich řold-
něři měli se welmi opatřně, a řřpeřerůw něž

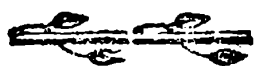
Folík na posluhy wyprawili, kteří do kláštera nazpět přiběhše oznámili, že Hradečtj táhnau sýlnau mocý.

Opatowští rychle připrawiwše se táhli proti nim, a potkawše se v Podolšan, tu mezy nimi weliká bitwa byla, tak že Hradečtj na hlavu potlučeni bez wšeho pořizenj s hanbou tam, odkud přišli, táhnauti musyli, welmi ljtugjce do toho kláštera swého taženj, proto že tu množstwj gich bylo zamordowáno.

Hradečtj pamatugjce toho, coby gim byli Opatowští učinili, vmjnili po něgakém času opět na Opatowice vdeřiti. Tu zhlukše se w hausi weliké na klášter wyrazyli, a mocně dobyli. Mnissi syce šťastně se odtud rozběhli; za to pať Husyté tyž klášter do čista vyplnili, pobořili, a posledně wšecho ohněm spálili.

Půwodce toho slawného kláštera byl gistý Pán Český a dwořan Wratislawa krále Českého, gménem Mikulec, kterýž z prwku weda tu žiwot w swaté samotnosti, přigal potom zákon a řeholy swatého Benedykta, a Opatu Břewňowskému slibem poslussnosti se zawázal.

Léta 1085 král Český Wratislaw II. wyzdwihl ten klášter na opatstwj pod založenjm swatého Wawřince, a geg od zawázku a
po-

poslušnosti Opata Břewnowského oswobodil, svého kaplana Ondřege řádu Benedyktýnského za Opata ustanovil, a ten klášter y kostel bohatě nadál, každ list královský o tom wyprawuge, řka:

„Ke cti swaté a nerozdílné Trojice. Gá Wratislaw Král země České známý činjm všem tímto listem, že vůle má gest, aby domek mnichovský Pána Českého, Mikulec řečeného, kterýžto domek w Fragině Hradecké postawen, a pod zprawau kláštera Břewnowského gest, chcy totižto, aby nyní pro sebe stál a w opatstwj pozdwižen byl, což gá ustanowugi a potwzugi. Na takowé tedy opatstwj dosazugi a Opatem ustanowugi Ondřege kaplana nasseho, mnicha pobožného, genž gest muž w literním vměni zběhlý a wybornými způsoby ozdobený, tak aby on to opatstwj řídil a zprawowal, s tau však nezrušitedlnau výminkau, aby ani on, ani náměstkové jeho nižádným způsobem pod klášterem aneb Opatem Břewnowským nestáli, ale gedině toliko ke mne a náměstkům mým zření aby byli, a dle obyčejného práwa Biskupa poslušni byli.“

Podlé příkladu nadání Králowa, také jiní Páni Čeští, Opatové, a mocnější obywatelé, každý několik dědin tomuto klášteru dali, a dary zwelebili, že týž klášter tak se smohl, že léta 1152 wjce byl rozšířen, a znamenitý
foz

Kostel tu postawen, kterýž byl roku 1163 Danýel Biskup Pražský v přítomnosti Wratislawa II. slawně posvětil.

Protož není divu, že Klášter Opatowický bohatý byl, a množstwí pokladů nasbromáždil, gelikož, mimo bohaté založení, Knížata Česká, Králowé y Páni s sštedrostí swau welmi geg obdařili, a tudy nabyl y rozmnožil swých statků w weliký počet, gsa mocen welikých mohowitostí y wywýssenosti. Prawí se, že toho času přes sto mnichů w Opatowicích obýwalo, a toliko též lidu swětstých k službám zde se chowalo.

K tomuto Klášteru patřilo trojí Proboštwí téhož řádu, totiž: W Wallstádu okolo léta 1241, w Maymardu okolo léta 1244 založená w Slezých od swaté Hedwičky wéwodowy Slézské, a třetí bylo w Wrchlabi založeno. Balbin prawí, že gedno také bylo w Bechýni. Domníwalo se tehdaž tu býti w pokladnicy Klášterské za čtyři milliony Flenotůw, kterýchž Cýsař Karel widěl swýma očima, a zachowani byli až do času geho slawného panowánj.

W časých tedy Susytčých týž Klášter, gaž weysse řečeno, podobným losem giných Klášterů, w říčeniny a rúm obrácen byl, tať že se až podtud náležitě newí, kdež předce někdy stáwal. W čas geho zkázy, někteří
mni

nnissi do Maymarku gsau se retowali, a tu Probošt za něgaký čas tytule opatského vjzwal. Léta 1571 poslední téhož místa Probošt, gménem Řehoř, před svou smrtí statky téhož založení Biskupu Wratislawskému Křastem odkázal, včíně to proto, aby oni do rukau světských nepřišli.

To místo, na kterémž kostel s tímž klášterem někdy stával (mezy Brálowě Hradcem a Chrudimí) gest ten týž ostrow, okolo něho z potoku Bohdánčského woda swůg točwede, a syce tu, kdež nyní z kamené wytesaný kříž, a naproti němu socha swatého Jana Nepomuckého stojí. Geho pak w zemi základy a pilře woda topí, poněwadž Labe řeka giž od dráhných časů, wystaupje z swého obyčegného běhu, tudy swůg toč má, a teče.

Nyněgšj wes, genž slowe Opatowice, až podnes má kostel swatého Wawřince, při kterémž zde zřízený Duchowní bydlí, a wykonává služby Boží.

Podivení hodná stálost

gednoho podle gména

neznámého Rytíře Českého.

Gestliže různé Husytské s gedné strany velikau zhaubu, po plenění a zpusťtění w nassj vlasti způsobily; tak předce s druhé strany powstaly gsau hrdinské ctnosti, kterěz při obecném lidu zbaurení w celém blešku své gasnosti obyčegně se stkwiti nepřestáwagj.

Gedna zběr zlostných buřičů potulowala se w zemi sem a tam, aby těch, kterjšby s nimi gednoho aumyslu nebyli, aneb s nimi držeti nechťeli, se zmocnili, a s vřrutnau smrtj gich z swěta stlidili.

Y stalo se, že přissedse k gednomu zemanu, gehož gména starobylosti časů nám nepozůstawili, a gen toliko příběh ten wyprawugj, měli ho k tomu y nutili, aby k gegichmu neschetnému spolku přistaupil. „Nagsy ty muž bogowný? řekl wůdce buřičů k Rytíři. Vkaž se tedy, že tak proti odpurcům Rytířů z Trocnowa, gačo proti cyžým nepřátelům hotow gsy bogowati.“

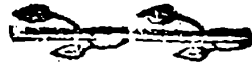
Zeman, patře naň očem škaredým, směle odpověděl gemu: „Vním a chcy bogowati proti buřicům a rufficům obecného pokoge; ale s běřj laupežnjckau spolek mjeti, to gest proti poctiwosti rytjřské gednati nechcy“

Slowa tato pohnula gsau Husyty k wztez flosti; a tu pačali křjčeti wssicchni: „Poněwadž swobodně s námi nechceš držeti, ani w spolek wgjti, wěz tedy, že k tomu gistě tebe přinutjme.“

„Nic nenj na swětě tak mocného, řekl zeman, coby mne od náboženstwj a poctiwosti mohlo odwesti. Násylj může sílu těla mého přemocy, ne ale zmužilost mysli, kteráž se nedá nutiti.“

Tu oni počali naň vlehowati; zeman pať bránil se gim až do vmdlenj. A když se ho zmocnili, kázali hranicy dřjwj zapáliti, řkauce: Vhlídáme, takéli tak mysljš, gačo mluwjš? Přislussj twě zmužilosti ohněm zkausseti.

W tu dobu, když hranice ohněm se zezgmula a plápolala, přistaupili k němu z nich někteřj, domlawagjce y přimlawagjce geg, aby w spolek gegich wffel, a tak swéwolně mučám těmto se neoddáwal, gestto když tak včinj, s swau vdatností mnoho dobrého y wznesseného sobě dobyti mocy bude. Ginj opět stawěli se k němu, gačoby s njm autpčnost měli, žádagjce ho y prosyce, aby pomněl,
žeť

žeť při takowě příležitosti mnohem gesttě wěs-
tšich skutků hrdinských prowesti může.

Alle Rytjř, w posměchu mage gegich
pochlebná a těssinstá slowa, s vdatnau myslj
odpowěděl: Mnohých gsem giž wystál frwa-
wých bogů, a niždý rány a smrt nečinila mne
malomyslného, a tatě tato muka tělesná ne-
činj mne bázlíwého. Čjm gsau trpčegssj, tjm
dřjwe pomjgj. Pohostinau gest ctnost na ze-
mi, ale domácý w nebi. Má pař památka
ostane wždy při potomstwu w slawné pamě-
ti; nebo kdybych se toho dopustil, a k wám
se přitowaryssil, gesttěby kostjm mým w praz-
chu ležjcým zlořečilo.

Ne, ne, řjčeli buřiči, twoge gměno
wždy bude zahlazeno. A tu vchopiwsse geg
zponenáhla aud po audu pálili, až ho doce-
la vpálili. A na takowý mučedlnjcký způsob
týž poctiwý a vdatný Rytjř od husytské zbě-
ře žiwota swého zbawen byl.

Tento přjběh wyprawuge Balbin w
swém spisu tak řečeném: Swatá země Čjeská.
Nepochybně že ho wzal z fronyky od Rneásse
Sylwia, kterýž za něgaký čas bydle tehďáž
w Čechách, mnoho o přjbězých, kterj se toho
času zběhli, w Latinském gazyku gest psal.
On tedy o tom takto wyprawuge:

„Aniž gest fragina, kterážby za časůw
nassich wjce mučedlnjkůw z sebe vydala, ga-
fo

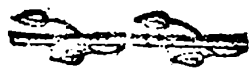

• Po zemi Čestá. Všezy nimiž byl geden stawu rytířského, a rodu starožitného, kterýžto gat gsa od Susytůw, a mučen ohněm, raděgi dal sobě neyprw noby, potom hnáty, kolena, stehna, a naposledy y giné audy těla vpáliti, nežby k gegich bezbožnosti přiwolil. " Gačč- koli pať týž Rytíř podle gměna neznámý pozůstal, tak předce památka geho w požehnání gest, gačož y těch wssch, genž w časých těch různých pro náboženstwí, pro wlast a Brále, žiwotů swých wydali.

Dále pisse týž Eneáš Sylwius y to : že za časů Susytčých aspoň třikrát sto tisýc lidí zahynulo, a asy 500 kostelů, klášterů; gačo y weliký počet hradů, twrzý, wesnic a měst že bylo spáleno, pobořeno a vyplněno.

Vsewjce pať trpěl staw duchowní, zwlastě pať mnissi, gichž, prý, měl Žižka swau wlastnj rukau 500 zamordowati. Balbin prawí, že modlitebních Susytčých wyobrazowalo staré malování, kterať slepý Žižka na stolicy sedí, a lewau rukau na pleš katolického kněze, kterýž klečel před ním, chmatá, a tu prawau rukau přiměřiw železný palcát na pleš, vdeřil kladiwem naň, až byl palcát hlauu geho na strz prossel, aneb teylem wen wyssel. Takowý mordčský nástrog někdy býwal nad hrobem Žižkowým w Častlawi zawěšsen; potom pať za panování Cýsaře Ferdynanda II. byli ho odtud pryč odkljdili.

Jan

Jan Pardubský,

Purkmistr nového města Pražského, s pěti rad-
nými (konšselmi) a městským rychtářem,
proto že svědomitě hleděli svého auřadu,
byli gsau od zbůgníkůw Doshťckých zamor-
dowani.

Zo bauřlivé w náboženstwí pozdwižení,
kteréž se stalo proto, že Jan Hus vpálen byl,
nebyloby mělo takových zlých následků, kdyby
se byl zbůgníkům geden muž nepřítowaryssil
a nebyl vůdcem gegich, kterýž, aby byl své
zmužilosti proti skutečným vlasti nepřátelům
vzjwal, mohl w potomstwě welikého gména
a powěsti po sobě pozůstawiti; že pak welik-
ých laupeží žádostiw byl, y mordérstwí, y
pozůstawil po sobě této památky, že byl pů-
wodcem welikého krwe prolití a bořitel kláště-
rů, twrzý, hradů a měst přehrozný.

Ten týž muž byl rytíř Jan z Trocnowa
w Bechynském krági w Trocnowě zrodilý,
kterémuž potom že w bogích hrdinšty boguge,
w bitwě oko stratil, říkali Žižka, to gest,
newídomý, a tak nápotom tím přezděným
gménem wždy se gmenowal. Sned z mládi
oddal se k službě wogenské, a byw w bogích
wycwičený, bogowal w Prussanech proti ry-
tj-

tjím Německým s welikau vdatností, a tu také w bogi o gedno ofo přissel, aneb gať někteřj pissi, že sřze aučinkowánj přenára: mného mrazu se to stalo.

Gednoho času přigda on do Prahy w swého známého přítele Bartla Konssela hospoda se položil. A wida swého hospodáře truchliwého, řekl: Milý příteli! prosým tebe, oznam mi, pročs tať welmi smuten? A on odpowěděl: Milý Pane a příteli! Král geho milost poslal k nám, aby gedenkáždý buď Konssel, saused, neb obywatel swau zbrogi, kterauž má, plechy, kusse, osstipy, sudlice y cepy přinesli, a před Králem na Wysschradě položili. Protož nastáwá nám sřze to weliké nebezpečenstwj.

Y řekl Jan Žižka: Příteli! gá hned k tomu poradjm, že budete obému mocy dosti učiniti. Swoleyte obec a powězte gim, že to není wůle wasse, než králowská, a přitom deyte gim radu, ať gedenkáždý příprawj se w swau zbrogi, a ať gdau společně k Wysschradu; Král pohledě na ně, wjm dobře, že se gim nekáže swláčeti, ani střelby aneb giné brani tu pomjtati. Y swolali gsau obě obce, a tuto radu gim powěděli. Tu sli gsau wssickni obywatelé měst Pražských na Wysschrad, a Jan Žižka na žádost Konsselůw, gať Hegtman w krásné zbrogi před njmi. Stogjce pak w swém oděnj před
Král

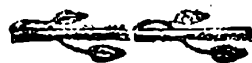
Králem, řekli Janowi : Bratře mluv! A on stoge před Králem, řekl:

„Slavný a milostivý Králi! teď všickni twogi poddanj stogjme, gedenkáždy w swé zbrogi tak gaž gsy nám rozkázati ráčil. Protož kamžkoli ráčj twá milost nás obrátiti a poslati, na gažéžkoli swé nepřátely, hotoz wj gsme giti, a twého žiwota y cti brániti.“

Král genu řekl wedlé swého obyčejného přislowj : Bray Bratr, dobře mluvjš. Obratiž lid, ať gde gedenkáždy do swého přibytku. Y sli všickni až k radnjmu domu w swém pořádku, a odtud rozessli se na swé obydle. A tu neyprwé Jan Žižka od Pražanůw byl wážen a milován.

Tu gest se co podiwiti, že Žižka v mazlomyslného Krále nepřissel do podezření a nez milosti, kterýž předce zhrozyl se takowého sebrání, obáwage se, aby takowé množstwí lidu pozdwihnau se, proti němu se nezrotili. Od toho času býwal často při dvoře králowém Žižka, a mage k sobě Krále nakloněného hleděl y ssetřil toho, aby dosáhl znamenitého auřadu, což kdyby se bylo stalo, snadby Žižka s swau wdatností welmi platné služby byl učinil vlasti nassj.

Alle Král nad to wsecko nedbal nic, aniž pomysllil, aby rytjře z Trocnowa na něsgaž

gaťe powýšsil důstojenstwí, a tudy on hledal příhodného času k nabytí toho, po čemž duch jeho válečný gedíně dychtěl. Y chodil gedemkráte sem y tam smutně po dvoře frálowském, ruce založiw, gaťo něco přemysluje. Gehožto král Wáclaw wida, otázal se, coby mu bylo, že mimo swůg obyčeg gest nez wesel? Kterémužto Žižka odpověděl: Mílostiwý Králi! gať mám wesel býti? ano nássi wěrnj wůdcowé a zákona Páně prawj učitelé na potupu národu Českého gsau vsmrzení? K té řeči Král fynu w hlawnu, gaťoby málo toho wssimal, řka: Milý rytíři! co tomu máme říci? zdaž to giž můžeme oprawiti? pakli ty wjš k tomu gaťau cestu, opravaw sobě, myť tobě toho rádi přegeme.

Tu Žižka na Králi gestě se doptáwage, ráčilby dáti k tomu swé powolenj, že on to sobě chce slussně oprawiti. A Král zasmáw se powěděl, že proti němu nic není, gen můžli, aby sobě oprawil, newěda owssem co on před sebau má, ani aby co z toho wětšsio pogiti mohlo. Ale Žižka nepomesskaw hned tu odpustěnj od Krále wzal, a tu příčiny hledage, lid počal bauřiti, a k sobě potahowati, kterýchž bez wssj práce množstwí po sobě potáhl, a tjm se začalo to pamětnj zlé w zemi České.

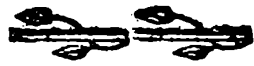
Konsselowé, neboli radnj měst Pražských, zwláště na nowém městě řdyž widěli, kterať zbuga

zbugnjicy často se spolu pokautně scházegji, a někteří y nočním časem gedni s druhými proti swým konsselům rofuzjce, aby swůg zlý vmysl na zkázu obce provedli, kázali gsau gich spolky rozehnati, a odpůrce do wězení wsaditi. Neywjce pak pronásledowali těch, kteří přidrželi se věcí Husowa, poněwadž gsau neyhoršši byli ruffitelé gednoty náboženskwj a obecného pokog. Pro wwarowánj wětššjho zběhu a bauřenj lidu zapowěděli konsselowé, aby se při gegich potulowánj napřed swátost Ultárnj nenosyla.

Toho času, když se w Praze tak dalo, giž Žižka s swými zástupy po krágich ssermowal, a tu vmjnil na Prahu táhnauti, pomysle sobě, gestliže se mu to předsewzeti zdaří, že potom bude mocy wedlé swé libosti lid wrtkawý zprawowati a řiditi. Na to Husyté léta 1419, den 30 měsíce Čerwence, pod wůdcem swým Žižkau wedli gsau weřegz nau procesy z karmelitánského kostela v Matky Boží Sněžné, ginať na pjsku, odkudž giž byl Žižka mnichy wyhnal, proto že na sněmu Kostnjckém proti Husowi slowo wedli, a tu gistého kněze, gménem Jana Dunkla, za kazatele ustanowil.

Dunkl neyprwě w témž kostele missi slaužil, pak lidu podáwal pod obogjm způsobem, a potom odtud šli s procesým zbrogně k swatému Štěpánu, po mnohých vlicech a kosteljch

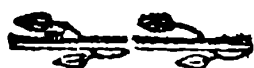

Kostelich swátost Ultárnj nosýce, a rozličné
písně prospěwugje.

Že pak farář řádu Krýžownjckého gim
tu kostel zawřiti kázal, a gich nesmyslnosti
powoliti nechtěl, neyprwé dwěře-kostelnj wy-
páčiwsse do kostela wběhli, potom dům farářůw
zebrali, wydrancowali, a naposled faráře na tráz-
mě oběsyli, pak učiniwssse weliký pokřik, gačo
wztekli auprķem k radnjmu domu běželi. Někte-
ří z nich wssedssse do rady nutili k tomu konssely,
aby onino, genžby pro obecnaú různost we
wězenj seděli, bez odtahůw na swobodu pro-
pustěni byli. Konsselowé wradiwssse se o to,
tať učiniti prodlěwali.

Tuť práwě k wětššimu neskěstj kdosy
hodil z domu radnjho cyhlu na kněze, an
držel w rukau swataú hostyi. To, a odpjránj
konsselůw pohnulo k wzteklosti Husyry, tať
že mocně wedrawssse se do radnjho domu, na
konssely nemilostdně vdeřili. Gedenáctě kon-
sselůw strachem wteklo, a ti žiwoty swé zachoz-
wali. Sedm gich tam pozůstalo, a s nimi
rychtář městský, a ti wssickni postjženi a zgj-
mani gsauce, z přewysokých okeň na rynek po
hlawě smetani, a od wzteklé obecné zběře na
osttipy a sudlice bráni gsauce, k smurnému a
broznému diwadlu wystaweni byli.

Balbín w swé swaté zemi Česté těchto
wyhozených konsselů z gedné staré kronyky taz
4th Djl. G to

to gména poznamenal, totiž: První se gmé-
nowal Jan Pardubský, Purgmistr nového
města Pražského. Druzý slauli: Kliment Ssta-
stník. Tomáš Pollo. Zdislaw Dračník. Jan
Šumpolce. Wáclaw Podssanský, a Mikuláš
Sasín, městský rychtař.

On té bauřce a smetání konsselůw, když
zpráva došla Krále, rychle komorníka swého
Jana z Liskowce se třemi sty gyzdných wyslal,
aby tu bauři vřrotil. On pak wida že se
oběc w hněwu rozltila, a sám o swé hrdlo,
že měl co pečowati, poradil se s wańkem,
a tak s vtečením život zachowal.

D zboření kláštera Kartauzského.

Za vřrutnost na den 30ho čerwence pro-
wedená, dala gest příležitost k wětššimu ge-
stě krwe wyléwání. Nebo na zeytrj ssedše
se buřiči k nowoměstskému radnímu domu, a
pohleděwše na krw wylitau na zemi newin-
ných swých zprawcůw a konsselůw, nemohli
se upokogiti, ale běžewše do kláštera Zdaraz-
ského geg wytlaukli, vybrali a zapálili.

Y bylo

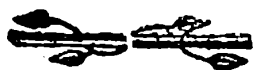
Óčech bezbožnost špyj proti nám vypaúššij,
ššitent obrany božské ge odrazíme.

Y bylo toho času mnoho práměůw z lesů připlaweno, až nad gezy mleyenské, tak že mohli lidé na druhau stranu, gačo po mostu neb po suchu přegiti. Y běžela ta zběr plachá až na druhau stranu řeky, a přississi na Zugezd, běhla do kláštera Panny Marye, w kterémž obýwali mnissi Bartuzowé, ginač Kartuzyáni, muži nábožnj a příkladnj, kterýž byl dal frál Český Jan léta Božjho 1341 nákladně postawiti, geg gsau vybrali a zapálili.

Toho času byl tu Přeworem Markward z Wartenberku, a ten odpjrage včenj Husowú, také na Kostnjckém sněmu proti Husowi wedl slowo. Přátelé geho s počátku w zemi různosti radili gsau gemu, aby se z Čech wyhostil, a tak se wyhnul swému nastáwagjčemu nestěstj. On pak včine tak, odebral se s některými starssimi bratřj do Brna, a tu w kláštere swé řeholy obýwal.

Husyté dobře wědauce, že týž Přewor welmi na odpor stál včenj Husowú, vmjnili pomstu swau na tento klášter wyliti. Tu tezdý klášter ten zrub na rub obrátiwosse, a mnihy zgjmawosse wedli ge do sttarého města, nadělawosse jim z trnj wěncůw, se posmjwalj, a až do frwe vbili, řkauce: Kluz! startečnj hrdinowé! Kdež máte wrchnjho swého, že gste předce tu bez něho pozůstali?

Y řekli Kartuzvánové : Vmijnili gsme s swau přítomností dobrý základ tuto založiti. Ať bez ohnůst proti nám wálčí, gať chce, nie nám nemá vsskódiť, nebo pamezau ochrany Bos ži gsme ozbrojeni.

Vhlídáme, prawili Susyté, takéli wasse proroctwj prawé bude? čili nie. Kteráž moc může wás z rukau nassich wydobyti? Pryč s nimi; bite, mladte, dnes se skončí to pro roctwj. A tu hned ge z klásteru wedli pryč. Něgafy pak Mařík Kožcluch z nowého města Pražského připrawiw se w Kartauzých w kněžský oděw, w kterémž se misse slauží, šel před těmi kněžmi, w Ornátě, nesa kalich w swých rukau, postakowal y rozličně keyflowal. (Gaťá to pro Bůh člowěka nesmyslnost!)

Některj ge weleli s mostu do wody wmez tati, a ginj nedali, až se o to na mostě bitwa začala, w kterěž mnoho gich zraněno, dwa toliho tu z buřičůw na místě zůstali. (Takowau buřiči od sebe berau w pozdwiženj odplatu.)

A když gsau ty kněží do radního domu Staroměstského přiwedli, kázali ge do gednoho pewného zawřiti sklepu, a bylo gich w počtu gedenáct. Konsselé pak Staroměstj nebyli wděčni toho nepokoge, a powolawsse toho Maříka posměwače a rauhače, kázali geg wsaditi do wězení, a k večeru kázali geg
tu,

tu, ač wšak proti wůli Purgmistra Jana Bradatého, an byl Susyta, ststi.

Ka zeytřj rozkázali konsselowé, gaž nám o tom zpráwu dáwá Ságeť, k těm Bartauzům do toho sklepu nahljdnauti, a nebylo gich tam nalezeno než deset. Y rozkázali ten sklep pewnými záworami a zámky vtwarditi. Třetjho dne nebylo gich tam nalezeno než dewět. Tu kázali gich před sebe porwolati, a ptáli se gich, kam gsau se gich dwa bratři poděli? A oni odwěděli: Když my padšše na swé twáře Pánu Bohu za nás y za nasše nepřátely gsine se modlili, a oni taře s námi, geden y druhý kam gsau se poděli, newjme. Y kázali gim zase giti do toho wězzenj.

A když bylo k večeru, sešli se konsselé a spolu s nimi y Purgmistr Bradatý, a wesšli mezy bratry, a tu s nimi rozmluwíwše přečtli, že gich gest dewět. Opět kázali tu při swé přítomnosti ge welmi vzamíkatí a sasmi swými pečetmi, zámky, dweře y okna dostatečně vpewniti. Ka zeytřj zase tam wšsedšše, našli gich toliko osm. Y řekli k nim: Kdež gest bratr wáš, kterýž byl zde wčera s wámi? Mýt newjme, odpowěděli. Tak gať gsine wám wčera prawili, když gsine se modlili, kam se poděl, newjme.

Konšlé podiwosse se kázali ge hned pustiti, a dali jim průwod až do Morawy. Oni pak přišedše do Morawy, wessi gsau do swého řádu kláстера, tu až do své smrti setrwagjce. Na takový způsob, že od husytůw nebyli zamordowani, to gegich proroctwj na wlas se vyplnilo; wedlé čehož gest snadno pomysliti: že kdož w ochraně křesťowského přebývá, před zlými auklady gist gest, a bezpečně odpočívá.

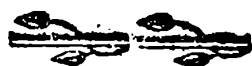
Mučedlnická smrt

Dominykánůw w Píse.

Nozpustilost mrawůw, když gednau zpučně sy počíná, rychle se rozššjruge z gednoho místa k druhému; a tak se také stalo, že tato zanjcená různost Pražská, brzy také po krajích w zemi se rozmohla a wssceko napořád hubila.

Obywatelé Klatowsstj, bywše též duchem různosti nadchnuti, dne 20ho měsíce Srpna 1419 vderili tu w swém městě na klášter Dominykánstý, a geg dobýwati počali. Ale wssak Dominykáni takových příhod prwé
ne

nepředzvěděwšse, nikoli se obrániti lidu tomu
wzteklnému mohli, ale dočekawšse noci pryč
gsau se rozkradli, onino wšak wybrawšse klášter
geg zapálili. Týž klášter z kamena okrauz
hlého postawen, byl okrasa města, a djla welmi
znameníteho, nemalý žel, že tak znameníteho
djla památka w říčeninách pohřbena gest.

Podobný smutný příběh zběhl se s Doz
minyčáni w Písku. Lid ten, kterýž se byl
sebral w fragi Bechýnském, dali sobě gméno
od hory Tábor. Táboři ti běhagjce welmi
plasse a newážně, wšsudy místa, města a klá
štery bořili, a některj měšťané také se toho oby
čege přichytili gako Písečtj a Wodňanštj.
Dne gednoho rito Husyté wštočiwšse w večer
do kláštera, kterýž byl w tom městě postaw
en, řádu swatého Dominyka, chtěli, aby
hned slaužili nisse, a tu aby gim swátosti poz
dawali. Oni pak prawili, žeby to bylo proz
ti věcnj a wstanowenj Cýrkwe katolické.

A když oni wstawičně ge k tomu měli,
a newčinjli tak, že ge wkrutnau smrtj zamor
dugi, y řekli mnissi: Šotowj gsine raděgi tu
neywkrutněgšsji smrt podstaupiti, nežli w swých
powinnostech se přecíniti. Tu Husyté roze
hnašse se, wšsečty mnichy zbili, některé zpo
nenáhlou wsmrtili a giné prowazem zardusyli, pak
klášter zbořili, a rozmetali. Tau mučedlnjčkau
smrtj tito mnissi gednoho dne, gakožto wyzná
wači wjry, životů swých ztratili, toliko pře
wor

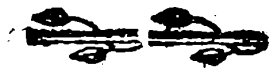
wor této vřrútné smrti vřsel, kterýž brzy před tím w důležitostech kláštera odebral se odtud do Buděgowic. Starobylosti syce gměna gegich nám nepozůstawila; gen toliko to wyprawugj, že gsau byli tu muži včenj a náběžnj, a že s swým příkladným žiwotem a kázanjm lid k křesťanským ctnostem wedli. A také byla tato gediná příčina, že gsau ge Husyté z swěta stlidili. Gegich tedy památka toliko tu, kdež byli zamordowani, w požehnánj gest.

Také obywatelé Wodňansstj chtěli tak duchowenstwu swému včiniti. Ale Woldřich z Rozmberku postawil se jim na odpor, a zmocniw se města, zdi městské pobořiti rozkázal. A když Wodňansstj slibem se zawázali, že nápotom nic co takowého před se wzyti nechťj, kázal to město opět zdj obehnati, a pokutu tělesné poddanosti ohlásyti, kdyby předce někdy od slibu swého odstaupiti měli.

Rozmberk gest, kterýž wždy strany katolické proti Husytům hágil, dokázaw se při wřsch příležitostech prawým wlastencem. O! by země Česká podobných hrdinů wjce byla měla, takby domácí různosti tak daleko byly nepřissly!

Mezy těmi různostmi Wáclaw král vřmřel, kterážto smrt Králowa dala tomu příležitost, že Husyté ke wřselikému skutku wř-

třj

tsíj smělost a srdnatost přigali. Zatím královna Žofie, že tu král nepozůstavil po sobě dědiče, vyslala posly a listy k bratru Wáclawu a králi Oberstému Zygmondowi, smrt krále Wáclawa gemu oznamujíc a žádajíc, aby na retuňk přispěl, a všech cest k zastavení začatého zlého vyhledávajíc. Ale Zygmond mluvil zle a radu, chtěl prvé na Turky, od nichž před tím na hlavu poražen byl, táhnouti, nežli na Čechy. Gestto kdyby byl y hned neprodléwage s wogstem do Čech wrhl, prvé než se sýla buřičůw rozmohla, nikdyby ten oheň tolik míst a zemí nepohubil.

Na den swatého Wáclawa sešlo se veliké množství lidu na místo wedlé Benessowa na Říjzkách tak řečené, a někteří z obcí Pražských, a bylo tu také mnoho y Táborůw. A přitom byli někteří mistři Pražští, totiž mistr Jakaubek Keynster z Betléma, a kněz Matěg Točenice, a ten kázal přinesti stůl a wystawiti geg na tři sudy, z kterýchž bylo pivo wypito, a tu bez vbrusůw mši slaužil y bez Ornatu, a lidu podával. Maudřejší owšem to za nepořád býti počítali.

Na zeytrj pak, to gest na swatého Michala, ti, kteříž byli na Říjzkách wstawiwše Tělo Boží do monstrancy dřewěné, y šli s procesy až do Prahy, a přišli časem večerným s swjci a pochodněmi y s laučemi, a w klášteře swatého Ambrože nad Botičem se po-

položili, neb již odtud od Pražanů mnissi Ambrosyánové vyhnáni byli. Pražané gdauce jim wstřeje gich witali, a z obau měst hognost pořmůw poslali. Ždá se, že tu mezy sebau rokowali, kterakby kostely a Kláštery w Praze a okolo Prahy vybrali, pobořili a spálili. A že tomu bylo tak, následugjcy příběhy o tom nás zprawj.

Dálší poplenění a spustění kostelů, klášterů od Husitůw w Praze, a pronásledování duchowenstwa.

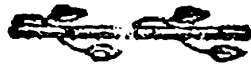
W zemi České a zvláště w hlawnjm městě Pražském býwalo tehdáž tak mnoho znamenitých wystaweno kostelů a klášterů, že sami cizozemští spisowatelé s welikým podiwenjm ku pocciwosti národu Českého o tom písewse, za slawnau památku wáženj sobě náboženstwj téhož národu gsau powážowali.

„Žádného králowstwj tohoto nasseho wěku, píse Eneas Sylwius, we wssj Ewropě nenj, w kterémžby tak mnoho, tak slawných, tak krásných tak nákladných a ozdobných kostelůw a klášterůw bylo, gačo w Čechách. Chrámowé náramně wysoce stawenj, prostrannj šjrocý a dlan-

dlauzý ku podíwu, flenutí a sšřídlicý přífry-
tí; oltářowé w nich wysoce založenj, zlatem
a stříbrem, w němž byly swátosti, ozdobenj;
kněžská raucha drahými perlami krumplowa-
ná, příprawa wšsecka bohata, předrazý fle-
notowé. Okna wysoká a přessiroká, pěkné-
ho a swětlého skla, a diwného řemeslného
djla, gimižby swětlo do kostelůw proníkalo.
Takowj pať chrámowé netoliko w městěčkách,
a městech, ale y we wšech ku podíwu se spa-
třowali. "

To wšsecko směřowalo k wzbužowánj k
horliwosti wěřjých obcý, a k zwelebenj cti
Boží, a také po wšij časy množstwí pobož-
ných shromáždowalo se k službám Božim;
duchowenstwo pať, genž w počet weliký by-
lo rozmnoženo a potřebnými věcmi slussně
zaopatřeno, s životem příkladným y wzbuž-
gjcým lid předcházelo a w ctnostech křesťanských
wtwřowalo. A wšak při tom wšem také
se nezapomenulo na aučinliwau dobročinnost
křesťanstwa. Wšsudy téměř založowali se
špitálowé, domowé pro nemocné, a pro mládež
kdežby se w ctnostech a vměnj křesťanském mo-
hla cwičiti; wystawena y byla prostranná
obecná stawenj, aby ti, genž z cyzyny do
Čech buď z nábožného aumyslu, a neb z pří-
čin obchodnjch přicházeli, měli w nich místa
bezpečná, a mohli se tu hospodau položiti.

A tudy se stalo, že w Čechách chudj a a nuznj fragin cyzých mile se přigjimali, wšsem se dobře činilo, neboť litořt a dobročinnost Čestá wšsecky ty, genž se k nj co máteři hrz nuli, lařkawě přigjmala. A to takě pohnuło Kneasse Sylwia, že geřt wprjmně wyznal y se prohlásyl, žeby země Čestá w dobročinnosti Křestanské nad gíně zemi předčila, a neměla potřebj cyzý pomocy wyhledáwati.

Kteřž, Bohu žel, wšsecka tato krásná wřtanowenj a založenj w čas Husyřské bauře wwezena byla w nic. Co se města Prahy dotýče, nejwjce wzřteřlosti Husyřské okusyli gsau kostelowé a klášterowé následugjcý, totiž: klášter Břewňowský, gináf v swaté Markěty, bljže Prahy. Klášter Premonstrácký na Strahowě, Maltězský na malé straně, Augustyánský v swatého Tomáše, na Augezdě panenský klášter v swaté Máři-Magdaleny; na starém městě Dominykánřský s kostelem swatého Klimenta bljž mostu. Klášter panenský v swaté Aněžky a swatého Benedykta. Na nowém městě klášter Karlořský, swatého Ambrože pod Wyřsehradem, a Karmelitánřský v Matky Boží Sněžné.

To pař gsau gen toliřo onino kostelowé a klášterowé, kteřž toho času, totiž: léta 1419 byli wyplundrowani, pobořeni a spáleni; neboť w následugjcých letech byloť gich geřřtě mnohem wjce w Čechách zřaženo a wypleněno,

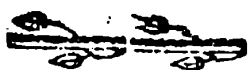

no, tak že setwa fterý této obecné různosti sproštěný w swém stawu gest pozůstal. Ktěz fterij potom owšem bylť gsau opět wyzdwižhnuti a postaweni; ale mnohem wice ostalo gich w ijčeninách a we swém zpusttění.

Susyťe, zafyseliwse se proti řádům mnichůw y gich nenáwiděwse neywjce zlost swau obrátili na kláštery, ku fterýmž táhli wogensty napořád wybigegjce ge a laupjce, brali wsecko napořád což tam foli mohli naleztí. Nebo že gsau umění a wčení křesťanstá, y wřad kazatelstý, w fterémž mnissi chwalitebně se zachowali, za nic nepowažowali, tudyt owšem geztlaukli, pobořili a wniwec obrátili, ač y laupeže nemalau daly tomu také příčinu.

Při takowé zhaubě a plenění klášterůw některý duchownj osoby obogjho pohlawj při času z klášterůw gsau prchly, jiné ze země wypowěženy byly, aneb raděgi dobrowolně wysfly. Wětšj pak díl těch duchownjch, fterj nechtěli swého kláštera zanehati, přissel gest do rukau swých nepřátelůw, a tu bywse suzdlícemi vbiti a ohněm spáleni, padli gsau za obět wyznání swatého náboženstwj.

Takowá vfrutná mordowání to způsobila, že mnoho tisýc mučedlnjkůw pro náboženstwj vsmrccených toho času z sebe wydala. Nebo gačo possetilá wzteklost Susytůw gmězno swého národu y ořasu, zemi snížila, tak
zaše

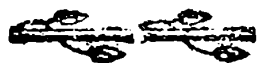

zase stálost mužů vdatných a nábožných gi
oslawila, a takových se mnoho tisyc w české
zemi našlo.

A wšak taková vkrutnost a posetilsto
susytská nezůstala bez pomsty, kterěž se byli
susyté proti Čechům dobře sineysslicým nespra-
wedlivě dopustili. Mnoho dobrých vlasten-
cůw powstalo gest proti nim, kterj se na tom
snesli y vmluwili, aby mocně mocy odpjrali,
a zase tau měrau buřičům a zhaubcům zemi
odplacowali.

Stalo se pak času toho, že buřiči Bla-
towští a Domažličští sebrawše w tom okolí
množstwji lidu, do Prahy táhnauti umjnilí,
chtíce se tu s nepokognau zběři spolčiti a gi
nápomahati. Sotwa Petr z Sternberka o
tom sprawen byl, očby se tito buřiči pokusy-
ti chtěli, rychle sebraw něco wěrného a vda-
tného lidu swého, potkal se s njm w poli, a
swědow bitwu, šťastně swjtezyl, a wjce než
300 buřičů zagal.

Tito zagatj do Butné Hory westi řázał.
Tu neyprwé gednalo se y toho hledělo, aby
lid ten od bauřenj odwedli, a raděgi pokogně
se měli. A když tak včiniti se zdrahali, a že
také nic dobrého od nich se očekáwati nemo-
hlo, tu Hornjcy ty buřiče swázali a do gedné
pusté ssachty vwrhli. Na takový způsob
obywatele na Horách Butnach wždy gsau činiz-
li,

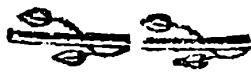
li, a hned kterehoz mohli z Husytůw dosáhnouti, každý musyl do ssachty, a strz to wětšj domácý pútky a různosti potom nastaly.

Woldřich z Sezyna.

Gaťo mistr Jakaubek půwodcem toho byl, že se sesslo weliké množstwj lidu na Břjžky, a tu témuž lidu podáwal; tak také brzy potom ten týž lid zdwjhna se odtud, počal do giných fragů kralowstwj wpády činiti, a wssě cto napotřád pleniti a bořiti.

Byl pak téhož lidu učitelem a řazatelem gaťýsy muž přjgmj Wlček. Ten gedenkrát te gim řáže prawil, žeby přislusselo y bylo potřebj, aby se wssěcky zewnitřnj slawnosti při službách Božjch odstranily, a toliko stegnost prwnjch časů křestanstwa se wwedla. Přiztom pak předpowjdal swé obcy, přidržjli se čistoty mrawůw, že se gj sám Krystus w tělesné podstať wřáže, a s swým wčenjm na dobrau cestu wweđe. Tu gim k tomu wychwálowal a radil Horu Tábor, aby sobě tu přibytky postavili, a wedlé wčenj Křwangelizckého o proměněnj Krystowým na Hoře Tábor w Palestýně geho přjtomnosti tu očez řáwali.

Pos

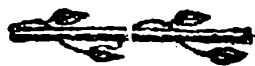

Possertli lidé wěiice tomu wšsemu než omylně, hned se auprěm hnuli na řečnou Horu Tábor, a tu sobě stany své rozbili, a domy sobě stawěti počali, obywasjce zde w zvláštnej společnosti.

Ka ten a takowý způsob Susyté w husytstě wogně giněna swá od té hory wzawšse, nápotom bratři Táboři slauli; a bylo gich okolo čtyrydcýti tisýcůw mužů a žen y dětí, a těm wšem podáwal Wlček tu pod obogim způsobem, an žádný z nich z swých hříchůw počtu nevčinil, ani se k tomu nepřiprawil, než přistupowali s ostřipy, s sudlicemi, s kusseni y palicemi welmi newážně, a také odrud činiwšse wpády do okolnjch fragin.

Nedaleko od té hory stálo město Aulstij, a přináleželo Pánu Českému Woldřichowi z Sezymowa. Týž muž nábožný a horliwý prawého náboženstwj y hagitel práw swého Krále, wida tu nezbednost Taborytůw, než byl toho wděčen, a nobrž drže tu něco braného lidu častokráte na Taboryty, když do okolnjch míst a městeček wybjhali, vdeřil, ge vbil, a tjm mnoho obywatelů před wpádeni nepřátelůw obhágil, fterjby gisté gegich mocy byli neodolali.

„Bratři! prawil Wlček k swým, toho to muže musíme z cesty skliditi. On nám w cestě gest a dorýká se hřbetůw nassich, a wšsecka předz

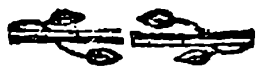

předsewzetj nasse bez aučínku činj. Nebyla-
by to weliká hanba nám, kdybychom toho nez-
bezpečného swého sauseda se nedotekli, a na
wssecko to, co proti nám před sebe beře, ge-
dnostegným očem patřili? Wzhůru vdatnj
Táboři! Rytjř Sezyma ať pod sudlicemi ležj
mrtew, a geho město budiž pobořeno.

Táboři vposlechnauce napomenutj swého
kazatele, vmluwili se y se zapřisáhli, že chtj
se mstjti, a Ausstj w níwec wwesti. Wssak
že widěli, žeby Sezyma wstawičně ssetře Tá-
borůw, byl na pozoru, a s swau vdatností
nemalau w nich způsobil porážku, na tom se
snesli, že chtj tagně y kwapně pohodlného čas-
su na město Ausstj vderiti.

Y stalo se léta 1420., že obywatelé w
auterý masopustnj, mimo swůg obyčeg, we-
selj drželi, a opogiwse se s wjnem na odpo-
činutj se odebrali, přitom zapomenauce, žeť
w sausedstwu ležjcý gich nepřátelé té příleži-
tosti k wywedenj swého autoku vžjti mohau.

A skutečně stalo se tak. Neboť bdějcý
nepřátelé, když widěli, že obywatelé Ausstj
w hlubokém snu ležj, časně ráno, totiž den
21ho měsýce Dnora, gažto na popelečnj
středu, město to překwapili, a geho se zmoc-
nili. Prawdať že obywatelé na gegich bu-
lákánj při wřicenj se do města, zbraně se v-
chopiwse statečně se gim na odpor postawili;

wssať že mnozí z nich gesťe snem stížení byli, nic nepořídili, a tu Táboři wsecko napořád mordowali buď kdo buď, neodpusťiwsse ani malým dítkám.

Neywjce pať té wzteklosti ofusyli gsau duchownj řádu kazatelstého, ginať Dominyř káni. Táboři do kláštera wstóčiwsse, knězi wen z kláštera po hlavách táhli, cepami mlátili, nohy, ruce po různu od těla odseřawali, na pířy nastrčili po městě nosyli, a wybrawsse týž klášter geg poborili a spálili.

Alle Rytjř Sezyma, nabyw gesťe přjlec žitého času, s některými swými odtud prchl, a zawřel se na swém zámku Sedlec tať nazwaném, kterýžto zámek byl zdmi obehnán y náležitě vpewněn. Taťe některj téhož města wážněgssj obywatelé přes zdi vřikali, a do pewnosti Sedlec se retowali. Widauce pať Táboři, že gim rito wážněgssj muži, a zwlášťe rytjř Sezyma, z rukau wysli, tať gsau se rozhořčili, že Lusťj město z ěruntu wywrátili a tolikořřčeniny a rum zanechali.

Potom obrátili se Táboři k zámku Hradistj, kterýž týž Sezyma z Lusťj držel, a w ssesti dnech dobyli, geg y s městečkem poborili. A tu Táboři, magjce dosti kamenůw a giných potřebných wěcý z těch zbořenissť, řdecž gsau swá stanowissťe, měli, počali, město stawěti, dali gměno od swého města, Hradissťe
Hory

Hory Tábor, aneb na hoře Tábor, gegž taž ké velmi prostranně byli rozššřili. Wšickni pracowali na něm s takowau čerstwostj, že to nowé město w frátkém času giž stálo, prw než se byli katolicy zde shromáždili, a tomu stawenj přetrž učiniti mohli.

Mezy tím časem rytjř Sezyma obywage na pewnosti Sedlec řečené, nedlauho tu s swými bezpečného místa vžjwal, gelikož Táboři gediné dychtěli, aby geg, třebas s tau neywětšj zkázu, z swěta sprowodili. Pročez tu neděli po weliké noci táhli gsau s přez welikau mocý a způsobem vkrutným k té pewnosti, dobýwawšse gj wzteklostj welikau.

A poněwadž, gažž řečeno, mnoho se tu wážněgššich osob y stawu duchownjho nalezalo, a geden každý na tuto pewnost mnoho pokladůw a klenotůw sebau přinesl, y odporowali a bogowali zde obleženj nepřátelům až ku podiwu statečně a zmužile. Ty těžkosti trwaly za několička týhodnů, taž že obleženj vmdléwati počali. A když žádné pomocy nebylo k daufánj, a w ten čas Táboři wstawičně na pewnost šturmem hnali, házýce z prazkowisst dnem y nocý, tu na polowic giž porbořená pewnost padla.

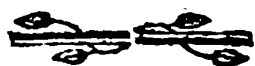
Nepřátelé tedy wřitiwšse se hurtem do pewnosti, mečem a ohněm plenili wšsecko na pořád. A wzawšse rytjře Sezymu, sudlicemi

nemilosrdně až do smrti vbili, tělo pak geho na odív lidu a k pohanění vystavili. A když dosti již byli s tělem tím po perwnosti harcovali, tu ge na kusy rozsekawsse do ohně vwrhli a vpálili.

Negináč dále se y s knězi a těmi, kterých sem se byli retowali. A když tito zlosynové této ukrutnosti dosti syti byli, wsecky poklady a klenoty, zvláště ornáty a jiné nádoby kostelní w hromadu wznewsse, wsecko až do popele spálili, prawjce: že nechťi powěrečných pokladů míti, nobrž wsecky na zmar wvesti. Neboť knězi Táborůw, zvláště pak Wáclaw Koranda, genž byl mezy Táboři jako neyhlawnějsší, a prwní té sekty půwod, image welikau bradu, k ornátům při službách Božích nechtěl swoliti. Y kázali gsau w městě Soběslawi břiřčům wolati, aby žádný kněz nikdy nesměl w ornátě mšsi slaužiti; pakliby který postjžen byl, že má y s tím ornátem spálen býti.

Když Žižkowi oznámeno bylo, co se na Táboře děje, y wyslal tam gedno z swých setníků, gménem Hromádka, aby šel a wysšetřil toho lidu powáh a gednání. Hromádka včine své poselstwj, prawil: že gest lid bogowný a twrdý, a ten žeby k předsewzetí geho welice byl potřebný a schopný. Y pomysllil Žižka, takeliby s ním w spolek přátelský wjiti mohl? Rychle tam wyslal swého
ho

ho podšetníka Řepického, a ten aby jim oznámil, Žižka že gest z toho welmi wděčen y potěšen, že Táboři tak vdatně pro dobrau věc bogugj. Aby pak tím spíše cyle dogiti mohli, že minj sám se osobně tam wyprawiti, a na tom místě město pevně a autočistně proti swým nepřátelům založiti.

Brzy potom Žižka přišel na Tábor, a tu wzal na oko to místo od přirozenj pevně a opatřené při řece Lužnicy, sotwa osmi honůw od města Austerlitz vzdálené. To tedy místo zdmi obehnal, a gaž kdo z Táborůw stány své rozbité měl, tak jim domy stawěti rozkázal. A ačkoli to město od přirozenj opatřeno bylo, wšak proto okolo něg wdělal zed y parkány. Wěže a basty na zdich byly hustě, a arkéřowé welmi mnozý a mistrně wystawený, kterěz sami Táboři, wybornj mistrj dobýwání měst, w příležitých místech wtípně wymyslili. Po Žižkowi potom jinj, gednkaždý wedlé svého rozumu, a gaž se k tomu neylépe widělo a zdálo, město to opatřiti a ohraditi hleděli.

Tak tedy to autočistě wšech buřičů, a přepewné město neyprwě Žižka tu založil. A aby w stálem spolku a záwazku s nimi pozůstal, nazwal se Taborytůw Hedytmanem, a wolil Tábor za swau tělesnou stráž, a gich při neytěžšich bogjch a podnikánjch podlé sebe mýwal.

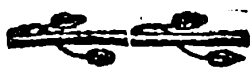
Toho

Toho všeho bogomného založení hr-
dina Český Moldřich z Rozmberku nečekal se-
nic, aniž se obával s wogštěm swým k Tá-
boru přitáhnauti a geg oblehnauti. On,
gažto krewnj přítel Rytjře Sezými, vmj-
nil geho smrti wzetjm Táboru mstjti. Což-
by také šťastně byl wywedl, kdyby časně na
pomoc genu se přisslo. Poněwadž ale množ-
stwj Husytů ze všech stran proti němu táhlo,
musyl tedy chtěg neb nechtěg od obležení v-
pustiti. A wssak proto na dje rozprhnutým
Husytům sšeredně záda wyprášil.

Æneáš Sylwius, kterýž po skončné
wálce Husytské Tábor na oko wzal, wypra-
wuge: že tu gestě vzřel slápěge diwočých
obywatelů. Widěl (prý) weliké peroně wěže
a bassy s welikau zbrognicy a mjesto, na kte-
rémž se Táboři w zbrani cwičili. Kamenný
stůl, a tu Táborstj kněžj zhola w swém odě-
wu, gaž gsau zaprásseni z boge přissli, mssi
drželi a lidem podávali. Na bráně města s
gedné strany byl obraz Žizky, a na druhé ka-
lich, kterýž držel w rukau Angel. A to wy-
obrazení kalicha také na mnohých giných městech
se widalo, tak že týž Æneáš přigda do Čech,
a wida wssudy téměř kalich namalowaný, po-
myslil, že Čechové ctj Boha wjna, a milu-
gj opilstwj.

Asy po dwau stech letech také Balbjn naz-
wstiwil spálenistě a řjčeniny města Austry.
On

On tu schledal gessťe některé ostatky téhož města, a twrdj, že nemohl toho místa bez wnitřního pohnutj zanechat.

H e r m a n n,

Biskup, Eufragán Arcybiskupa Pražského, a některj knězi, genž za času různosti zemské pro náboženstwj vsmrceni byli.

Za společnost a vsazenj Táborůw na Táboře bylo přjčinau, že wíce zahálčiwých a bauřliwých lidj wedlé toho příkladu gich následowati umjnilo. Synek Krussina z Kumburghu, kterýž byl toho času s swým ssibalstým wčerem a podwodem v lidu weliké náklonosti sobě zýskal, swolal některých obywatelů frage hradeckého na gednu horu v Třebochovic, a tu jim přednássel, žeby králowstwj Krystowo giž se blížilo, a tudy geho wěřjcy že mohou se z toho šťastného času radowati.

On dal té hoře, na kteréž sesslo se množstwj lidu sedlstého, a neywíce vhljřůw bylo, gměno, hora Greb, gaž w swatém Pismě o nj čteme, a také od té hory gměnowali se
bratři

bratřj Grebštj. Ti Frag Hradecký, a okolnj
sausedy, kterjš se řádũw Cýrkwe Řjmské přiz-
drželi, welmi těžce a záhubně trápili. Ne-
bo lidé byli náramně gizliwj a vřrutnj, tať
že Táborstým w tyranstwj a mordech nic na-
před nedali.

Prwnj tedy gegich bezbožnj včjn byl
wypadnutj na bohatý klášter řádu Cysterca-
ckého w Hradisti, a wylaupiwosse ho do čista
a mnoho kořisti dostawosse, wedlé obyčjege Tá-
borũw geg pobořili a spálili. A když wsse-
cko to, co w něm bylo, vybrali, y nabyli
gsau tjm přjležitosti, že mohli lidem platiti,
a na žold giných gessťe nagjmati. To slyssjce
ginj, a zwláště ti ginž bylo milo zahálenj,
přidali se k njm, a tať ti, bratřj Grebštj roz-
množili se w počet weliký.

Potom odtud táhli k Praze, a wessli
gsau do téhož města slawně. Gegich knězi
nessli před njmi Tělo Božj w Monstrancy,
oni pať gdauce za nimi s praporcemi, zpjwa-
li, a bláznowsky sobě počjnali. Pražská po-
dobných mrawũw zběr wyslla gin wstřjč, a
přigala gich s wděčností, a wedla ge na wrch
wěttowý, tu kdež stogj kostel sw. Apolináry-
sse, a tu tať hned swé stány sobě postavili.
To pať se stalo proto, aby Wysshegradu pozor-
rowali, a kdyby Wogsto odtud, kterěž wěr-
né Cýsařowi Žygjmundowi bylo a Wysshegra-
du hágilo, wypady na město včiniti, aneb
potra-

potrawa se tam zaopatřiti chtělo, to wšedlo aby překazyli, a na odpor se jim postavili.

Přebíhání Husytů z krajů do Prahy, a z Prahy zase do krajů trvalo tehdáž wstawičně, aby totižto, když tu neb tam zhabaly a laupeže činili, jedni druhým na pomoc přitáhli, a k novým rozpustilostem wesměš se wzbuzowali. Také w ten čas opět Táboři přitáhli do Prahy, a tu s Orebštrými podobnými swými bratři spolčiwše se, wzmínili až potud ještě stogjcy kostely a kláštery w niwec wvesti.

Na den 3ho měsíce Čerwna 1427. přitáhli gsau ku klášteru Lotickému, ginať do Slup kdež řeholnicy, jimž říkali Serwité, obýwali, a žádali, aby tiž duchownj artykuly gegich podepsali.

Toho času drželi tu tito duchownj hlawnj swého řádu shromáždění, na kterěž z dalekých krajů a měst sesslo se gich počet weliký, ač někteří tomu chtějí, že gich 65 pohromadě tu bylo, a syce neywíce Wlachů z města Florency a Syeny, muži gakož rodem znamenitj, tať y tať nábožnj a wysoce wčenj.

Oni pak wvážiwše wšeho toho, coby Táboři nesmyslně při nich byli wyhledávali, gednomyslně na tom se snesli, y odpowěděli: že wčenj gegich s statečnau myslj zawrhugj.

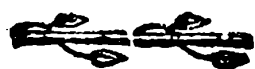

a hotowj gsau, raděgi žiwotů swých wynaložiti, nežli toliko slowy k včenj gegimu přistaupiti a tjm méně podepsati.

Tu rychle Táboři popuwniwssse se wzterflostj klášter ten kolem a kolem dřiwjm obložili, a wěncůw sinolnjch naň položili, a postawiwssse se podle wssch stran kláštera, w gednu chwili hranice dřiwj zapálili. Kuž klášter gedným plamenem hořel, a w něm zawřenj y obleženj duchownj widauce, že ohněm žiwotů swých pro swaté náboženstwj za obět wydagi, sli wssicchni do weliké modlitebnice, a tu s wysokými hlasy počali zpjwati zpěw Ambrozyánský: *Že Boha chwaljme: očekáwagjce s neohrozenau myslj šťastného skončenj swého.*

Mezy tjm Táboři wůkol toho ohně stojící, patrili gsau na to hrozné djwadlo s welikau radostj. Než, gaký tu podiwný přjbeh? na kterýž syce Táboři s podiwenjm welikým hleděli, wssať proto bezbožnost swau twrdossjgnau předce nezměnili. Tu se státi mělo, že tito welebnj otcowé řdyž ohněm ztráweni ducha swého wypustili, widělo se patrně, kterať dussse gegjch w způsobu bílé hoblubice z toho ohně vycházegjcy, vprjmo se k oblakům wzhůru braly.

Tento podiwný přjbeh wypisuge Balbin w swé swaté zemi Čestě, a odwoláwá se na
swě-

swědectwj oných spisowatelů, kteří toho času žiwi byli, gegichžto rukopis měl w swých rukau, w němž wссеcko to, což se w ten čas tym klásterem zběhlo, zegmena stogj.

Toho také času, když se tak w Čechách dalo, byl Hermann Biskup, Sufragán arcybiskupstw Pražského. Narodil se w Schwábich w městě Mindelheyimu, a hned w mladém věku swém přigal zákon a řeholy swatého Augustýna. Geho weliké ctnosti a w němž znamenitého ho wůbec učinili, a tak gsa on učiněn Biskupem Nykopolenským, potom auřad wedl Biskupa, Sufragána Pražského arcybiskupstw.

W čas Husytské bouře, mnohým těžkostem oddán byl ten týž Hermann. Husytská strana měla ho k tomu y nutila, aby gich učitel y mistry na kněžstw swětil. Že ale tak učiniti nechtěl, tu naň Husyté zanevřeli. Nimo to, také těžce to nesl, wida žeby mnozí z těch, gichž byl na kněžstw poswětil, k Husytům se obrátili, a tudy přišlo na slovo, žeby byl Hermann skutečně některé Táboř na kněžstw poswětil. •

Ab y pak se tomu zlému nářku wyhnul, Hermann wyhostil se z Prahy pryč, a přigezda na někaké neznámé místo podle hranic Baworských, vmjnil tu potagmo tak dlouho žůstati, ažby různosti w zemi vpořogeny byly,

ly, mace za to y wěře, že tu dosti bezpečen gest. Ale dobrý Biskup Seřmann zmeylil se w swé naděgi. Neboť že různý duch wssceky fauty králowstwí Českého prolelezl, také náš božného muže toho w sakromým místě gest wynalezl.

Táboři w večer před dnem swatého Bartoloměje zmocnili se města Říčanského, a když tu wssceko vyplnili, vybrali, a zde nalezených sedm kněží katolických vpálili, obrátili se odtud s swým Seytmanem Žižkau do Bechýnského kraje, pro gehožto tyranstwí wssudy byl strach přeweliký.

Při takowém Susytském po krajích harcowánj, Seřmann Biskup na gewo přissel. Táboři rychle gawsse geg, a s nim dwa kaplany kostela Pražského, genž při něm skryti byli, a z Prahy odgeli, hned ho k tomu městu, aby některé Táborské kněží poswětil.

Seřmann nechtě jim po vůli býti, Táboři k wzteklosti na sebe popudil. Tu geg s těmi dvěma kněží polapeli, ruce y nohy swázali, a wedli ge k gednomu hlubokému rybníku, a tu wwrhsse ge s násylím welikým do rybníka, wtopili.

Když se tak stalo, Táboři obáwagjce se, aby se wůbec nerozneslo, že mučedlníckau smrti sessel z swěta, wssudy wytrubowali y
huláz

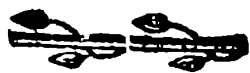

hulákali, Heřmann dobrowolně Táborště knězi posvětil a sliboval, že chce wsecky knězi Táborště swětiti, a s Žižkau až do smrti gezditi. Ale Žižka byw proti němu rozhořčen, nic genu to postačiti nemohlo, musyl on y s swými knězi s hrázy do rybníka.

Na ten a takowý způsob mluwili křiwě Husyté o wsech pomordowaných knězi katolických. Wsať při wšem tom klamání předce gen swého aumyslu nenabyli; wůbec wědomo gest, kterať gsau k nim poběhlý knězi, wděčně a mile přigimali a gich sobě wážili. Co medle! byl Prokop Holý? byl katolický kněz, gehož potom Táboři za swého wůdce aneb Heřmana ustanowili.

Také Táboři toho twrditi a zapřiti nemohau, že ti, kterj od nich zamordowani byli, za mučedlnjky nemohau držani býti, byť y třeba tjm se hágili, gaž se skutečně hágili, že toliko wedlé obyčege wálečného a ne ze zástj náboženstwj w rukau gegich padli. Gen toliko s těmi, kterj se prowjnj a gich gest se co obáwati, wedlé obyčegů wálečných, nepřátelstj se gedná; ale mnissi žiwi byli w swých klášterjch pokogně, aniž byli wálečné mocy Táborůw odpjrali. —

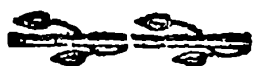
Ordinská předsewzetj
 dwau Rytjů
 Zdenka z Černjnu,
 a
 Mikuláše z Bagiců.

Když Žižka léta 1423. s swými Morawu,
 Slezko a Rakausko protáhl, a wssudy zane-
 chal wedlé swého obyčeye stopu vřutnosti, y
 wminil swému lidu pohodlné zymnj přečžení
 opatřiti, kterýžby po wystálých wálečných těž-
 kostech pokogně sobě odpočinauti mohl.

Obrátil se tedy s swými zástupy do
 Frage Hradeckého, zanechaw w těch dobytých
 místech po sobě s gedným zástupem buřiců
 Prokopa welikého, genuž také řjkali Solý,
 aby gich držel, a také před nimi hřbetu geho
 hágil. Sned po tažení na přečžení zymnj
 zběr Žižkowa w Fragi, gaž byla zwykla,
 zle hospodařiti počala, dopustiwssi se mnohých
 laupežj a harcowańj, tak že se obywatelům,
 kterjž po wůli we wssem gim býti musyli, s
 nimi obýwati se welmi šestflo.

Katolická strana wěrných Čechůw ne-
 mohla se dýle na to diwati, aniž těch těžkostí
 wíce

více snesti. Protož také častočráte výpady na ně učinivše, Tábory vbili, zagnuli, a s kravými gyzkami z některých míst rozplássili y vybili; a to také šťastně wyvedli proto, poněwadž Táboři na dvě se rozdělili, a gich většij díl s Prokopem velikým v cizých krajinách ostal.

A když den odedne dobří Čechové gim žáda prássiti nepřestávali, předněgšij v wogstě sli gsau k swému vůdci Žižkowi, a tu gemu oznámili, že lid geho dosti sobě giž odpočinul, a žádá polem táhnauti, aby snížili ty, kterijž gim vstawičně škodj a na ně vyhagj.

Žižka učinil tak, a sebrav lid swůg v hromadu, do pole táhl, ač gestě krutá zima byla. Rytjř Szwamberk s počátku s wogstem swým při tom tažení nemalých škod gim učinil, a častočrát včine porážku a zagem, nazpět zabnal. Posledně ale takowému množstwj nemohl odolati, a tu Žižka nabyl času y příležitosti, že swobodně k tomu, což sy předewzal, mohl přikročiti.

Léta 1424. v měsíci Dnora přitáhl k městu Arnawy, a chtěl aby se gemu vzdalo. Rytjři swato-Jansstj, gminj tehdáž od ostrova řečeného Rodus Kodezstj a nynj Maltezstj, byliť gsau Susytůw aublawnj nepřátelé,

a tu někteří bydlíce w Arnawu, na tom se sňeli, že chťj toho města hágití.

Wedlé toho sňessenj stalo se, že Arnaw sťj města Žižkowi vzdáti nechťeli. Žižka hnal na město sťurmem, ale bez aučinku. A w tom obywatelé vćiniwse z města wýpad na nepřátely, několik set pobili, a wíce gich porazili. Žižka mnohem wětšj zpaurau zpeychaw, kázal opět na město vdeřiti, a tu opět nepoždil nic. A když dlaugo tu stoge, nemohl se toho malého města zmocniti, od města odřáhl, a wzteklostj podgat vdeřil na klášter nedaleko odtud stogjcy sw. Prokopa, genž náležel Rodyzstým Rytjřům, a geg z ěruntu wywrátil a pobořil.

W tom došla ho zpráwa, žeby Ždenko z Černjnu, ředitel swato-Janského řádu rytjřského na pewnosti Wlassowice tak nazwané, genž několik honů od toho kláštera ležela, se zdržowal. Žižka rychle s swými hnal k té pewnosti, a tak dlaugo gj dobýwal, až se gj zmocnil. To se stalo dne 5ho měsýce Března na neděli masopustnj.

Rytjř Ždenko do zagetj přissel. Žižka tázal se ho, takěli s njm držeti chce? Ždenko s statečnau myslj odpowědel: byloby to proti poctiwosti Českého Rytjře, kdyby s nepřátely náboženstwj a wlasti držel. Tak dobře, řekl Žižka, za to máš býti na kusy rozseřán.

Nic

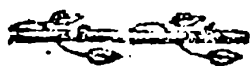

Nic se toho nelek! dobrý křesťan a poctivý Čech Zdenko. Unobř on více toho žel, že jeho tělo není takové velikosti, aby když na kusy bude rozsekáno, mohlo se do všech kráľovství Českého poslati na příklad všem obyvatelům, kteráby měli věrnost svou náboženství a obci zachovati.

Sotva to promluvil, tu již Táboři na rozkaz Žižkova geg obstaupili, a vytáhše své meče nemilosrdně na Zdenka sekali, až ho byli rozsekali, tak že ani aud na audu vyseti neostal.

Kruger, kterýž v svém spisu o tomto smutném divadle píše, doložil y to, že (prý) říčniny té perwnosti Wlassowice nazvané očiž té widěl, a obywatele o tom wyprawowati slyšel, že potom, když tělo jeho do zemi wložili, zase w takové celosti bylo, gaťoby nikdy rozsekáno nebylo.

Od Wlassowic přímo táhl Žizka k Turznowu, gj se zmocnil, a všechny tu katolíky pohubil. Jeho tyranství neyprvé a neyvíce okusyli Dominykáni; nebo že nechtěli husytského včení za pravé uznati, byliť gsau wssični za živa na hranicy vpáleni. A tak se y stalo geptistám w Chlumcy, a Probosťowj we Wrchlábi řádu Cysterýáckého.

Po takovém spáchaném tyranství vy-
táhl Žizka z Krage Hradeckého, neb tu již
nebylo místa, v němžby byli katolici bydleli,
a přišel do Krage Litoměřického, aby také tu
všecko poplenil a vyhubil.

Dne 23ho měsíce Dubna přitekl na Li-
bochowitz, je pobořil, a držitele gich Mikulá-
šse z Žagjců, ginať z Hazmburka, zagal.
Týž Pán z Žagjců, byl bratr někdejšího Ar-
cybiskupa Pražského Zbiňka z Žagjců, o ge-
hožto životu výše psáno jest, kterýž že s
velikau horlivosí odpíral Husytskému včení,
Táboři celý tento rod měli v nenávisti.

Pro tuž také příčinu Žizka předhazoval
Mikulášsowi všecko to, coby byl bratr ge-
ho proti Husytům učinil, a přitom ho napo-
menul, aby aspoň on včení Husytského se při-
držel. Že pak rytíř z Žagjců toho učiniti ne-
chtěl, tu hned Žizka na hranicy geg položiti
a vpáliti rozkázal. Také s ním vpálení byli
dva zemané, Jan z Mysna a Synek z Kozy-
nowa, pak čtyři kněží, kteříž při Mikulášs-
owi bytem byli.

Už po dnes viděti se mohou v tom o-
kolí zříceniny starého hradu Hazmburka. Ge-
denkaždý kterýž z blízka geho uváží, vpa-
matuje se na stálost křesťanského hrdiny Mi-
kuláše z Žagjců, a geho kosti v prachu
odpočívajícím žehnati bude.

Gin-

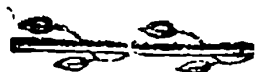
Gindrich Kolmann

z Dornsteynu,

Pán na Dbořistj.

Po smrti Žižkowi, kterýž byl dne 11ho měsíce Řigna léta 1420. na hlizu umřel, různosti w zemi předce nepřestaly, gehož Táboři řwolili, a na nestřestj nařjkali, že bogownjka nepřemoženého smrti přemocy dopustilo. Tu hned wogšto po něm pozůstalé na dvě roty se rozdělilo. Gedni wolili sobě za neywyššjho Heytmana Prokopa welikého, genuž také Solý přezděl, o němž na hoře zmjntka učiněna. Druzý magjce za to, že žádný nalezen býti nemůže, kterýžby hodně na místo Žižkovo wstoupil, ale oddělilosse některé nemnohé tēm zpráwu wogšta, y wěcy wálečných poručili, a sami sebe Syrotky nazwali, mezy nimiž za předniho gmjn byl Prokop přjgmjm Menssj.

A takž Táboři na dvě wogšta gsauce rozdělení, ginj staré gměno swě obdrželi, ginj Syrotcy, pro smrt Heytmana swého Žižky, nazwani byli. Krejžto ačkoli někdy sami mezy sebau neswornj, a gedni druhým odporuj býwali, zwlášť w náboženstw; wssať

Ědyž potřeba, a někdo z cizých mocý na ně sáhnutí chtěl, společně w gednom wogssstě se bránili, a wěrně sobě proti nepřátelům pomahali.

W té tedy poslaupně různosti přirekli gsau Susyté 1425. ě zámku na Obořjstj, a násylym dobýwati ho začali. Držitel geho Gindřich Kolmann z Dornsteynu bránil se tu statečně, tať že Susyté nic prowěsti nemohli. To obleženj trwalo za plných pět měsýcůw, a taťřka dnem y nocý ě zámku ssurmowáno bylo. A ědyž ssurmem nic dowesti nemohli, postavili tu opět praťuw přewelýých, z nichž řeměť řazdě hodiny weliké kusy řamenj do zámku házeli.

Kolmann giť byl před se wzal, že chce raděgi w řjčeninách swěho zámku pohřben býti, než se wzdáti. Widauce to geho lidé, že sotwa dýle se gim obránj, žádali ho, aby Obořjstěte gim postaupil, a wssať s tau wýminkau, by oni swobodně odtud wytáh- nauti mohli.

Z lásky tedy swých poďdaných Kolmann tať učinil, ačťoli dosti těžce. A tu učiniw s nepřátely smlawu, ssibili gemu, že nechťj žádnému na žiwobyťj ssťoditi, gestliže zámek obdrťj. Wedlé té smlawy Kolmann zámek gim wydal, a ědyž s swými chtěl se z něho pryč bráti, geg se wsseni ostatnjmi polapiwsse,

a swázawosse, prawili, že tu mečem lehnau. Y pohleděw na tuto rotu bezbožnau, tu k nemalému swému rzásnuti widj Sswamberka Rytjře v prostřed té roty státi, genuž řekl: „Rytjři! negsteli wy ten, kterýž nedáwno při nassj straně stál? O nechtěgte tak brzy na nasse přátelstwo zapomjnati, a slyssste žádost takowého muže, kterýž syce w rukau swých nepřatel gest, wssak proto nepřestal w swazku rytjřstwj s wámi býti. Mlócý toho swazku wás žádám, zachoweytež žiwotuw mého lidu, a wssecká pomsta ať na mne padne. Rád umřu za swé spolu bogownjky.“ —

Byl gsem někdy owssem při straně odzporugjcy Susyrtum, odpowěděl Sswamberg, ale wjce gi neznám, gačož y ona neznala mne. Gá gsem bogowal s nimi, a oni mne opustili, aniž chtěli mně z zagetj wyplatiti. Na: proti tomu lépe se ke mně zachowali mogi nepřatelé, wzawosse mne mezy sebe lastawě y wděčně; přjsslusi tedy, aby také z toho gim wděčen byl. Ať smrti lehne nepřitel Táborůw. Takowý nepřitel, kterýž patij k té straně, genž nedrži ani wjry ani slowa. Wezmete geg, prawil Sswamberk drábům, a podle práwa wogenského čiňte genu. Tu hned Táboři Kolmana wzali, a spolu s nim 10 giných znamenitégssich geho towaryssu swázali, na hranicy hořjcy whodili, a také ge upálili.

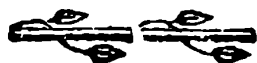

Toho času také zmocnili se zámku tak nazwaného Kwjtenic, w kterémž Prokopa Trčka Táboři do rukau také dostali, mučiwše ho dlabhým a ponenáhlým pálením. Balbin sineyši, že Trčka byl ten týž Rytíř, gehož mučedlničkau smrt ze záští náboženstwí Pne-áš Sylwius pod gménem nepowědomým poznamenal, o němž giž výše řečeno gest.

To ale paměti hodno gest, že právě w ty časy, když Husyté morděřstwí provozowali, ssibenice swúg počátek wzaly. Obě strany tak byly proti sobě rozhořčeny, že zagaté bez wšší wýminky hned na tom místě wěsseli. A z toho nelidského gednání powstaly gsau wěrsší wzteklosti a tyranstwí. A poněwadž se obávalo, aby tím způsobem nestalo se vyplnění lidu w zemi; tedy po čase stala se sinlawwa, aby zagatí nebyli prowazem odpraweni, nobrž penězý se wyplatili.

Byloby gisté celé a wzláštní knihy potřebí, kdyby se wšsecky památky swatosti za tehdegšich Husytských časů měly wypsati. Pročež wedlé tohoto krátkeho wypsání se muž widěti, že země Česká toho času hogná byla w swatosti gednoho každého způsobu, a syce neywíce wedlé těch okoličností, genž se tknuly horliwého zastáwání a aučinkowání náboženstwí. Lastawý čtenář, kerýž žádá zegmena y dofonalé o tom sprawen býti, ten ať čte

Bal-

Balbina, Eneásse, Theobalda o Husytsté wogzně a Hágka, tu se wsseho dočísti bude mocy.

Wssecky fronyky toho času gednomyslně wyprawugj, že příkladowé Swattostj, zwláště pak hrdinsté křesťansté ctností, přewýssily neprawosti nepřátelůw náboženstwj, a nad njmi swjtězily.

Alsy po čase sšestnácti let, w kterémžto času Husyté wynaložiwšse wssecku swau sílu, aby swá včenj wůbec wwedli, byli gsau sarmi Čechowé, že zhubené králowstwj Česté wstawičnými wálkami w čas zase opatřili, a to zlé opět w dobré obrátili, swedšse s nimi hroznau bitwu, y na hlavu gich porazywšse mezy Brodem Čestým a Kauřimem.

Menhart z Gindřicho-Gradce, při němž pečet zemská a důstogenstwj auřadu toho bylo, a neywyššj podstata y moc zůstáwala, s mnohými ginými poctiwými Čechami tuto porážku wjtěznau y slawnau včinił, wweda opět pořog a gistotu do králowstwj Čestého. Náboženstwj nabylo zase swé předešlé gasnosti, a sšěstjm y wšsm dobrým oplýwala země Čestá, způsobjc swým wlastencům sšastné blaženosti. A tak nesslechetná wogška Táborůw a Syrotkůw nepřemožená prwé, giž přemožená a wyhlažena byla.

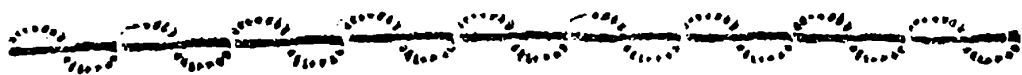
Příkladové Čtenosti

z příběhů

Towarňštna Bežíštna

in Číslo á á.

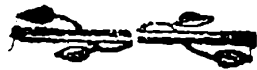

Přigmuti Towaryšstwa Gejssowa do
Čech, na žádost Českých Panů Sta-
rů od Cýsaře Ferdynanda I.

Bsazení Jezuitského řádu w Čechách, činí
w České kronyce zvláštní paměti času. Ten-
to řád ustanowen byl w polowicy 16ho sto-
letí, a syce toho času, w kterémž weliké změn-
y w náboženstwj se staly strz Martina Luth-
ra w zemi Německé, a wssacko téměř po růz-
nu tam bylo.

Cíl toho ustanowení k tomu směřowal,
aby Pohané vzdálených dílech swěta k pozná-
ní prawé wjry se obrátili, bludná včení ná-
boženstwj se wyswětlowala, a mládež se cwi-
čila a k dobrému wedena byla.

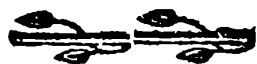
Když w minulých stoletích Husytská bau-
ře a různosti w Čechách se wtissily proto, že
Bazylegský sněm cýrkewní powolil těm a takow-
ým, kteří toho žádali, aby pod obogj způs-
sobau těla a Krwe Krysta Pána přigjmali,
a se jim posluhowalo, wssak s tauto znamez-
nitau

nitau wýmínkau ; aby při takowém rozdáván-
 nj lid obecný tomu se věřil, a věřil, že pod
 způsobau chleba není toliko samo tělo Krysto-
 wo, ani pod způsobau wina sama toliko krew
 geho, ale že pod gednau každau způsobau jest
 wssecek a celý Krystus. Tu tedy w Čechách
 powstaly gsau w obecnosti Cýrkwe dvě straz-
 ny, totiž : strana vlastně katolická, kteráž
 wedlé starého ustanoweni pod gednau způso-
 bau přijímala ; druhá pak, genž gminj byli
 Utrařwyste, podle Kompaktátů Bazylegského
 sněmu pod obogj způsobau Těla a Krwe Kry-
 stowy požjwala.

Gať dlouho pod obogj způsobau přijí-
 magjcý lidé wedlé ustanoweni Bazylegských
 Kompaktátů pokračowali, a tato pravidla za-
 chováwali, vžjwali gsau stejného práwa a
 mocy gaťo tito, genž pod gednau způsobau
 přijímali, a byli gsau také za prawé audy
 panugjcý Cýrkwe přijati. Y stalo se, že po
 čase wětšj díl tak řečených Utrařwistůw na
 rozličný způsob od Bazylegských Kompaktátů
 odstaupil, a přidržel se věni Martina Lutra.

Právě když se tak w Čechách w příčině
 náboženstwj dalo, Jezuitský řád pod gménem
 tovaryšstwa Gežjssowa od Papeže potvrzen
 byl, o němž brzy roznesla se ta chwalitebná
 powěst, kteráby s horlivým přičiněním roz-
 šírowal věni katolické, a cwičil mládež w
 podle mezugjcých fruginách. To wslyssawše
 do-

dobří Páni Čeští, gimž podobná včenj a cwizčenj na srdcy ležela, požádali Krále Českého Ferdynanda I., aby audy téhož tovaryšstwa do zemi České přigiti ráčil.

Král Ferdynand mile w tom swolil; ne-
boť gedině o to pečowal, aby prawá nábož-
nost a dobré mrawy w geho králowstwí wstij-
peny a wvedeny byly. A když byl list z té
příčiny na téhož řádu zakládatele a spolu prw-
ního Generála tovaryšstwa Ignácya z Lojo-
li učinil, týž zakladatel gsa z toho wděčen,
bez odtahůw 12 audůw swého řádu léta
1556. dne 25ho měsíce ledna do králowstwí
Českého z Říma gest wyslal.

Oni pak přissedše do Prahy, přigati
byli s welikau wctiwostí. A poněwadž ně-
kdejší klášter Domynikánský w sw. Klimenta
na starém městě, nebyl pro gegich obydlí ge-
stě dofonalé wystawen; y přigal ge weliký
mistr rytířského řádu fřižownického s čerwe-
nau hvězdau, a tu w špitále opatřil bytem
y s potrawau.

S počátku měli swá wychowánj z krá-
lowského duchodu; potom ale wykázal gim
Král geden díl přigmů oných klášterů, kte-
réž byli Husyté w Lužicy pobořili. Tito te-
dy prwnj w Čechách Jezuité brzy po swém
do Prahy přichožu počali gsau wčiti. Čtiř z
nich

nich učili počátečnímu literárnímu umění. Dva filozofii a dva teologii, druhý pak hleděli služeb Božích.

To bylo první shromáždění W. W. G. G. tovaryšstva Gejssowa, kteráž v Praze Ferdynandské vysoké školy v stav svůj uvedlo. A od toho také času, dokud obě vysoké školy Karlového a Ferdynandského založení v jednotu spogeny nebyli, vstavičně s těmi, jenž gsau byli učitelé pod obou způsoby, o závod v učení jednali.

V povstali mezi nimi muži velmi učený a nábožný, tak že někteří z nich toho zásluhou, aby za příklad svatého obcování tuto představeni a uvedeni byli. •

Ž i v o t

Edmunda Rampiána,

řádu Jezuitského.

Edmund Rampián narodil se v Londýně z katolických rodičů dne 25ho měsíce Ledna roku 1539, kteréhožto také roku Anglický Král Emdřich VIII. odpadl od katolické víry. Ge-
ho

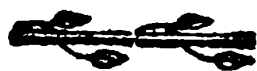

ho otec, gménem Edmund, wedl knihofupectwj, a wychowal swého syna podle způsobu swého obchodu, aby někdy když poroste, také w tom fupectwj dobrý prospěch činil. Ale mladý Edmundek neměl k tomu žádné náklonosti; wšak že začasty objíral se s knihami, potom předce zamilowal vměnj, a tau příležitosti počal se w literním vměnj cwičiti.

Otec byw toho wděčen, poslal ho na vysoké školy do Oxfortu. Tu Edmund cwiče se pilně w maudrosti swětsté a Božsté, nad mjrú w těch vměnj prospjwal. A když potom dořonaleho tu nabył vměnj, zdeyssi Biskup vdělil mu prwnjho na knězstwj poswěcenj podle řádu a obyčege pod Gindřichem VIII. změněné Anglické Cýrkwe.

Edmunda ostrý wtíp, a zwláštnej výmlownost nabyła weliké powěsti. A když ta powěst donesla se před Králownu Alžbětu, musyl Edmund v přítomnosti gegj kázati, a doffel počty y pochwaly. Tato tedy ostrozwtipná Mlownárka a milownice vměnj s výmlownosti tohoto mladého kněze tak byla podzgatá, že poručila ho wýwodowi z Lycestru, aby hleděl na vřad znamenitý geg wvesti.

Po nedlauhém času Edmund doffel vřadu znamenitého, a že byl swého vřadu welzmi pilen, a pro swau výmlownost také wřad
bec

bec znám, gať wyššj tať y nižšj wážili ho welice. Právě řdyž on takowého štěstj y wážnosti požjwal, počal sám sebau nespočgen býti, zwláště řdyž pomysli, že odtřez njm se od katolického učení nabyi té hodnosti. A řdyž pocýti tu těžkostj svého svědomj, y předewzal sobě, že se opět nawrátj do lůna Řjmské Cýrkwe.

Tu tedy zanechaw svého auřadu při Anglické Cýrkwi, odebral se do země Irlandské, řdež panowalo náboženstw katolické, a zde auřadu duchownjho nabýti mjni. Ale řdmund nedossel tu cíle svého, gaťž byl sobě žádal; protož také hleděw té příležitosti, do Wydrlandu odtud plawal. Tu s welikau pilností oddal se vměnj teologickému a prospjwal w něm tať dobrým prospěchem, že za mistra téhož vměnj tworeu byl.

Nynj gaťo pautnjš sel odtud do Řjma, řdež w nowém svém zřjstu towaryštwu Geřjssowu bylo v weliké powěsti. řdmund mařge o tom zprávou, w 35 letech stárij svého do towaryštwu wstoupil. Generál téhož řádu poslal ho léta 1573. do Prahy do kollege Klementinského, a w frátkém času odtud přissel do Brna, aby tam w nowicyátu prwnj zářlady svého powolání založil.

řdmund, mimo naděge, prospjwal tu w bážni Božj y w maudrosti až fu podiwu.
Oba.

Oba geho listy, kterýchž vwoď Balbin w spisu swém tak řečeném: Swatá země Česká, gsau živý důkaz geho weliké ostrowtipnosti, nábožnosti, y welikých ctnostj. A to byla také příčina, že wygmůt gsá od prawidel začátníkůw toho řádu ustanowených, místo tří let, toliko geden roč w nowicyátu zkaussen byl.

Léta 1574 z Brna přišel do Prahy, a tu učil retoryku. A poněwadž vměnj řečníctwí nad mjru milowal, mage způsobu řečnowánj takměř sobě přirozený, negen tjm včejm došel weliké powěsti, nobrž gažto weršů skladatael řečný, werse, rytmy, krásné libozpěwy, a nápisy krásně wyhotowil, a diwadla smutná y weselá wtipně wypracowaná wváděl, tak že této aučinliwosti z ohledu krásnýho vměnj Rektor Kollegie nemálo se podiwil.

Gedenkráte tázal se ho Rektor: zdalitaž kowá geho přičiněnj neskodj gemu na zdraswj? Nikoli! odpowědel. Kdož w vmělem gednánj má zaljbenj, žádné přitom nepocytj těžkosti. A podle této propowjdky skutečně se také zachowal Edmund, fdyž mimo swůg učitelstý auřad, přigal též na sebe cwičenj mládeže, kteráž toho času w domě učenců, ginať w Konwiktu, nowě zřízeném po spolu obýwala, a pod zpráwau sobě předstaweného Edmunda k maudrostem y křesťanstým ctnostem wedena byla.

W druhém roce, totiž 1575 Pražský Arcybiskup Antonín posvětil Edmunda na kněžství, o němž často říkával též Arcybiskup: Angličan Wilek svým bludným vězením velice ranil zemi Čestau; ale Kampián jeho křagan svým horlivým kázáním opět rány její vždrawil.

Od roku 1576 až do 1580 učil filozofii a teologii s velikým prospěchem, a nejen znamenití Páni Čestí w dobrém přátelství s ním stáli, ale také y Cýsař Rudolf milostivě mu náklonně byl, a vážil jej pro svůj nábožný y příkladný život právě s frálowskou milostivostí. A sy w šesti letech, když Edmund toho času w Praze se zdržoval, a svým cvičením y kázáním veliké y malé na cestě křesťanských ctností vtvorzoval, povolal ho Papež do Říma.

Gať bratři jeho, tak y obywatelé Pražští velmi z toho smutni byli, žeby toho strážili, kterýž mocný byl slowy, příkladným životem, čině mnoho dobrého y prospěšného y w těch nejtěžších důležitostech. Y stalo se, že tuto noc před jeho z Prahy odchodem věrný přítel Edmundův jménem Jakub Gallus w tom pokogi, kdež s Kampiánem přebýval, tato slova napsal: Edmund Kampián mučedník. Edmund ráno se probudil, četl slova tato s obyčignau pohledem, a nic sobě z toho nedělal, a nobrž pravil tu přiz
stož

stojícím: „Také já jsem měl gafěsy wnu-
knutj, že k cýli své mučedlnické smrti spí-
chám. Tentě gest neysšťastněgšj konec mého
žiwota, gchož jsem wždy žádal. Deyž to
milý Bůh, aby se proroctwj mého přítele, a
moge wnuknutj vyplnilo.“

Edmund tedy léta 1580 do Řjma přissel,
a tu Papež kázal genu, aby bez odtahůw šsel
do zemi Anglické, a tam aby se spogil s oný-
mi duchownjmi wyslancy, genž potagmo pra-
cugj a pécugj o spasenj těch, kteřjž mocý od
náboženstwj Katolického odstaupili. Nic ne-
mohlo býti Edmundowi milegšjho, nic při-
gemněgšjho gafo to, že w auřadu Apostol-
ském má zásluh sobě w cýrkwi Katolické dobý-
wati. Rychle připravil se na cestu svého dů-
ležitěho wyslání, a šsel z Řjma na to místo,
gažž mu byl Papež rozkázal.

Toho času vydala wůbec rozkaz Angli-
cká králowna Alžběta, aby wšsicni ti, kteřj-
by gakýmkoli způsobem w Anglické zemi wjře
Katolické učili, aneb k ni někoho obrátiti vsy-
lowali, gafožto zrádcowé země byli trestani,
a na smrt odsauzeni. Wšsak proto, gažžkoli
ten rozkaz přísný byl, předce některj knězi,
zwlastě Jezuité přissedše skrytě do Angličan,
pilně hleděli toho, aby wříkawých w wjře ka-
tolické gednať swým cwičenjm posylnili, ge-
dnať giž odpadlé opět obrátili. Wšsem žeť
bylo to předsewzetj welmi nebezpečné, proto

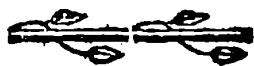

že w tagnosti musylo se to státi, ginať při swém wyzrazení bylo po žiwobyti weta.

W takowých nebezpečných okoličnostech wlaudil se Kampián gaťožto duchowní wyslanec do Londýnu, a položil se hospodari w swého pítce, kterýž z toho samého ohledu také do té zemi přišel. Y přidrželo se gich mnoho rozených Katolíků, činiwše jim mnohé služby, y k gegichmu předsewzetí příležitosti. A na takový způsob wyslanstwi Kampiánowo wydalo y přineslo vžitek mnohý.

Kampián syce pokračowal w swém gednání dosti pozorně a opatrně, aby w tom spasytedlném prospěchu neměl překážky. Wsať že ta horliwost, s kterauž on týž swatý stucek wykonáwal, nemohla sewe wssch případnostech s potřebnau k tomu opatrnosti státi, y byl gest od špehýřů, y wyzwědačů, gichž bylo neywyšší zemské řízení z té příčiny wssudy wyslalo, wyzrazen, a gaťožto buřič lidu do wězení wsazen. Ale Kampián nezapíral toho spasytedlného gednání, a nobrž směle wyznal wssedko, a tudy wynesli naň ortel, gaťož bylo dworštým rozkazem ustanoweno.

Králowna, kteráž někdy Kampiánowi milostiwá byla, měla ho w weliké nenáwisti, pronásledugje geg nad míru nelidstau způsobnostj; a posledně ortel smrti, genž byli saudcowé naň wynesli, potwrdila. Wedlé toho
ortel

ortelovánj Kampiána, když w wězení prwě dosti mučen a trápen byl, na popravné místo wywedli, a tu prowazem odprawili. Dřiwě pak než se to stalo, gestě na polo živému barbarštau vkrutnosti mečem břicho probhali, střewa wen wzali, a potom tělo geho na čtyř ry dily rozsekawsse, a na kůly powěsywsse, na obecných cestách wystawěli.

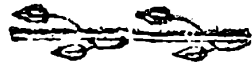
Když se zpráva o geho vkrutném vsmrčenj do kollege Klementjnskě donesla, tu bratři towaryšstwa Gežjssowa drželi gsau slawné pohřebu requiem, magjce geho památku w veliké poctivosti, a to obydlj, kdez někdy bytem byl, wewážnosti. Potom obrátili ho na způsob kaple; a kdykoli přihodilo se jim okolo giti, s hlubokau poklonau poctiwost gemu činili.

Ž i w o t

K r y s t o f á S p o t ě k a,
řádu Jezuitského.

Gestliže wycwičenj ducha působj w nás druhé narozenj, právem tedy může se Krystof Spotěkus za rozeného Čecha držeti. V
měs-

městečku tak nazwaném Žikowice w welikém Polsku na swět přišel; ale w Praze včil se tomu, kterakby měl toho k swému prawdizwému štěstí vžjwati.

Právě přišel do hlawního města Prahy w těch létech, w kterýchž mládež neylépe schozpná gest k včenj. Byti muž, že rád Jezuitů, kterýchž toho času w nassj vlasti počal cwičiti, pohnul toho mladého Poláčka, aby šel na to místo a tu se literárnímu vměnj včil, gehož snad w své vlasti tak dobrý staw nalezti nemohl.

Abý pak swého cíle dořonale dosáhl, oddal se témuž řádu pod ochranu, mže za to, žeby pod geho zpráwau a pečowáním lépe wycwičen byl. Že ale byl mládeneček dobrých powáh, a ctnostné cytedlnosti, nassel tu přízně y lásky, a Jezuité wgali se ho wěrně y lastawě.

Toho času založili gsau Jezuité kollege Klementynské pro literní mládež dům cwičení, w kterémžby včency chudj a nemagice nač se žiwiti, mohli obýwati a se cwičiti. Wšak že w kollegi nebylo tomu potřebného místa, y šaupili gsau dwa wedlé stogjcý domy, a tu, což před se wzali, do swého stawu wwedli.

Když pak wůbec se to proneřlo, nalezlo se gestě wjce dobrodinců, kteří wyznawše

Je ten věc za skutek velmi prospěšný, do-
bročinnosti svou také tomu přispěli. Jan
Bryssťof Popel starší, svobodný Pán z Lob-
kovic založil základ pro rozšíření toho domu,
a složil gistý peníz na vyživení několika věcn-
ců, a podle toho chvalitebného příkladu jiní
Páni Čestí učinili též.

Jezuité gménovali to stavení Hudy
dům, a okolo léta 1580 vvedli do něho 50
mladíků. Spotěkus byl první z nich geden,
gehož domovní mohovitost nepostačovala k
tomu, aby na svůj peníz mohl se žít a
sírže literní umění k budaucému svému stě-
stí se připravovati, ačkoli geho dobré po-
váhy a pilnost neohmezená nejvíce byla to-
ho příčina, že gest do toho domu přišel.

A skutečně dobrodincové geho brzy se
přesvědčili, že dobrý mladík Spotěkus té
dobročinnosti hodna se učinil, učině tu v
umění y nábožnosti takový znamenitý pro-
spěch, že negen všecy své spoluvce přez-
výššoval, nýbrž po skončeném běhu umění
filozofického a teologického mistrem maudrosti
světské, a bakalářem maudrosti Božské vči-
něn byl.

Kuž přišel ten čas, v kterémž pomy-
šl Spotěkus, coby sobě voliti měl, aby po-
dlé povolání svého v dokonalosti křesťanské
mohl pokračovati. A však nebylo mu tu

- potřebi dlouho přemyslovati, zvláště když pomněl, komuž za své wycwičení wděčným býti gest powinnen, gehož byl s takovým prozpechem dosáhl. Vmínil tedy do tovaryšstwa Geژیssowa wstaupiti, a w skutku také co vmínil, to splnil, mage svého stáři 27 let. Geژیho wynasnáženj, aby podle svého powolání powinností na neyweyš dosti činil, bylo tak horliwé gačo příkladné, a tudy se stalo, že gest w ctnostech křesťanských nad mjrů prozspjwal.

Mezý rozličnými powinnostmi téhož tovaryšstwa bylo neyznamenitěgšj duchownj wyslání, podle něhož měli se newěřicý obracowati, a pochybugicý we wjře wycowati. Spotěkus pocýtil k té powinnosti obzvláštňjho wnuknutj, mysle, že na té cestě přicházý se neylepe k dořonalosti, ač y příklad Kampiánůw mnoho tu také aučinkowal, že gest dychtěl geho následowati, a za obět pro rozššřenj wjry křesťanské sebe wydati.

Gačo Polák rozený pomyslil sobě, že w těch fraginách, genž s Polským králowstwijn mezugj, geho. Apóstolstý auřad spasytedlný prospěch učinj, proto že byl w tom gazyfu zběhlý, a domácých mrawůw dobře wědomý. Požádal tedy swých předstawených, aby gemu do Pomoršské a Lissanšské zemi giti powolili, že tu vmínil zatworzelému lidu prawé včení náboženstw křesťanského hlásati. A když oni
tak

tak učinili, bez odtáhůw s počátku léta 1605
wyšel z Prahy, a vprjmo se bral do té kra-
giny, kamž ho horliwost Apóstolská k zůstání
dušij Bohu wedla.

Y bylo tu giž z toho samého aumyslu
sem wyslaných šest bratří řádu geho, pracu-
gice zde tau Apóstolskou pracý y wyučugice
blaudjcy. Spotěkus spogiw se s nimi mno-
ho Protestantůw wwedl do Katolické cýrkwe,
a kteří byli w wjře wtrkawj a nestáli posylo-
wal gich s spasytedlným wyučowáním.

Když o tom sprawen byl Barel wýwoda
Sederlanský, weliký horlitel náboženstwj pro-
testanského, žeby muž Apóstolský Spotěkus
Protestanty do lůnu Cýrkwe katolické wvá-
děl, a zde onde mnoho lidu po sobě potáhl,
počinal sobě gakoměř posetily, a hned wy-
slaw několik swých žoldněřůw, aby ho gali-
gin rozřázal.

Oni pak vůli Pána swého vyplniwosse,
Spotěka y s šestmi geho towarýssmi gali, a
před wýwodu do wogenstého ležení, w němž
byl týž wýwoda bljže odtud ležel, přiwedli.
Wýwoda pohleděw na ně nemilostiwau twářj,
řázal žoldněřům, aby ge z gegich oděwu
swlékli, a w giný blážnowský oblekli.

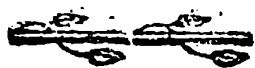
Po té řázal, aby ge okolo wogenstého
ležení na odiw wogsta wodili, a každému
wo-

wogáku bylo swobodno gim k porupě něco učiniti, gaž se komu widělo a libilo. A když opět přivedli ge k wýwodowi, otázal se on Spotěka, gažby se mu ta poctiwost líbila? Odpověděl Spotěkus: „Pokládám to za swau neywěťši čest, že pro Krysta trpím pohaněnj.“ Tak dobře, řekl wýwoda, chcy gá takowě cti gestě wíce tebe aučast na učiniti.

Tu kázal aby ge na kůň dřewěnný posadili, a táhnauce toho dřewěnného koně sem tam s nimi běhali; a, když tito duchowní naň se posaditi nechtěli, bitím ge k tomu nutili. Na takowý a giný způsob když wýwoda z nich dosti sstěků sobě vdělal, dal ge w moc podwůdce swému hraběti Sommerowi, aby gich ostrižhal.

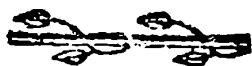
Podwůdce Sommer byl auhlawní nepřítel katolického náboženstwí, a tudy mpo hem hůře s těmito wyslancy nafládal. Vše bylo na tom dosti, že nestydatý týž vřutně welel ge z oděwu swých swlécy, a tak nahé k oděwu lidstěmu wystawiti, nýbrž dopustil se y toho nelidstěho přčinu, že musyli genu při gjde y také čeledi geho posluhowati, a gažo psům hodiwše gim holých kostí, neb za celý den žádného pokrmu nedostáwali, musyli po zemi gich zbíratí a zubami hlodati.

Ušy po šesti měsících, když Spotěkus mnohá podobná trpěl pronásledování, Sommer vkrutně kázal ho do Finnlandu zavézt, a v Štokholmu vsadili geg do vězení. Ozkovi a řetězy, s kterýmiž v žaláři stížen byl, trápili gsau gehu vmdlené audy náramně, k čemuž hlad a žížeň nemalých bolestí také gsau přidali, tak že plný bolestí a těžkostí Spotěkus v témž vězení potom ducha svého ho vypustil, zanechav po sobě památku křesťanské stálosti, s kterauž přemohl vessecka trápení a sauzení svých nepřátelů.

Spotěkus byl, jakž výše řečeno, první přigat do domu cvičení, kterýž založili Jezuité. Z toho domu poslo po čase více vychovanců, nábožného y ctnostného života znamenitých. Nejvíce pak téhož založení původcy byli Lobkowicové, kteří, from svého bohatého nadání, také požádali Papeže Řehoře XIII., aby pro rozšíření toho domu, v němž se mládež v umění y v náboženství cvičí, ty příjmy toho špitálu, geg byl v Římě založil Karel IV. pro České pautníky do Říma putující, obrátil na ten dům v Praze založený. Tak y učinil na žádost Lobkowicův Cýsař Rudolf II., učině list k Papeži 27 Dnora 1584., aby k tomu chwalitebnému předsewzeti nákloniti se ráčil.

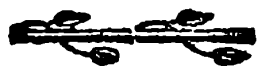
Papež negen žádost Cýsařovu vyplnil, nobrž gestě k tomu 20 tisíc z své komory
vyřáz

wykázal s tím doložením, aby se z auroků těch výkazých peněz 26 mladíků tu vychovávalo. Však že ten týž dům z rozličných překážek a případů do svého stavu vvesti se nemohl; tedy neymilostiwěgšším ohledem Cýsaře Ferdynanda III. a Marye Terezye w stav swůg gest wveden. Potom rozličnj dobrodincowé to založení rozmnožili, tak že se tu 140 wychowanců vychováwati mohlo.

Mimo to, Ferdynand III. léta 1630 také tu vlastnj založení pro 20 vrozených Českých mladíků založil, kteří na způsob králowských Pážat černě a žlutě se odjwali, a slauli Ferdynansstj wychowancy. Pak týž Cýsař kázati ráčil, aby to založení téhož domu ne wjce chudým domem, anobrž Semynáryum sw. Wáclawa slaulo.

Gednoho času když Cýsař Leopold I. s swau panj manželkau a Králownou Eleonorau roku 1650. do toho Semynáryum přišel, a widěl to znamenité ustanowenj, kterak se tu wychowancowé w nábožnosti a w potřebném vměnj chwalitebně cwičj, kázati ráčil, aby ten mladík, kterýžby tu byl wychován, a prwnj mjsto mezy mistrami filozofie obdržel, třebas on nebyl rodem znamenitý, wjžwal toho tytule gafo vrozený de Lauro, a wždy za vrozeného se považowal.

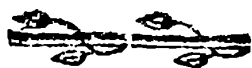

Po čase když se tu od času k času více vychovanců mmožilo, byliť gsau Jezuité přinuceni, aby se o prostraněgšší místo postarali. Ž té tedy příčiny léta 1690. kaupili dům Plasšého Prelátstwj na proti Dominykánstému Klášteru v sw. Gilgji, do kteréhož dne 30ho Máge r. t. staré Semináryum gsau přenesli. To pak bývalé Semináryum w Klimentstě Kollegi k Akademickým školám připogeno bylo.

Léta 1783., když to tovaryšstvo zdwiženo bylo, také Semináryum wzalo swau změnu a přestalo, a též založení pro duchowní vychovance přenessena byla do tehdeysšjho Generálnjho Semináryum. Ferdynandstí vychovancy ročně obdrželi, gedenkaždý pro swau osobu 300 zl., ostatnjm pak gistý plat ročně pod tjm gménem Stipendyum vyměřen byl.

Nynj w tom stawenj drží se včeni filosofické a mensšjch škol latinských; a w druhém djlu auřad stawenj má swa sezení; ostatně bydlj tu také w přibytých téhož stawenj učitelowé nadřečeného včeni.

Ž i w o t

J a n a D ě l e b o n a,

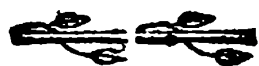
z towarzystwa Gejssowa.

Adyž jsem, píše Balbin w své swaté zemi České na stránce 200, léta 1656. w kolegi Gindřicho = Hradecké s našimi mladými věncy, kteří menší školy latinské učiti měli, retoryku opáková, obyčejně gda s nimi na procházku rozměluwali jsme o věcech školních, zvláště co se týkalo učení, a tu gedenau přigdeme do města Střeboně, kterážto město nedaleko odtud leží.

Toho času byla tu wchnost swobodný Pán z Kfersdorfu, muž wldný y rozumný, kterýž čině mi mnoho dobrého, při gedné příležitosti pozwal mne k obědu. Při tom stolování někteří spolu stolující mluwili o duchovním wyslání Jezuitů, divíce se tomu welmi, žeby pro obhájení wjry katolické byli takowá muka, ať y smrt statečně podnikali.

To slyše Pan z Kfersdorfu, řekl: Já jsem očity svědek téhož katolického hrdinství. Widěl sem gedenau takowého hrdinu, kterak gest pro náboženství mile život svůj dal,

ge-

gehožto smrt toliť při mně aučinkowala, že gsem se na katolickau wjeru obrátil.

„Co ? řekl gsem gemu ; ta smrt byla příčinau wasseho obrácení Pane ? Y žádám wás, abyste mi tu případnost diwnau lépe wyswětliti ráčili.“

„Tak gest a negináč otče welebný ! odpowěděl Pán. Býwal gsem někdy náboženstwí Pířhartskému welice oddán, a tu smrt gednoho z wassich wyslanců, aneb gať se wůbec říká, z Mysšyonárů působila to, že gsem nyní Katolík. A stalo se na tento způsob :

„Otec můj, chtěge mne w věcech toho swěta šťastného učiniti, welmi o to pečowal, abych dobře byl wychowán y také wycwícen. A když gsem giž toliť uměl, gaťž na má mladá léta příslusselo, řekl gednoho dne ke mne : Barle ! až potud dosti umíš a znáš, co se tře a gať se děge w nassj zemi. Ty musýš také zkusyti gať se w cizých zemích děge, gať tam lidé smeyssli a co činí, poněz wadž to přináleží na takowého člowěka, kterýž chce, aby sobě podobnými dobře wyssel, a s nimi žiw byl. Umjnil gsem tedy s tebau do cizých zemí gecti, a chceme zkaumati y pozorowati mrawůw a powáh cizýho národu.

To mjinění mého otce bylo mi welmi milé y přigemné, tak že gsem se nemohl pro
raz

radost toho času dočkati, nýbrž žádal gsem geg, abychom se čím dřívě tím lépe na cestu vydali, a gá mohl mém žádostem, dychticým po novotě a obyčejů^u cyzých, zadosť činiti. Otec učinil tak; a w krátkém času gedauce my z Čech, přigeli gsme do Wlach, a skutečně tu widěl, y ohledal rozličných věc y způsobů, kterých nemohl gsem se nadíti. Musyl bych dlouho o tom mluwiti, kdybych měl wsecko co se tu zběhlo, wám milj Páni! wyprawowati, toho ale zanechám sobě na giný čas.¹¹

Nynj toliko powjm, co se týče nasse řeči, a syce w krátkosti gessťe řjcy musým, že můg otec, kamkoli gsme přissli, co gsme widěli neb ohledali, wsecko mi gakoměř wěrný Pěstaun wyswětlowal, a proč to proč ono se děge wyprawowal, a gá zase wsecko sobě zapisowal, neb gsem byl weliký milownjř takowých kněh, kdež gsem wypsánj cyzý cesty čjiti mohl.

Spatřiwšse tedy w Wlassjch mjsta y města znamenitá, geli gsme odtud do Genuy, pak do zemi francauzské, potom do krágin Nyderlandstých, a posledně do zemi Anglické a Sotlandské. Tu přigedeme do Glostowý, a položili se hospodau w obecném domě. W wečer slyssjme od přisedjých hostů, že má na zeytrj kterýs katolický kněz odprawen býti, že (prý) tagně do zemi se wlaudil, a proti

krá-

Frálowstému rozkazu lid od panugjcy zde wj-
ry swozował. Někteřj welmi želeli geho,
řkauce: že gest muž počtiwý, a hoden gest
lepššj odměny.

Když se hosté rozešli, a my gsme tu ně-
co dělegi se pozdrželi, požádal gsme hospod-
stého, aby mne o tom lépe sprawil, žádo-
stiw gsa celého příběhu wyzwěditi. Hospod-
stý byl muž k hostům wldný, a bez dálššjho
rozmyšlenj sedne k nám, a počne celý ten
příběh nám wyprawowati, řka:

„Týž duchownj, an má zýtra prowazem
odprawen býti, gest můg fragan a zde rodiz-
lý. Rodičowé geho byli katolického nábožen-
stwj, a také swého syna w tomž náboženstwj
wychowali. W čas pronásledowánj katolíků,
odessel on z naššj zemi, a wstoupil do řádu
Jezuitského.“

Gafo pak wssickni ti, kteřj se zde zrodiz-
li, a pro náboženstwj odtud se wyhostili,
zwláště kteřj do tovaryšstwa Gežissowa wstau-
pili, gedině po tom dychtěli, aby přigdauce
zase do swé wlasti lidi do Řimské cýrkwe wwe-
dli, tak y učinil ten týž kněz gménem O Ge-
lebon, mage k tomu od swého Wrdnjho poz-
wolenj.

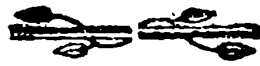
Gažžfoli on w swém předsewzetj dosti
byl prozřetelný, tak předce přissel k wyzraz-
4tý Djl. 2 ženj,

zenj, a tu geg hned gawosse do wězenj wsazili. Před saudcem nezapřel nic, a nobrž směle a weřegně mluwil, tařeli se w čem zlém přečinil, že swě fragany w náboženstwěj powyvčuge? Gestliže se, prý, tım proz hřessil proti obecněmu dobrěmu, a přeswědčen bude, že bludy zde roztrusuge, že hoto gest ohawně smrti podstaupiti.

Saudce rozhořčiw se nad tau řečj, rychle do podzemnjho žaláře westi, a hladem y žjžnj geg trápiti rozkázal. Wssecko to rád a statečně on snássel, a nic nebylo tař vřrutněho, coby ho od swěho předsewzetj odwesti mohlo. Tu tedy wynesli naň ortel, aby byl den zeytřegssj smrtj odprawen. Lito gest mį, doložil hospodstý, toho muže welice, že w tařowěm mladěm wěku z swěta ohawně sklizen býti má! Y žádal gsem ho uctiwě, zdalibych mohl býti přítomen, řdyž geg odprawj. Proč ne? odpowěděl hospodstý. Gá wám mųg Pane! k tomu přjležitost opatřjm.

Ka zeytřj mųg otec maličko se roznezmohl, a nemoha semnau giti, šsel gsem toliřko sám na to mįsto, řdež ho odprawili, a widjm tu až řu podiwu množstwěj lidu státi. Po malé chwjli přiššli s njm na mįsto poprawnj, ale O Gelbon šsel s myslj weselau a smužilau. Tu patře gař gsem zdaleka pozorowal, na wssecky přjtomné lidi, dáwal gim papomenutj. Y znamenal gsem, že tu tař mnoz

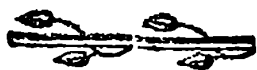

mnoho katolíků bylo, neb jsem viděl, že tváře byli smutný, a všecko bylo ticho.

Přisedše pak s ním blíž sešibenice, s veselým duchem vstupoval na řebrík, a v tom obrátiv se k lidu, počal se laučiti, poněvadž podle práva Anglického povoluge se každému zločinci, aby od přistoupících vzal odpustění. Při tom laučení učinil gesty pohrůžné kázání, mluvě s vysokým a řetězným hlasem, že jen ti mohou býti spokojeni svého svědomí, kteří tak činí, jak byl gich učil. A chtě gesty dále mluvit, tu soudce napomenul ho, aby již vmlkl, žeť gest hordina, v kteréž za své přečinění odpraven býti má.

¶ Gelbon tedy prowazem mace býti již odpraven, hodil svůj růženec jakožto poslední znamení své památky mezy lid, a tu geg prowazem odprawili. Někým pak s gáfým osudem se to stalo, že ten růženec vpřímo na mne padl, a na těle mém wiseti ostal, tak že se zdálo, jakoby zrowna byl na mne whozen. Všickni tu stoupící patřiwše na mne, počali se tomu diviti. Já pak zaradiv se w tvář, rychle s sebe sem ho strhnul a mezy lidj se wtlačil, abych tomu hláholu lidstému vssel.

Když jsem do hospody přišel, powídal jsem k svému otci, co se bylo s semnau

zběhlo, on pak se tomu zasmál, ale mně nebylo do smíchu. Nebo od toho času mysle vstavičně na to, zdálo se mi, gaťoby mi něco v duchu říkalo: Ty musíš býti katolíkem. Čas stokrát jsem sebe z toho vyražel, a však to nic platno nebylo.

Konečně vmínil jsem s zdravým rozumem toho považiti. Ty jsi již dosti, pomyslíl jsem, práce vynaložil, abys časné šťastným byl, kdy pak předce o věčné štěstí pečovati budeš? Tu jsem často čítával knihy katolické, a včeni katolická s mým včením srovnával, z čehož potom učinil jsem tu závěrku, že se včeni Římské Církve přidržím.

Potom brzy můj otec umřel, a já opustiv sekty a společnosti Píkhartův, učinil jsem slavné vyznání katolického náboženství. A od toho času mám svědomí pokojné, a žiji jsem podle povolání svého v pokoji a s veselau myslí. O! gať často želi toho, že jsem tehdyž, když jsem viděl toho dobrého kněze pro náboženství vmírat, dobrá vnuť k svému obrácení zavřhl! A snad se to stalo proto, abych horlivější Katolík byl, a měl toho předraženého daru lépe sobě vážiti.

A tím Pán z Kersdorfu skončil svou řeč, s kterauž nás osvětky při obědě sedjící pohнул k velikému podivení, zvláště pak mne, jenž jsem v srdci svým velikého pozná-

hnu-

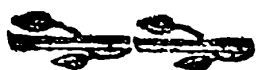

hnutí pocítil. Y řekl jsem s vžádnutím: možnáli milostivý Pane! abyste na takový podivný způsob strze kněze našeho tovaryšstva obrátiti se ráčili, kterýž někdy w té samé Gindřichově Hradecké Kollegi, kdež já nyní obývám, k včení latinských škol se připravoval?

Gistě, gistě Gindřichův Hradec mýval někdy toho swatého muže O Gelbona, o němž já rozmíluwati a geg gménowati často slyšívám. Holomauc také to štěstí mělo, kdež on léta 1609 Božské moudrosti se učil, a tak právem toho hodna sebe učinil, aby k Swatým Českým připočten byl, gesto w naší vlasti přebýwage příčinou byl obrácen dozmácýho rodu tak znamenitého.

Až potud Balbin w výšce gménowaném spíšu. On y to dokládá, že O Gelbon roku 1610 z Holomauce s knězem Elfiňgostoznem, jako swým cestý tovaryšem odesšel do Paříže, a odtud plawěl do Šottlandu, kdež léta 1615 dne 10ho měsíce Března mučedlněčkau smrt podstaupil.

Š i m o t

Melichara Grodeckého,

řádu Jezuitského.

Wýwodstwí Slezské bylo vlast tohoto muž-
čedlníka, řádu Jezuitského, kterýž se narodil
léta 1589. On possel z rodu Kytjřského, z
gehožto příbuzenstwí powstali gsau znamenití
Kefowé ne toliko gen w té kragině, ale y
také w Polsku, w Rakausku a w Prussanech.
Wzláště pak týž rod Kytjřský vdatně se zachoz-
wal w křijžowém tažení do swaté zemi, ga-
fož y w giných důležitostech Cýrkwe, a pro-
tož měl on w swém štjtu kostelní koraubow
s čerweným křijžem.

Sned w swých autlých létech mladý Gro-
decký dán byl na cwíčení Janowi Biskupu
Solomauckému, an byl krewní přítel geho,
a týž Biskup wedl geg po cestě bázně Boží y
včil potřebnému včení. A to byl také ten
základ, na kterémž mladý včenec Grodecký
založil náklonost swau k nábožnosti y ke wsse-
mu vmění.

Když

Když w 15ti létech stáří swého w liter-
ním umění chwalitebně se powyvcil, pocýtil
powolání swého do tovaryšstwa Gežissowa;
a když byl do tého tovaryšstwa přigat, giž
se zřegně na něm widělo, že autlé geho srdce
oddáno gest k takowým ctnostem, s kterýmiž
se pokračuje k dofonalému wykonání stawu
toho, do kteréhož gest powolán. A takowau
dofonalost položil hned w Brně gažto no-
wic, kterážto dofonalost mnohým spolunowá-
čkům, genž s nim w Brně w nowicyátu by-
li, za příklad slaužila.

A což gestě chwalitebněgssjho y diw-
něgssjho na něm se spatřowalo, bylo to: že
nenáwidě swětstých rozkossj, gedině se tím
zanepřáždnowal, což Božjho gest. Protož
odřekl se dobrowolně wssého otcowstého dě-
dictwí, a gen toliko něco maličko pro swau
potřebu z něho sobě wzal, protože, gaž ej-
kával, neyswětěgssj Pannu a Matku Boží za
dědičku swé mohowitosti gest ustanowil.

Po zkussenj swých prwnjch let w Br-
ně, přissel do Prahy, a tu skončiw běh filo-
zofického umění, poslán byl do Kladsta, kdež
učil Grammatyku.

Toho času, když z přjčiny náboženstwí
weliké různosti w Čechách powstaly, také mo-
rowá rána panowála, a hubila na wsse stra-
ny lidu množstwí, odkud possel weliký nedo-
sta-

ně připaustěli k tomu slibu audové schopně, kterjby buďaucně důležitých auřadu zastávali, aneb sami od sebe k zvlášttnjmu předsewzetj dobrowolně se obětowali. Protož také mage Grodecký takowau náklonost ke wssemu tomu, což k neydůležitěgssjmu gednánj směřowalo, k složenj neb wykonánj třetjho slibu připuštěn byl.

Z toho tedy ohledu léta 1618 přissel opět do domu zkaussenj po třetj, a tu včinně swůg slib zřízen byl k duchownjmu wyslání, gaťož to k neydůležitěgssjmu gednánj, a k takowému gednánj bylo zkussených y nábožných mužů potřebj. Aby ale Grodecký w tom swém powolánj dořonale y slusně mohl pokračowati, připrawowal se k tomu wděčně y náležitě. On mohl snadno předzwidati, že pro wzdělánj a rozssjřowánj katolického náboženstwj žiwota swého stratj, a protož gedině se wynasnažowal, aby sebe hodným učinil milostj Božstých, kterězby geg posylnowaly, aby tu mučedlnjckau smrt, kteráž geho očekává, s křestanstkau stálostj mohl podstaupiti, a tjm příklad křestanstkého hrdinstwj po sobě zanechat.

Brzo potom bylo mu oznámeno, že gaťo tovaryš Pátera Rektora Štěpána Panfráce do Vher na duchownj wyslanstwj zřízen gest. Příčina, pročby byli Grodeckého do toho králowstwj wyslali, tato byla: poněwadž

wadž toho času panugjcy Knjze w Sedmihradzcké zemi Gabryel Bethlem frownj byl přítel Grodeckého, a tedy pomyslilo towaryšstwo, že geg přigme wděčně, a swým napomenutjm od včenj Kalwijnského, ku kterémuž oddán byl, odweđe, a w geho předsewzetj nápomocným bude.

Kuže Grodecký přissel do Dher, aby w těch krajích, kdež Protestanti obýwali, náboženstwj katolické wstřipil a rozssřil, připozgiw se z toho cýle a konce zde giž k pozůstáwagjým Jezuitským wyslancům, kteří pod zpráwau Sstěpána Pankráce na tom wyslanstwj duchownjm pracowati počali.

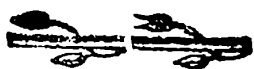
Toto maličké wyslanstwj towaryšstwo, mimo nadánj, nalezlo na Bethlemowi swého neywěťssjho nepřitele. On zmocniw se Jezuitů, kázal, aby Grodeckého před něj přiwedli, a tu mluwil k němu, aby se včenj protestánského přidržel, a na takowý způsob aby dokázal, že wěrný y wprjmný stregc geho gest. Ale Grodecký zhrdl s takowým přátelstwjm, a počal geho z včenj Kalwijnowa kárat, a toho bludného včenj genu předstawowati, nadčjmž rozhořčiw se Bethlem, pohrozyl mu, aby od swého katolického přestal včenj. Wssak že Grodecký předce pilen byl swého powolánj, vše y káže prawé včenj wúbec wssedhněm, tu kázal geg a Pankráce s druhými zgjmati,

a do města tak řečeného Bassa westi a tu do vězení vsaditi.

Zprávec žaláře, aby se zalíbil Pánu svému, zacházel s ním vkrutně příliš, nejvíce pak Grodeckého mrazil žijí v hladem. Často krát času nočního hořká mu činil y těžká okowami odpočinutí, a posledně geg vbíjati dal; a to proto činil, aby ho od náboženství svého odvedl. Grodecký wsecko trpěl s takowau stálostí, že ten týž vkrutně divě se tomu více se počal vztekat. Y vmiňil vkrutněgšimi mukami geg trápati, a tu wywodauce geg žoldnéři, do jiné mučírny na šřípec natáhli, pochodněmi, palečnicemi pochopové pálili, železem audy swírali, metlami mrstali, a do libosti, kde a gať mohli, mučili. A že wsecka ta vkrutná muka nic přowesti, a nad hrdinstau křesťanstau stálostí Grodeckého switěziti nemohla, tu kterýs pochop w šteklosti podgat, palicí od těla geho hlavu mu odrazil. To se stalo den 7mý měsíce Září roku 1619, w kterémž Grodecký s Panfrácem y s druhými šťastný běh svého života dořonal, magé teprw 30 let svého věku.

Tělo geho gaťož y druhých tovaryšů potom whodili gsau do bahnité kalužiny a kámenjm zaházeli. Wsať že na tom místě měla se gaťasy neobyčejná swětla wřazowati, a zpěw Angelstý tu slyšán byl, někteří Katoliz-

cy wzawšše odtud těla gegich, do Tyrnawy přenesli, a w zdeyššim kostele Jezuitškém pozčestně pohřbili, kdez se jim gažošto mučedlníkům počtiwošť činj.

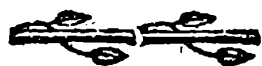
Wypšánj mučedlničké smrti
K a r l a S p i n o l y,
 řádu Jezuitškého.

Snamenity rod Spinola, genž possel z republiky Genuegské, a weliké sobě dobyl pozwěsti negen po celé zemi Wlasté, ale y w giných králowstwj Ewropegských, gest rod Karlůw, kněze towarýšstwa Gežissowa, kterýžto rod tak slawný swými zásluby swoattosti wjce gest Karel oslawil.

Geho otec Oktawián byl dworán při dworě cýsařškém Rudolfa Cýsaře, gehošto wzáctné y ctnostné powahy powýšsily ho na stupen dworškého Maršálka, a w té hodnosti až do své smrti pozůstal. Pohřben byl w hlawnjm kostele na hradě Pražškém, kdez se geho hrob až po tu dobu, na kterémž s nápisem geho obraz w celém rystunku wogenšškém stogj, widěti může.

Krátké vtípení povedeť nás do věčné ra-
dosti.

Týž Oktawián wzal sobě za manželku
Kterausy Slehtičnu Čestau, a z toho manžel-
stwí Karel léta 1564 w Praze na swět při-
šel. Ale Karel nedlouho pozůstal w své
wlasti, nebo otec mace vždy náklonost k to-
mu místu, kde se vrodil, a také že tu měl
svých příbuzných a přátel, poslal syna na
cvičení do Genuy. Mezy těmi příbuznými
byl tu také vlastní bratr otcůw a stregc Kar-
lůw Biskup z Ololy, a ten wezma sobě malé-
ho Spinolu na swau starost, wedl ho po ce-
stě ctnosti, a učil k potřebnému y rozličné-
mu umění.

W té tak výborné škole když Karel do-
sáhl dospělegšich let, že již woliti mohl
swůj budaucý staw, wywolil sobě řád Jez-
uitský, mace za to y mysle, že tu položí zá-
klad wšeho budaucýho swého štěstí. Karlo-
wa tedy žádost vyplnila se, a byl přigat do
towaryšstwa, mace gedinau y neywětšší péči
o to, aby wedlé swého powolání dofonale
wssecko podnikal. Že wssech powinnostech,
kterýmž toto towaryšstwo oddáno bylo, du-
chowní wyslanstwí držel za neyprospěšněgšší
gednání. Žádal tedy Wrchního, aby ten au-
řad naň wnesl; a když se stalo, gať byl žá-
dal, hned se k tomu apostolskému auřadu
připrawowal, vše se s welikau pilností řečem
wýchodným, gaťož y také wyhledáwal známo-
sti obyčegů a powah tohoto pohanského Uz-
arského národu.

Geho radost byla neobmezená, když ho zpráva došla, že k duchovnímu vyslání do Japonska zřízen gest.

Toto od nás velmi vzdálené, a v posledních končinách Azie ležící království, až do polovice 16ho století bylo nepovědomé; až teprve léta 1542 strže na moři obchody Portugálů, kterých v ten čas po moři sylně vedli, a k jednomu ostrovu Japonskému náhodou přirazili, na jeho přišlo. Právě toho času, když to bohaté království Portugálové vynalezli, řád Jezuitský příčiněním svého zakladatele Ignáce z Logola postavil, a tu hned někteří z nich vyslani byli do dalekých krajů, aby podle svého ustanovení pohanů lid na víru obracovali. František Xavier, kněz v zemi francouzské plný té horlivosti, aby pohanům věcí křesťanských zvěstoval, vstoupil do téhož řádu, a plavil na lodi Portugálské do Indie do města Goa, a tu pobívil malý čas, přišel léta 1549 na jeden Japonský ostrov, a tu každého první duchovní vyslanec počal na spasení lidu toho divokého pracovati.

Po jeho smrti léta 1552, také do Japonska pomocí Portugálů, mimo Jesuité, přišli také vyslanci z řádu Augustýnského, Dominikánského a Františkánského. To vyslání v obrácení lidu k pravé víře mělo šťastný prospěch, tak že se domnívalo, že v
krás.

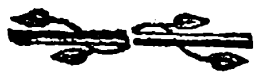

Krátkém času hlásaný Ewangeliium wúbec přizgato bude.

Kle gen mnoho znamenitých Japponů přigalo wjru křesťanstau, nobrž y tři Podkrálowé toho tak welikého králowstwí dali se pokřtiti, a tu oni wyprawiwosse své posly do Říma, aby Papežowi Řehořowi XIII. gménem gegich poslussenstwí složili. Ano y na tom giž bylo, že y sám Cýsař Japponský podle příkladu znamenitěgších w zemi Pánu chtěl se dát pokřtiti, a katolickau wjru po celém tom králowstwí za panugjcý vznati.

Klež, Bohu žel, ta dobrá y gistá naděge zmizela gafo něgaký libý sen. Cýsař Torusoma, an králowal ku koncy 16ho století po celé zemi Japponské, vmjnil wjru katolickau přigmanti, aneb gať někteří spisowatelé twrdí, že se obrátil na wjru katolickau. Týž weliký Panowník s počátku welmi milowal katolické náboženstwí; že ale duchowní wyslancy nechtěli tomu připustiti, aby wedle obyčege východních zemí lidu držel mnoho žen a ženin, a od swých poddaných gaťoměř Bůh ctěn byl, y tu po malu a pomalu nářklonost swau od powinnosti křesťanských odwracowal, a počal wrtřawým y studeným w náboženstwí katolickém býti.

Nicowšakméně předce žádal na katolických kněžích, aby aspoň geho osobu w tom wygmuzli,

li, a mnoho ženijn držeti gemu powolili; a když oni toho učiniti nechtěli, Torosuma Cýsář zanevřel na knězi y na gegich učení. Káz sedugjcy příběh wice geg k tomu pohnul.

Toho času Cýsář zamilowal pro geg krásu vslechtilau gednu diwčicy, a kázal, aby gi do swého palácu wwedli. Ale vslechtilá diwčice podle napomenutj duchownjch wyslancůw nechtěla wůli Cýsařowu plniti, tím méně mezy ženinami obýwati. Tu tedy Csař wěda, že se to stalo na slovo wyslanců, tak se proto rozhořčil, že ne jen veřejně hlásati katolické náboženstwí rozkazem swým zapowěděl, noprž gažožto nevkogeny nepřitel křesťanstwa, Křesťany wssudy pronásledowati rozkázal.

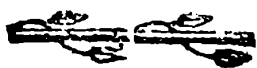
Po něm pozůstalý syn, když po smrti swého otce ugal se toho králowstwí, w tom pronásledowánj poněkud vlewil. Geho ale Poručnjcy, genž byli křesťanstwa aublawnj nepřátelé, zmocniwše se stolice králowské, takowá vkrutná pronásledowánj způsobili, že nelze ani na to pomyslití. Od roku 1614 byli gsau Křesťané w Japponě tím neyvkruťněgšjim trápením podrobeni. Také modlářstj Popowé nemalau k tomu dali příležitost. Oni, obáwagjce se aby zaslepené pohanstwí z kořene wywráceno nebylo, a náboženstwí křesťanské w wzrůstu swém modlářstwí newykořenilo, k rozptýlenj Křesťanů wsecku sílu swau wynaložili. Mezy tím moc a síla Portu-

Portuĝálů, čas po času se zde rozmnožujícý, také Cýsaře Japponského welmi k tomu pobnula. On wida, že množstwí Křesťanů pomocý Portuĝálů se tu množí, obáwal se, aby snad z geho králowstwí geg newytířli, a tudy kázal, aby Křesťané wniwec wwezení byli, aniž toho želcl, že takowé množstwí neylepších geho poddaných smrti padá.

W takowém domníwání utwordili také Hollendři Cýsaře, kteří také toho času do Japponu obchody wésti počali. Aby pak Portuĝálům toho šťastného obchodu překazyli, y wwedli gsau tuto řeč w obecni powěst, že to množstwí Křesťanů, genž po sobě Portuĝálowé potáhli, nesměřuge ginám, než aby Cýsaře o geho králowstwí přiwedlo. Každžkoli Hollendři ze záští proti Portuĝálům neprazwan tuto powěst po zemi roznesli; tak předce tím tolik gsau při Cýsaři dowedli, že gest kázal, aby geho poddaní, genž náboženstwí katolického wyznáwají, bez odtahůw geho se odřekli. Kdožby pak předce geho se přidržel, takowý aby mečem zahlazen byl.

Každý čtenář, kterýžby do letopisů Japponských nahlídl, a toho vřutensstwí, genž se ten čas s Křesťany dalo, pozorowati chtěl, není možné, aby to četl srdcem nepohnutelným a s vsážitím welikým, nebo tomu tyranstwí Japponskému podobného se gestě nifde nectlo. Za času pohanstých Křimstých Cý-

saří byloť owšem hrozně pronásledowánj Křesťanůw, gehoť není možné čísti, aby čtenář nad tím nevštrnul; to ale wšecťo nemělo ani podobu téhož vřutcnstwj, s kterýmž pohané Japponští nowowěřjcy Křesťany mučili a žiwotů gich zřadowali. Naproti tomu ale také gest se co podiwiti, rovně s ohroženau myslj, kterať stálost Křesťanůw w čas toho tyranstwj nad těmi tyrany gest zwiťžyla. Také ženy a děti raděgi těm neyvřutněgšjim mukám mile se podrobowali, než aby se byli křesťanské wjry odřekli. A tudy mnoho tisýc tisýců lidj krew swau wylilo, a swau krew prawdy náboženstwj gakoměř zapečetiwše wtwordilo, a tak žůřiwost swých vřutnjkůw pozupilo.

W takowém přesmurném stawu pozůstáwalo w Japponě křesťanstwo, když Barel Spinola do této zemi gakožto duchownj Wyšlanec giti vmjnil. Ta zpráva, kteraťby se tam Křesťané mordowali, nebyla dosti mocná od swého předsewzetj geg odwrátiti, a nobrž dychtěl y tu žiwota swého pro wjru Krystowau wynaložiti, kdez giť takowé množstwj hrdinů křesťanských mučedlnickau smrtj padlo.

Spinola tedy do Japponu přišel, a hned počal swaté Ewangelium hlásati, gakožto nezobmezená horliwost a krásná wýmluwnost slaužila za posylu a vtěssenj wšem nowowěřjčým Křesťanům. Když o tom zprawen byl

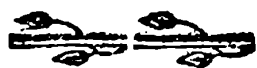
Mj.

Ništodržjcy w Mandynku, co činj Spinola, y podiwil se smělosti toho kněze, a kázal, aby ho před něj přiwedli, a tu gemu rozkaz Cýsarůw přednesh.

Alle Spinola málo nad to dbage, počal před očima geho o přednosti cýrkwe Katolické mluwiti. Co? řekl Ništodržjcy gemu, snad mne minjš samého obrátiti? Gestliže spasenj twé dusse, odpowěděl Spinola, na srden tobě ležj, nebudeš tedn mešťati, abys ge wyhledáwal na kříži Gežissowu. Tu kázal Ništodržjcy, aby na smrt odsauzeného Křestana sem přiwedli, a v přítomnosti Spinoli wstawičnjm bodenjm tulichu zponenáhla wsmrtili. A když se to konalo, řekl Ništodržjcy Spinolowi: „Widjš, kterať tyto lidi s wassjm obrácenjm neshťastné činjte! Toť gsau aučinkowé wasšeho na wjru obracowanj, a to y takě tebe očekáwá.“ —

Spinola na to hrozně djwadlo patřil s neohrozenau myslj, a obrátiw se w mukách ležicýmu Indyánowi, napomjnal ho k sílěsti, a mnohá činil gemu duchownj potěšsenj, řka: Gedno pomjgegich wtrpenj, wede nás k radosti wěčné. A když mu požehnal, tu on w rukau swých katanů ducha wypustil. Gestě na tom místě Ništodržjcy na Spinolu odsudek smrti wyneš. Žoldněři pak wchopiwše geg na místo poprawně wedli, a wražiwše hluboce do zemi kůl, k němu přiwázali kolem

ořolo asy dwau střewjcu od toho řulu dýlky dřiwjm obložili, a zapálili. Spinola tedy w dlahawém ohni a w plamenu sžragjcyho ohně žiwot swug stončil, genž se stalo 10ho měsýce Žáří léta 1622.

Až do léta 1640 trwalo to přehrozně pronásledowánj w Japponě Křesťanůw. Potom pak Cýsař wydal rozkaz, w němž se zapowjdale, aby Portugálowé z gakehokoli ozhledu pod stracenjm hrdla do Japponu nepřicházeli, což se také stalo. Nebo řdyž léta 1660 řrál Portugálský swé poselstwí w 73 osobách pozůstawagjcy do Japponu wyslal, aby gménem geho Cýsaři přátelstwo přednesli, a geg ustanowili, týž Cýsař řázal celé to poselstwí, až na dvě osoby, zamordowati, aby totižto dvě osoby tu řmutnau zpráwu do zemí Portugálské přinesli.

Naproti tomu Hollendři wětšjho prospěchu w swých obchodách tu učinili, řterj požádali Cýsaře, aby gim swobodno bylo s řupeckými lodmi do Indyje plawati, a tu řupectwí provozowati. Brzy potom učiněna byla řmlauwa, wedlé řterěž wykázan gim byl ředen ostrow, na řterémž mohli swá řupectwí westi, ale vlastně do cýsařstwí Japponského nesměli řsau odtud přicházeti. Také nesměli přitom se gménowati Křesťany, gen toliko zhola nazýwali se Hollendrami. Wřsemu tomu poddal se ten týž zýřtu hledagjcy národ ;
proř

pročež, Japponové přicházegjícím y vstupuz-
gjcým na zemi Hollendrům kladli gsau před
nohy kříž vkřížovaného Spasitele, aby po
něm tlapali, oni pak nehrozýwše se takového
offenierného skutku učiniti, tak učinili, aby
tím dokazali, že žádné společnosti s křesťanz-
stwem nemagj.

Smutné života skončení

W i t a W a n s m a n n a,

z towarýšstwa Gejssowa.

Adyž hrabě z Thurnu cizozemec, a někde-
jší vůdce Českého wogsta strz své spátečné
štěstí do sfachmat, neboli do těsnosti wehnán
byl, tak že po wítězstwj na Bílé Hoře stra-
ceném w Německé zemi, kamž prchl, své au-
točistě hledati musyl; y donutily ho potom
k tomu zlé okoličnosti jeho stawu, že vmi-
nil do Konstantynopole, kdež tehdáž wssch-
neslechtnosti místo bylo, se odebrati, a tu
při dvoře Sultánowů přízně vyhledáwati,

Tu tedy, aby se Cýsaři Ferdynandowi
mohl mstíti, dal na ruky Sultánowi, aby
fá-

kázal Sedmihradskému knížeti Gabryelowi, Bethlemowi, když tomu příležitosti nabude, s svým wogstem do zemi Cýsaře Ferdynanda aby wpadl, a k dobrému Protestantům různau roztržitost tu učinil. Zdá se pak, že tato neschetná rada nedosla tak brzkého cíle svého, gaž Thurn byl žádal, proto že sám osobně wyprawil se k tomu Knížeti, a tu přednášel genu wsecko to, o čemž již byl při dvoře Konstantynopolském gednal, dávaje genu y těchto trostě, že chce Sultán s wogstem na pomoc genu přigiti.

Že Gabryel Bethlem auhlawnj nepřítel byl Katolíkům, o tom již jsme četli w životě Jezuity Grodeckého. Následowně to přednessenj hraběte z Thurn musylo mu býti milé y wděčné, zvláště když slyšel, že Turecký Sultán, w to se wloží, a chce genu k ruce býti. Gabryel Bethlem rychle shromáždil něco Tatarů, genž mezy královstwjm Polském a Vherstkém obýwaji, a s Protestanty w Sedmihradské zemi w záwazku stoji, s svým wogstem spogil, a léta 1623 do Morawy na slovo Tureckého Cýsaře nepřátelsty wpadl, čine tu welikých v lidu zagnů y mordů.

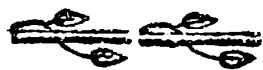
Právě toho času Wjt Waysmann, gaž kožto bratr Layk, a spolu kuchař, byl w Jezuitské kolligi w Holomaucy. Wssm w takowém městě, kterěž pro swau pewnost w čas nepřátelstého wpádu slauží za autočistě

a sylvau bassu obywatelům; wssak že w tomž městě morowá rána panowala, tu někteřj obywatelé zanechawssě toho pewného místa, ginám se wystěhowali, hledagjce místa y pozwětrj zdrawěgssjho.

Ž té přjčiny učinili y tak Páni Pátčři Jezuité, že wyhostiwssě se z swé kollege přjssli do městečka morawského, genž slawo Čechowice, a tu se na čas osadili. Až poeud bylo gen to šťastné městečko, gehož morowá rána se nedotekla, a protož množstwj Morawanů tu se zdržowalo, a také muži rodem znamenitj měli zde sýdla swá. Na to pak žádný z nich nepomyslil, že wssedssě morowěmu nakaženj, giné zlé na ně tu přigiti má, kterěž snad s wětšým nebezpečenstwjm spogeno býti mělo. Tataři, genž do Morawy wpadli, a daleko ssiroko na laupeže wybijali, přepadli gsau také městečko Čechowice, a geho se zmocnili.

Že wssch zde bydljých Jezuité wzteklosti nepřátelské neywjce gsau okusyli; neb že tu mezy těmi haufami Tatarů mnoho Protestantů bylo, a oni auhlawnj byli nepřátelé Jezuitského towaryšstwa, s welikým násylvjm vderili na gegich sýdlo, a tu wfrutně s nimi nakladawssě, gich wbili, a posledně některé z nich zamordowali.

Když tak gednjch druhých těla mečem padala, a po mečích tekla krev bratrů zamordovaných, tu Waysmann padl k nohám nepřátelů, a žádal srdečnou prosbu, aby ho vřanowali. Oni pak počali z něho žerty dělati. V tom přistaupil k němu jeden Tatar, a řekl k přistojícím: Co se vám zdá: takeli tomuto Křesťanu gednou ranou srazím hlavu: za to vám wetugi mého vlastního kóně, že to učiním. Všickni počali se smát, žeby byl na to připadl, a dřívě než se nadáli, již hlava od těla oddělená ležela na zemi.

Natěm a takový způsob Waysmann, který s svou wldností a tichostí ginať každého srdce sobě zýskal, mečem lehl. Narodil se w hořejším Salsu leta 1591, 1621, 31ho Máge měsíce přigat byl w Pasawy do řádu Jezuitského jakožto bratr Layk. Tichost a hluboká poníženost fráškila geho powahy a působila mu v svých bratrů welikau přizen y lásku. Nelymilegšši geho zaneprázdnění bylo zahradnictwí, a přitom také w kollegi byl kuchařem. Ušy we dwau letech, když byl přigat do řádu, powolán byl do Solomaučké kollege w Morawy, odtud pak s druhými Jezuity odesel do Čechowic, gažž wýsse řečeno bylo, a tu roku 1623 den 22 měsíce Řigna ze záští náboženstwí mučedlničkau smrt podstupil. *)

Příběh

*) Balbini Bohemia sancta. Grugerii sacri Pulveres.
Tanner Societatis Jesu Apostolorum Imitatrix.
Schmidl Historia Societatis Jesu Provinciae Boh.

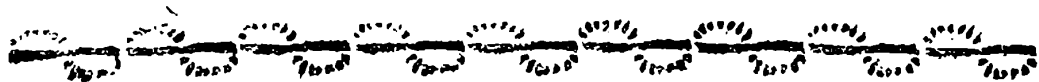
Wzmetež si za ntu swobodu těchto peněz;
wssickyt glau, ninnž wládne klášter náš.

Příběh

Raspára Čepa,

Opata Kanonie na Karlově
v Praze.

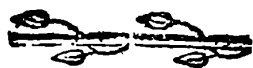

Se po odběhlých dvou set let opět různice a baře gažo někdy za husytských časů w hlazwnjm městě Pražském powstanau, medlé! Kdožby na to mohl pomyslitiz? Esauť owšem některé okoličnosti, genž dobrý pořádek w obcy russij, a w giný způsob geg obracugj. Nebo nepokogný duch, když počne bauřiti, bauřj s takowau wzteklostj, že wssecko wnizwec hledj wwesti, a běda těm, kterýchž se ta wzteklost geho tkne.

Přjtomný přjběh Opata na Karlowě slaužj za důkaz, že nadřečená powaha ducha nezpokogného pauhá prawda gest. Y nebudeť tedy zbytcně, když tento přjběh pamětnj z swých prawých pramenů tuto předneseme, a gažoměř za příklad srattosti wwedeme.

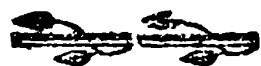
Přjti toho nelze, že Cýsař Rudolf II. paznowal w Čechách maudře a dobrotiwě, a tjm
doz

dobyl sobě powěsti dofonalého y slawného Mocnáře. Wssak když přišel do starcůch let welikau wzal na se změnu, tak že geho powahy storo byly gafo nesnesyredlné. Staré přislowj gest: že člověk w swém stáří sám sebe nemůže snesti. A on byl panicem, a žiw gsa bez manželky žádného dědiče po sobě nepozůstawil, tuť pečowalo se o budaucýho nástupníka na stolicy králowstau, na kterauž zwolili gsau bratra geho Matyásse, an byl králem Vherstým.

Arcykniže Leopold a spolu Biskup Passawský, dychtěl též na stolicy králowstau w Čechách dosednauti, a tudy pilně toho hleděl, aby zýstaw sobě Cýsaře Rudolfa, od něho za dědiče a postupníka na králowstwí České wyhlássen byl, a tak swého bratra Matyásse w tom předessel. Cýsař Rudolf učinil tak, po němžadž dosla ho ta owssem wymyslená zpráwa, že Matyáš bratr z mocnářstwí geg ssažiti mjinil, a proto naň Rudolf zanewřel.

Leopold tedy nemesskage sebral rychle osm tisýc branného lidu, a mimo nadání léta 1611 přitáhl do Čech, a zmocnil se některých měst, genž gsau byla Buděgowice, Krumlow, Tábor a Pisek. Odtud táhli gsau Passawští dále do králowstwí, wzali Beraun, a druhé wogsto položilo se před Prahau na Bělém Hoře.

Tu vůdce Pasawský hrabě Ludwíř ze Sulou vydal návěstí, Pasawští, každžto požádané pomocné wogšto že přitáhli na pomoc Cýsaři Rudolfowi, aby při wšsem nastáz wogjcým geho nebezpečnstwjm osoby geho hágili, a pořog y dobrý pořádek w zemi zachowali.

Tento nenadálý příchoz nepozwaných hostů do zemi České tolik způsobil, že wšsecko wzburu bylo, a w krátkém času sebrawšse Páři Čestí potřebná wogšta, na Pasawský vdeřiti, a z země wyhnati vmjnili. Leopold mage o tom zpráwu, sám osobně do Prahy přigel, a Stawům Českým přednesl, gestliže propugčí Pasawským swobodného z Čech nazpět tažení, a při tom zpatečnjm tažení wogšto potrawau opatří, žeť se z Čech hned wyhostí.

Stawové Čestí powolili tomu, a hned nařídili, aby Pasawským do wegenstého leženi potrawa wezena byla. Zarjm ale Pasawští dne 14tého měsíce Vnora s dvěma tisíčky mužů mezy Moldawau a z dmi městskými zahradami do Prahy se wfradli, a na Augerzd se dostali, a tu zmocniwšse se brány městské, ostatnj wogšto do města wpustili, a hned mazlau Stranu osadili.

To když se stalo, městšané vchopiwšse se zbraně, na Pasawský z oken a kdež kdo mohl a gať kdo mohl, střileli, a těch bezbožnjků mnoz

mnoho pobili. W tom 300 gezdů gelo přes most do starého města, aby se tu též osaditi mohli. A když přigeli na postranné místo podle Křížovníků, měšťané se s nimi bili, a zawřewsse mostní bránu, od svého wogsta gich odrazili. Tu pak wyrazysse na ně ze wssch stran, nemilosrdně mlátili, sekali, pobili, někteří ale prchli gsau do Starého a Křowého města, w klášterích a domích se vřyli.

Gať mile wenkowstj lidé, co se w Praze děge, o to zpraweni byli, mnoho tisíc do Prahy s cepami, widlicemi a palicemi hned se shrnulo, a spogiwsse se diwoťau zběři na laupeže a plundrowání wybjhali. Na zeytřj, totiž dne 15 Vnora, genž byla neděle masopustní, tito buřiči w hromadu se shlukli, a na kostely a kláštery vdeřili, a to učinili podtau zámjnkau, gaťoby Pasawstých zde onde skrytých, wyhledáwati chtěli.

Tu přissedsse do kláštera Emmauzského, nassli dwa wogaťy Pasawstý, jim hned hlazwy vrazyli a přitom tři mnichy zamordowali. Tolik gistěby učinili y druhým, kdyby se nebyli časně swankem neporadili, a pryč odtud neprchli, gediný totiž Prelát, kterýž nemohl giž z kláštera prchnauti, skryl se tu w komizně, a diwným gisté způsobem wywázl z rukau gegich.

3 Emmaus vpřimo beželi gsau na Wysshrad, a obydlj Kanownjcká strz a strz prolezli. Wssak že tu ani Pasawstých ani duchownjch nenalezli, kterjž rowně časně odtud gsau prchli, wssacko do čista tu wyplundrowali, a stawenj pobořili.

Muž přissel řad na Kanonyi Karlowstau, kdež řeholnj Kanownjcy swatého Augustýna bydleli. Gijž za různých časů Husytských tato Kanonye, od Cýsaře Karla IV. založená, a potom s dobročinností mnohých dobrodinců opět zwelebená, takowau zkázu trpěla, že tu gentoliko Prelát a dwa duchownj žiwi býti mohli. Týž Prelát slaul Kasspar Čepel, muž weliké poctivosti y příkladné nábožnosti. A poněwadž on byl weliký horlitel y hagitel katolického náboženstwí, rudy se stalo, že nekatolická strana w Čechách geg welmi nenáwiděla, a proti němu se zablěla. Přitom tedy příběhu s Pasawstými buřiči měli ho w podezřenj, žeby Čepel, gažto horlitel katolického náboženstwí, některé Pasawstý w své Kanonyi vkrýwal, a gegich hágil žiwotů.

Tím podezřenjm podgatj buřicowé, au přkem hrnuli se na Karlow, a tu gim prwnj do rukau přissli tito dwa duchownj Karlowstj, totiž: Melichar Hofmann, a Ondřej Kober, kterěž také hned na tom místě cepami nemilosrdně až do smrti wtlaufli.

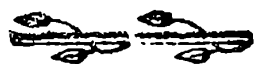

Opat wida, kteraž ta bezbožná zběř w kanonyi sobě počíná, retowal se do gednoho doleyssjho zpuslého stawenij mysle, že snad tagným průchodem z rukau nepřátelských wynjše. Ale ta naděje byla bez aučinku, neb buřiči byli Prelátstwí ze wssch stran obstaupili, a wssěcho wssudy prolezli, aby gen Preláta zmocniti se mohli.

A když widěl Čepel, že nemožná wěc gest, aby jim wjiti mohl; šel tedy k buřičům, a poddaw se jim žádal, aby geho žiwota wssanowali. Zde, řekl jim, wezmete sobě tuto summu peněz, s kterauž wyplacugi sebe; ta gest wssěcka mohowitost kláštera mého.

Bylo pak tu pohromadě asy dvě stě kusů dukátů, a skutečně byla to wssěcka mohowitost té kanonye. Oni pak wzawše z rukau geho tyto peníze, prawili: „Ta kořist patří nám, proč bychom gj měli darem přigiti? Nád to předhazowali gemu wssěcka ta gednání, gichž se byl proti Klekarolíkům dopustil, řkauce: Ža to pak notně tebe potrestáme. Tu počali oděw z těla geho strhowati, a swazawše gemu ruce y nohy, na zemi wwrhli, pak bezbožnj zlosynowé mužstwí ho zbawili, au dy rozsekali, a posledně kůžj přes hlavu stáhli. Po tom nelidským wčinu celý klášter plundrowali, a přissedše do sklepu wjno z sudu točili, z konwe pili činiwše sobě wesele trunčky a což tu gessťe zbylo, wssěcko napřád wychwátili a zkazyli.

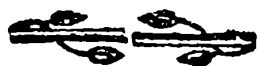
Tak

Tak s wjnem zrauffili wběhli gsau do kostela, bořili oltáře, a obrazy Swatých na kusy polámali. Někteří z nich oblekli se do ornátůw, jiní wzali nádoby poswataná kolem a kolem gich nosywsse, a žerty sobě dělawsse. Po té wssí wzteklosti táhli gsau odtud zástupně, wedauce weřegný průwod. Napřed šel bubeník a pístač, a za těmi nesli forauhwe, wedlé kterých kráčeli wssičtí ti, genž ornáty na sobě měli, a kalichy a monstrancy nesli. Za těmi šel ostatný zástup buřičů, mezy kterým také mnoho žen bylo, genž w bezbožnosti muže své předčily, zpiwagjce wysokými hlasy po cestě onau známou husytskau piseň: Tyto gsau poswěcené věci, genž nám připrawily, a t. d.

Tím průwodem, k němuž také mnoho zaháleců a tuláků se přitowaryšslo, šlo se přímo do kláštera frantiskánského v Matky Boží Sněžné. Gačo pak na Barlowě kanony toho času pro různost někdegšich husytských časů w bjdném staru pozůstáwala, tak se y stalo s klášterem frantiskánským, že něk gáfého času stál prážen, a potom někteří duchowní z Wlastě, Sspanyelské a Německé zemí, w počtu 17 do něho wwezeni byli, držjce tu služby Boží.

Ta diwoká a wjnem na Barlowě podzrauffila zběr právě w ten čas do toho kláštera přišla, když dne nedělního w hodinu

gedenáctau služby Boží se držely. Na ten křik a hulákání, kteráž gsau při tom do kláštera přichozu buřiči učinili, každý tu w kostele při službách Božích přítomný, vlekl se náramně, a autěkem hleděl tomu hrozycému nebezpečenstwj vjíti.

První, gehož byli se na synce klášterní zmocnili, a cepami do smrti vtlačili, byl bratr Layk, nesa w tu dobu dříví do kuchyně. A tak se stalo y těch duchovních, gichž gsau na jiném místě w klášteře postizbly, mordugice napořád wsecky. Jeden z těch mnichů, vezma z schránky oltáře Cyborium, nesl ho na místo bezpečnější, chře geg před těmi zlostinými nekatolickými vkrýti. Oni ale pustiwše se za nim, a geg dohoniwše, pískau tělo geho nastrz probhali.

Mezy tau růzností čtyři mnissi měli gestě tolik času, že se na krov kostela mohli retowati, a pod gednau wízkau skryti. Wšak pro veliký strach a leknutí zapomenuli po sobě řebřík na horu wtáhnauti. Někteří wi-
dauce, že tu řebřík stoji, hned pomyslili, že někdo z mnichů na střechu wlezl. Tu rychle po řebříku na krov wylezewše, frantiskánůw vyhledali, z nich dwa po hlavě dolů odrud wyhodili, a jiní dwa podle wísky stogjcy od myslivců té vzteklé roty zastřeleni byli. Bylo pak gich tu 14té zamordowáno, a tři z toho počtu 17ho. byli gsau na žebroty.

Poz

Potom těla gegich daly gsau dvě rodem znamenité panj z Lobkowic a z Sternberku w čisté plátno wobaliti, a sewssj poctiwostj pochowati.

Pobořiwssse tedy y vypleniwssse klášter Frantisskánstý w té samé wzteklosti brali se k Jezuitstému kostelu do Starého města. Giž téměř poledne za dveřmi gest, wolali buřiči, chcemeli v Jezuitů gessťe na mssi přizgiti, nesmjme dlaho messťati. A tu přitáhssse k Klementinské kollegi, od gježdy starowosté, kteráž tu stála, sseredně wjtani byli. Gakžkoli tu gžda vdatně buřičům odporowala, tak předce k tomu swoliti musyla, že wssedssse do kostela wssudy hledali, zdaliby tu některý wogák Pasawstý skrýt byl? A když nic nenalezli, táhli gsau odtud do Minoritského kostela k swatému Jakubu.

Také tu nepořídili nic. Staroměstij řeznjcy, kteří giž w husytských časých na podobný způsob toho kláštera retowali, postavili se tu s některými dobře smeysslicými měšťany, odporugjce těm nekatolikům statečně y zmužile. S prwku měli co dělati, aby wzteklosti té roty odpolali; a když dobří obywatelé Pražstj hrnuli se wstawičně k swatému Jakubu, tu řeznjcy dostawssse pomocy zase na buřiče vdatně vdeřili, a nazpět zahnali. A že giž k wečeru se sfloňowalo, buřiči tedy od dálssjho bauřenj wstupowali, a toho dne bauřiti přestali.

Na zeytrj ráno buřiči opět pozdwihowali hlav swých, a shromáždiwse se w zástupy, omjnilí dále swé bezbožnosti provozowati; ale co takowého před se wzytj wíce giž nemohli. Nebo Stawowé zemistj učiniwse proti tomu dobré prostředky, buřiče kázali zgjmati a wedlé zaslauženj potrestati. Ti, kterjž z Pragů do Prahy přišli a buřičům se přitowaryssili, byli z města wymrstani, a půwodce toho zlého na smrt ortelowani. A na takowý způsob dokázala strana dobře a poctiwě smeysslicy obywatelů Pražských, gať to těžce nezsla, žeby od takowé nesslechetné zběře druhu njžssjho podobné bezbožnosti byly se pássili.

Zamordovaná těla Karlowských řeholnich kanownjkůw s počátku byla gsau pod menšsim oltářem ze strany Ewangeliium pohřbena. Roku pať 1740 wyzdwihnauce ge odtud, pod welikým oltářem uctiwě položili.

Co se ale tkne Pasawského wogsta, tať musyla z Čech se wyhostiti. Matyáš král Dherstý a bratr Cýsaře Rudolfa obdržel českanstwj na králowstwj České, a po smrti Cýsaře Rudolfa, kterýž potom nedlauho žiw byl, na králowstwu stolicy w Čechách dosedl.

Žiwot

Frant. Märt. Pelela Fronyla Čjeská.
psánj měst Pražských.

Esallerowo wys

Taužil bych velice takových Elekt mjece mji, a
ge mubec za Wrchm představiti.

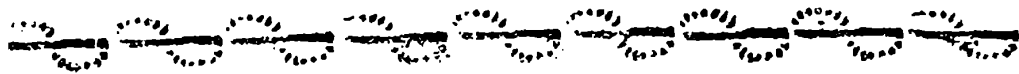
Život

blahoslavené

Marye Eleťny,

řádu Karmelitánského.

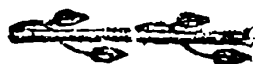
Tato nábožná a w powěsti blahoslaweně zemřelá Septistka, narodila se léta 1605 dne 28 měsíce Ledna w Terny, genž gest město Wlasté, a ležj w fragině Řimské tak řečené Umbrya. Otec gegj gménował se Alies Tra mazoli, a máteř Evtropia Giamborlani, oba rodu vrozeného, a žiwota bohabogného, o nichž wssickni obywatelé dobré slowo mluwili. Dcerušce své dali na křtu swatém gméno Kateřina, a s nemalým častokráte potěšenjm widěli gsau na tom dítěti gistá znamenj, kteráž mnohého dobrého o něm gsau předoznamowala. Přirozené případy dětj, genž cýtedlná tato maličká nemluwnátka bolestmi sužugj, a tudy k pláči a k netrpěliwosti wzbužugj, nic neaučinkowali při Kateřině. Wssecky ty dědinské nemoce trpěla s neobyčegnou mjrností, tak že ta neobyčegná při dětech powaha wssent byla k welikému podiwenj, a tudy se stalo, že gi swatým dítětem obyčegně nazýwali.

S rostaucým věkem rostly také vlastnosti ctnostné, nebo jako děťinství hříčkami stráveno bývá a se obweseluge, tak nikdy neshledalo se na Kateřině, aby v podobných hříčkách vyhledávala svého obweselení, no-
brž vždy se tím zaneprázdnovala, coby mra-
vnému a ctnostnému gednání směřovalo. Giž tehdaž v autličkých svých letech nábož-
nost bylo gegi neymilegšší zaneprázdnění, a
protož většších rozkošší nikdy nepocýtilo autlé
gegi srdce, jako když při službách Božích v-
stawičně na modlitbách trwati mohla.

Magje pak let sedm, dali gi rodičové
na cwičení gednomu poctivému knězy, an
byl z příbuzenství rodu otcova, a ten velmi
sobě záležeti dal, aby swau tetu wedlé stavu
svého wycwičil. Z prwku hleděl w tom slu-
sných prostředků, aby se včila těm věcem,
genž slechtí a přináležejí na pohlaví ženské.
Wšak že widěl, žeby gegi srdce, ne coby gi
časně, nýbrž věčně šťastnau včiniti mohlo,
potom gedině dychtelo, za dobré vžnal, aby
gi w tom žádné překážky nečinil, a tu Ka-
teřina cwičila se w maudrosti a w vměnj swaz-
tého obcowání.

Když položila základy svého vměnj w
bázní Boží a w ctnostném křesťanstwa gedná-
ní, oddala se na čtení písma swatého, a na
duchowní přemeyšlowání. A tu nabywšší
swětla dořonalošti křesťanské, den po dni tau-
žila

zákon téhož řádu vyhledává, na to gest pozmyšlila. Tu rodiče y příbuznj představowasli gi wšech těch těžkosti, kterýmž ten týž řád podroben gest. A posledně y to doložili, že může na giný způsob také spasenj swé dusse vyhledáwati.

Alle Kateřina předce gen od swého předsewzeti odstaupiti nechtěla, žádagje y vgištugje, že duch gegi giž k tomu wšsemu potřebné syly má, a hotow gest ta neywětšj protiwenstwj a těžkosti mile snášeti.

Křábožnj rodičowé, aby snad proti gegimu zwláštnjmu powolánj neprobřěssili, vyplnili wůli swé přemilé dcery, a tu ona leta 1626 wstaupiwssi do téhož swatého řádu, radostně přigala hábit a reğuly ustanowenj bosých Karmelitánek w městě Terny, a dostala klášternj gněno Klekta, totiž Wywolená, od swatého Jana.

To když se stalo, rodičowé a celé rodu toho příbuzenstwj nemálo se z toho těssilo, když slysselo, že Klekta w prwnjch letech swého w kláštere staussenj takowá znamenj swatosti na gewo dáwá, a že hodná gest, aby wšsem swým sestrám za příklad byla. Gegi weliká poníženosť, ducha tichosť a horliwosť, mrtwenj těla neobmezenosť to působila, že bez wšeho rozmysslenj po wystálem nowicyátu k

we-

weřegněmu slibu, s kterýmž se tomu řádu až do smrti zavázala, připuštěna byla.

Mezy tím časem vmínil Cýsař Ferdynand II. také w Wídni klášter postawiti, a do něho bosý Karmelitánky wvesti, a to syce na památku téhož slavného wítězstwí, gehož byl obdržel na Bílé Hoře blíž Prahy, ku kterémuž také známý Karmelitán Dominyk à Jesu, s swau přítomností welice přispěl. A když týž klášter wystawen byl, učinil Cýsař list na Wrchní téhož řádu, w němž jí oznámil, aby některé sestry swého kláštera do Wídně wyslala, kteréžby w nowě wystaweném klášteře potřebný té řeholy pořádek wwedly, a nowě přigaté w swých powinnostech wyvčowaly.

K tomu tak důležitěmu auřadu wywolila gest Wrchní Klectu, ačkoli gestě po swém nowicyátu sotwa dwa let Septistka byla. Gegi obzwláštň ctnosti, kteréž již téměř wůbec jí swatau činily, pohnuly gsau k tomu Wrchní, že bez wsseho rozmeyslení a gíných okolíčností auřad ten na ni wznesla.

Klectě tedy Wrchní nařídila, aby z ohledu poslussenstwí klášterního gestě s některými Septistkami do Wídně se odebrala, a nařízení Cýsařowo vyplnila. Podobné nařízení také přišlo do kláštera Karmelitánek w Genuy.

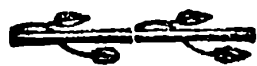

nuy, z něhož také dvě Septistky z toho samého ohledu do Wjdně powolany byly.

Tu Klekta wzawssi lastawě y bolestně odpusťenij od swých duchowních sester, z TERNY na cestu se vydala. Na té cestě gedna z towarysseŭ gegi zgewila to, což giž dávno w srdcy swém tagila, že totižto slyssela hlas mluwjcy k sobě, kterýž Klektu gegim gménem gmenowal. A poněwadž ten hlas drží za hlas nebestěho pannen Ženicha, protož že gi radj, aby swé přigměnij od swatěho Jana, s přigměnjim à Jesu změnila, což se také stalo, takže Marya Klekta à Jesu nápotom slaula.

Přissedssi do Wjdně, Cýsař y Cýsařow na Klektu lastawě přigali, nebo ta powěst o gegi duchowních ctnosti bylať giž y přidwoře Cýsařském známá, a tudy Cýsař welmi toho wděčen byl, že Klekta má býti ředitelkyně tohoto nowě wystaweněho kláštera. A když Cýsař byl s nj o tom promluwil, podgat gsa gegimi zwláštnými powahy řekl: Žádal bych tobě, aby wice Klekt měl w mém wládařstwj, kterýchžbnych wesměs Brchnjmi nazýwal. Tu pochwalu Cýsařowú přigala s takowau ponjžeností, že se tomu celý dwůr Cýsařský pozdiwil.

Gegim welmi pečliwým wynasnaženjm a swatou horliwostí týž nowý klášter dossel znamenitého y welmi chwalitebněho pořádku,

a swattost gegjho žiwota byl žiwý obraz dořonalosti řřestanské, řterýž mnohé wzbuzowal y přiwedl ř swatému následowánj. Na to léta 1638 zwolena gest za Wrchnj téhož kláštera, řu řterémužto wolenj papežského powolenj bylo potřebj, proto že Eleřta, podle řádu toho ustanowenj neměla ř tomu auř řádu dostatečných let.

Také řýsař Ferdynand III. wedlé přjř řladu otce swého, wmiřnil kláštery řádu Karmelitánského rozmnožitj, a w wětšj počet wwestj. On tedy založil klášter pro Karmelitánky w řrácu podle způsobu kláštera Wjdenského, a též gařo řeho otec, Eleřtě zpráwu nowého zřjzenj a ustanowenj poručil.

Na rozkaz řýsařůw musyla Eleřta z Wjdenského kláštera, řterýž w chwalitebné powěsti stál, léta 1643 do řrácu se odebrati, řdež ona wšseřko do chwalitebného pořádku wweřauc, předstawena byla wšem tu duchownjm pannám, a řjřdila týž klášter w swaté žiwota přjřkladnosti. W řrácu zůstala Eleřta až do léta 1656; odtud pař z toho samého aunyslu powolal gi řýsař Ferdynand III. do řech, aby w Praze w nowě wystawěném kláštere Wrchnj Matřkau dcer duchownjch byla, a ten týž pořádek zde založila.

Žde tedy bylo mjesto to, na řterémž založila základ wšseřch řřestanských ctností, a boř
hař

habogný život swatého obcowání, a tím wšez-
obecné poctivosti hodnau sebe učinila. Ga-
ko pak gegi wždy neywětšj byla žádost, aby
na neywyššj stupeň dokonalosti křesťanské při-
giti mohla, nic tedy tu newynedchala, coby z
ohledu poswěcujicý, té milosti wykonáwati
mohla. Ona zapřítíc sebe samau, mrtwila
tělo své y podrobowała ho duchu, a zawr-
hnauc wšecky žádosti zemské, gedině w swa-
tém přemeyšlowání spogena byla s swým
Spasýtelem w swaté samotnosti, giž byl. K
tomu gi powolal, a z toho také cíle a konce
gcho gměno za přjgmění své přigala.

Podiwenj gisté hodno bylo gegjho ducha
zpořádání, gegž byla docela vůli Boží po-
drobowała. A šrže to wstawičné s Bohem
gednání tak byla ducha pokorného, že gi nic
protiwného nemohlo od toho swatého gednání
odwesti. Duchownj sestry měly na ni Marku
lastawau a milostiwau, a nikdy něgaké pře-
činění k zlosti gi nepohnulo. Gedno maceř-
ské napomenutj bylo wšecko gegj trestání;
pakli to neaučinkowalo nic, přikročila toliko
k obyčegné pokutě fláštěrnj, poněwadž pra-
widla řádu tak byla ustanowila. A když ge-
denkrátě w Gráckém fláštěře nepravě od
swých v Biskupa pro swau přjsnost obžalowa-
na byla, Klekta w tom neymensšim newinno-
sti své nehágila, aniž swým žalobnjým sška-
redého oka vřázala, nýbrž wšecko to s trpě-
liwostj ráda nesla.

Taková byla gegi y poníženost. Wsse-
ckú chválu a mnohořečnosť kdykoli týkala se
gegi ctnosti, aneb mluviloli se o příkladnosti
a přísnosti života, považowala za marnost,
a nikdy nepřipustila, aby která z Geptisset w
kláštere o tom mluwila. Naproti tomu vždy
žádala svých, aby, když widj chyby gegi,
vřimně jí oznámily, aby se polepsiti mohla,
a budaucně k žádnému pohoršení nebyla.
Kad to pak wsecko mrtwila tělo své s ta-
kowau přísností, že toho přirozená postawa těla
sнести nemohla. Tedy se stalo, že mnohým
nemocem podrobena byla, a na radu svého
zpovědníka záwazkem klášterní poslušnosti mjr-
nějšího mrtwění zachowati musyla.

Proto ale předce, gakžkoli tělesné nemo-
ce podle mdloby lidské sýlně na ni vlehaly,
Klektu trpělivosti nesprostily. Působily ow-
šem bolesti, ale sílu ducha nepotlačily. A že
již sebe Božské prozřetelnosti docela byla po-
ručila, wsecka ta protiwensť a těžkosti po-
ważowala za dar nebeský, aby tak zkaussena
gsauc, nebyla příležitostí k zásluhám, kterýchž
odplata w nebi očekáwá.

Klektu w skutku za několik let stížena
byla wodnotedností, a toho zlého vřawičná bo-
lest nobau wjc posylňowala. K tomu gessie
přidal se plícnj wřed a těžká prsnj duffnost,
a tu počalo se o gegim žiwobyti pochybowá-
ti. Widauc pak Klektu, že již ta šťastná
bo-

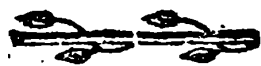

hodina se blíží, v kteréž z této časnosti na věčnost vykročiti má, povolala všech svých řeholních sester před sebe, činíc k nim řeč s pohnutelným napomenutím, a poručegjícím Matku Kustémgi, kteráž první s Klektou přišla do toho kláštera, aby gi za svou Matku sobě wymolily, že giž, doložila, brzy od nich na věčnost půjde.

Duchovní sestry, aby poslušnost svou až do poslední chvíle k své lastavě Matce Klektě zachovaly, ustanovily gsau den 6tý měsíce Ledna 1663 k tomu wolení, a tu gsau sobě Kustémyi za Matku zvolili. Klekta, ačkoli pro velikau nemoc velmi giž zemlela, předce při tom wolení, gakžto při hlavním řádu toho gednání, žádala býti přítomná. Tu tedy přivedauc gi do modlitebnice, s nejwětšj pobožností Boha žádala, aby po gegj smrti nástupnicy gegj s všemi sestrami ráčil žehnati, a s milostí svou posylowati.

Potom žádala, aby gi do komory nemocných odtud donesly, a tu ona také dne 11ho měsíce Ledna swatě w Pánu vsnula, magjc 58 let swého wěku. Ta powěst, že nábožná Klekta na věčnost odesla, brzy roznesla se po celém městě, a tu ze všech stran hrnulo se auprkem do kláštera lidu množství, každý žádal gestě widěti tělo gegj, a poctiwost mu prokázati, neboť Klekta wůbec za swatau držana byla.

Podlé

Podlé nařízení tehdejšího Arcybiskupa Pražského a Kardinála hraběte z Harrachu, a nejvyššího Purkrabího, a na žádost Pánů Českých, držán byl slavní pohřební průvod, při kterémž neseno bylo tělo Klefky, a slavně potom v témž klášteře položeno. Na zeytrý držely se slavné requie, ku kterýmž opět množství lidu vyššího y nižšího stavu nagejti se dalo.

Tělo gegi odpočívalo v hrobce kostelní až do léta 1666. Toho léta byla veliká povodeň, a velikost vody prodrala se do sklepů domových a do skřeyších podzemních. Poněwadž pak týž klášter nedaleko stogi od břehu řeky Vltavy, a voda prodrala se až do hrobu, kdež leželo tělo Klefky, bylyť tedy Geptistky přinuceny tělo to odtud vzýti, a na jiné místo přenesti.

Při té příležitosti prohlédly gsau Geptistky v tagnosti gegi tělo, ku kterěžto horlivé wšsetčnosti nejwíce ge pohnul gegi život swatý. A když rakew otevřely, nassly Klefku neporussenau. Tu wzaly gi wen z rakwe, a s wlažným wjnem, w němž byly rozmarynu a hřebíček wařily, obličeg gegi vmyly, a tím obličeg gegi zčernal.

Potom hleděly Geptistky, aby mohly gi na veliké s lánem sedadlo posaditi. Wšak pro neohybnost těla dowesti toho nemohly.

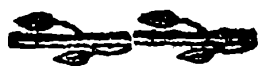
Geptissky šly k Přemorce, a co se tu zběhlo, jí vypravovaly. Y velela jim, aby se tam vrátily, a Elektě oznámily, poněvadž ona vždy velmi poslušná byla, aby tu též z poslušnosti vládky ohybně audy své učinila, a na tom sedadle místo vzala.

Geptissky učinivši tak, tělo k sedadlu postavily, a je k sezení naklonily, a tu bez zjevné těžkosti naleznouc ohybně její tělo, na sedadlo posadily. To když domedly, jiný opět případ velmi je zarmoutil; neboť ač Elektě tělo již na sedadle bylo, hlava pak její dolů visící pozůstávala. Toho ale příčina tato byla: že položivši mrtvé tělo její do rakve, pro krátkost rakve hlavu mocně tam vtlačily, a tudy jí vaz zlámaly.

Geptissky opět přišedši k Přemorce, novotný ten případ vypravovaly. Přemorka nařídila jim, aby řekly Elektě, že z ohledu té samé poslušnosti od ní žádá, aby hlavu svou také vyždvihla. A tu Geptissky zvěstovavši jí vůli své Přemorky, hlavu zponenáhla do svého obyčejného místa přivedly, a také tak od toho času v své rovnosti pozůstává.

Když o všem tom, což se bylo s Elektou zběhlo, vůbec pověst se roznesla, kázal Císař Leopold I., aby vážní a zkušení lékaři pilně toho ohledali, a té věci na svou po-

cti

ctivost y svědomí vyšetřili. Oni pak wedlé toho rozkazu pilně tu věc před se wzavšše, gednomyslně zdání swá o tom takto vynесли :

„Neporuffenost těla Klekty nemohla se státi podle přirozeného běhu, a s přirozeným obyčejem, proto že w čas vřawičné geg nemocy tělo gegi wnitřní schynlotě podrobeno bylo, a ta wlechťost y mokřota hrobky newyhnutedlně musyla k schynlosti toho těla wje a wje dopomahati. A poněwadž zadní krku díl, totiž ššige aneb vlastně řečený waz byl zláman; tedy bez obzwláštní podpory hlawa by wždy dolů wisýcy pozůstati musyla.“

Na to tělo Klekty bylo k weřejné počtě wystaweno. A od toho času obywatelé Pražští nawšštětrowali to místo v welikém počtu, kdez tato za swatau držena duchowní Panna odpočiwala. Cýsař Leopold I. začatý klášter od Ferdynanda III. náležitě do swého stawu wwedl, a wedlé něho kostel stogjcy ku počtivosti swatého Jozefa, gehož byla země Česká za swého Zástupce zwolila, poswěcen byl.

Od léta 1671 až do 1782 stál ten týž klášter w tom stawu, gať byl založen. A když řečeného léta 1782 kláštery počali se w Čechách wyzdmihowati, tu Pražské Barmelitzánky, gichž tu tehdáž 19tě obýwalo, wystě-

howawosse se z tohoto kláštera, musyly se s
tělem blahoslawené Klekty do Frauentalu něz
fdegssjho kláštera Sepristého přestěhowati.

Potom na rozkaz Cýsaře Leopolda II.
opět odtud do Prahy powolany byly, a vsaz
dily se, ne giž wíce w předešlém swém v
swatého Jozefa klášteře, kdež giž Angelsté
Panny swé sýdlo magj, nobrž w klášteře wy-
zdwiženém Barnabitstém na Hradčanech, do
něhož gsau 1792 dne 4 Čerwence se přestě-
howaly. W tom témž kostele nacházý se nyn
nj tělo blahoslawené Klekty, gež každý, kdož
by toho žádostiw byl, widěti může.

**Život
blahoslavené Zdislawy,**

tak řečené

Matky chudých,

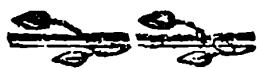
a

**Základatelkyně Dominyánského kláštera
v Čechách v Gabloni.**

Slawného nědegsšeho w Čechách rodu Berkowstého, gehož znamenité y chwalitebné skutky na mnohých místech wyprawuge Česká fronyka, posla gest vsslechtilá a nábožná Ždislaw, ana byla okrasa rodu swého, a s příkladem swatého žiwota počet nassich vlastenských Žástupců gest rozmnožila.

Léta 1240 narodila se w Gabloni na panstwj otce swého, a na tom také místě, gež byla blahoslawená Přibyslaw, sestra swatého Wáclawa, gaž gsine w djlu druhém w wypsání žiwotů swatých Patronů Českých četli, swatostj žiwota swého poswětila, wedauc tu žiwot nábožný a příkladný, založila Ždislawu welikých a převsslechtilých ctností. Gačo w autlých letech gestě panenka, nic tak wíce nemilowala, gačo když objrati se mohla tjm, což gi wedlo k křesťanským ctnostem, a když se mluwilo o věcech Božských. Začasty prosywala swau pěstaučku, aby s nj rozmlauwala.

wala o nebi a o wěcch swatých, wgiſtugje gi y doſwěčugje, že w čtenj piſma ſwatého neywětſſi wtěſſenj ſwého ſrdce nalezá. A aby w takowém ſpaſytedlném gednánj neměla přez kážky, chodjwala na miſto ſaukromé, a tu kličet w knihách ſe objírala, a modlitby ſwé obyčegně říkávala.

Z toho duchownjho cwičenj nabyla ſrdce nábožného, neyčistěgſſi newinnosti, mrawuw richosti a dobročinnosti weliké, a ni kdý ne bylo na ni widěti, aby kdý buď netrpěliwé myſli, aneb z přjčin k tomu daných pohnutj zloſti byla na ſobě vkázala. Čaſtokráté žádala laſkawě otce, aby domácým chybugjčým winny prominul, ſauženým přispěl, a chudým nedal wblížowati. Gačo malé děwče bjdným a nauzy trpjčým ráda dobře činila, a gač a kterač mohla y z ſwého wlaſtnjho něco gim poſtytla, ano y ſwých rodičuw žádala, aby k gegj maličkosti něco přidali a ſwau dobročinnosti dárek ten pro chudé rozmnožili. A to činila s takowau horliwoſtj, že giž tehdaž gménem ſtědrého a dobročinného djtěte gi nazýwali, neboť až po tu dobu gedwa oſm let ſtárj ſwého měla.

Tak owſſem roſtla geſt tato ſlechetrná pa-
zenka rodičům ſwým k welikému potěſſenj.
O! gač kolikráté to potěſſenj ſlawýma očima
na gewo dávali, widauce, kterač gegich
dceruſſku znaménité ctnosti, a počestnoſt mraz
wuw

wůw nad mjrů slechtj? Gaſo pak; řjďka ſe ſtáwá, aby radoſti nepocýtily geſéhoſy zármutku, tať ſe ſtalo y těmto dobrým rodičům, řdyž ſlyſſeli, že nábožná a dobročinná dcerůſſka z domu otcowſkého pryč ſe ſtratila. Ta býla giſtě ſmutná nowina pro wbohé rodiče, ano netoliťo pro rodiče, a nobřž pro wſſecky obywately Gablonſké, neboť ſwau laſkawau twářj, a tať řka, ſ přirozenau dobročinností wſſech obywatelů ſrdce ſobě zýſťala. Žádný nemohl doſti ſ toho maudrým býti, proč a gaťým způſobem ta ſlechtná panna řztracenj přiffła? Tu obywatelé Gablonſtj ſhromáždiwſſe ſe wſpoleť, prawili: Nemůžet tato laſkawá dobroditelkyně naſſe neſſtaſtná býti, neb Angel Božj chránj dobrých, aby gich zachowal ř buzdaucnému dobrému ſwých bližnjch. Podime gen a wyhledáweyme toho laſkawého djetě, bychom mohli ge do rukau dáti zarmauceným rodičům ſwým. Tať wzbužowali ſebe Gablonſtj ř wyhledáwání ztracené Ždiſlawy, rozděliwſſe ſe w záſtupjch na wſſe ſtrany okoli a Frage tohoto.

Mezy tjm ſlužebnjcy Pána ſwého byli taťe wyſlani na ſylnice a na rozceſťy, aby hledali y ſe doptáwali, taťeli řdo z poceſtných wiďel Ždiſlawu dceru Pána na Gabloně tau neb onau ceſtau řráčeti, zde neb onde na rozceſťy blauditi? Někteřj obrátili ſe do huſťého leſa Gablonſkého, a přiffedſſe nageden pahřbeť, tu wiďj w hauſſtj gaťauſy geſťyni řolem

a kolem stromowjm zakrytau, kterauž drželi za peleš zwojřecý. Geden z nich wstawičně na to místo patře, měl k tomu druhých, aby předce bljže přistaupili a toho místa ohledali. Y učinili tak. A když tu přišli, vzřeli s velikým vžásnutjm Ždislawu, ana gažožto kagj-cý Mářj - Magdaléna na kolenách před obráz- kem wkrjžowaného Spasýtele klečj a sepatýma rukama se modlj. Šprwku drželi to za něga- ké diwné zgewenj; a když s ostřegssjm okem wjc a wjc na klečjcy Ždislawu patrili, pozna- li gsau, že w skutku gest dcera Pána swého. Tu přistaupiwsse k nj a pozdrawiwsse, radost swau z ššťastného nalezenj wygewili, a kre- rakby se gegj rodičowé pro nj rmautili wy- prawowali.

Alle Ždislawě to neočekáwané nalezenj nebylo přigemné, prosecy gich, aby žádnému o tom nic neprawili, aneb kdyby toho zaml- četi nechťeli, rodičům oznámili, že gest ta ge- diná gegj žádost ponjžená, aby na tom místě, kdež w swaté samotnosti Bohu slaužiti může, nápotom obýwati gj dowolili. Služebnjcy pak bez Ždislawy odtud giti nechťeli; a že se obáwali, aby snad, gdauce k Pánu swému a gemu wšsecko to oznamugje, Ždislawu odtud na giné místo se neodebrala, y snesli se na- tem, že tu dwa při nj zůstanau, a dwa aby s tau potěšitedlnau nowinau do Gablona odesli.

Rodičové wděčni byli toho poselstwí, ale k žádostem své drahé dcery nákloniti se nechtěli. Otec tedy wyslaw k ní své služebničky nazpět, a kázal oznámiti, žeť tohož poslussnost dobrého dítěte žádá, a gi zawazuje, aby se na poručení svých rodičůw na sýdlo otcowské bez mešťánj nawrátila.

Slowa tato bylať owšem pro Zdislawu dosti mocná, aby gažožto dítě rodičůw svých poslussné y toho powinné, bez odtahůw milého sobě místa opustila, a do lůnu otcowského rychle pospíšila. Tu ona laučegjce se s místem swaté samoty s slzawýma očima, s služebničkami otce svého do Gablona se wracowala.

Gestě půl hodiny cesty do Gablona bylo, a tu giž Gablonsstj wstříc gi wysšedše, přigali s welikým plesánjím, a při takowém plesánj wwedli na hrad, kdež rodičové w cýtedlném obgjmánj witali y přigali dceru swau mile; za ten celý den byliť gsau radowaníky w Gabloni weliké, každý wesele se z toho, že dobročinná y milostiwá panna v prostřed obywatelů, zwláště kteří štědré ruky gegj y zastánj okusyli, zase obýwá. Wyprawugj lestopisowé Gablonsstj, Zdislawu na té paussti že gest wedla život welmi přísný gaž ta neywětšj hříšnice, až se bylo čemu podiwiti, že w takových autlých letech paubá newinnost takowým poňánjím tělo své mrtwila. Za
dlauc

dlauhý časy nawssťěwowali gsau obywatelé to místo swatěho obcowání, a na ta znamení řaz gicnosti, kteráž tu po sobě Zdislawu zanechala, patřili gsau s nemalým swěho srdce pohnutím.

Magice tedy rodičové Zdislawu w domě swém k swému potěšení, předce nebyli vřogené myslí, obáwagice se, aby snad, kdyby doma nebyli, Zdislawu opět na místo saukromě pryč neodešla; a kdyby y to se nestalo, aby aspoň gi od té přísné řagičnosti žiwota odwešli. Pomyslili tedy, žeby proti tomu lepššího prostředku nebylo, gaťo kdyby gi za muže wdáti mohli, a ona domácými pečliwostmi zaměstkaná, že také mrtwení těla swěho bude mjrněgšší. Medaleťo od Gablona bydlel na swém statku Zdenko z Wartenberku, mládež ner krásných powáh mage bohatstwí a statků mnoho, a rudy slawným sebe učinil w Českém králowstwí, a Páni znamenitého rodu Českého rádiby byli widěli, kdyby který z nich sřze sřratek manželstwí do přátelstwa s ním byl přissel. Pán z Berku dáwno giž na to pomyslil, poněwadž za dobré uznáwal, že spojení Gabloně s panstwím Wartenberským budoucýmu rodu toho potomstwíu welmi welice prospěšno bude.

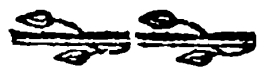
Zdenko, mage též welíkau náklonost k Zdislawě, pomyslil též sobě gi za manželku wzyti, ale o ni otce požádati sobě nedowěřowal, dobře wěda, že nábožnými ctnostmi
ozdoz

ozdobená Zdislawa forma vůle své k tomu podá.

21 Když byl o tom zpráven, že Pán z Berku velmi toho žádostiv gest, aby vsnaužil sobě Zdislawu za manželku, a přitom gestu celé své mínění byl wygewil, tu hned stála se smlauwa manželská mezy nimi, a Zdenko ženichem byl Zdislawy. Tu otec Zdislawin oznamuge dceři své, gakémuž ženichowi vsnaubena gest, a že gest weliké naděge, ano s gegi poslussnosti se těssj, že vyplni vůli svého lastawého otce. Zdislawa vlekla se velmi, slyssjc o svém vsnaubení, a w té neywětssy počore žádala otce, geli zainožné, aby gi w svém panenském stawu zachowal. Ale otec lastawě odpowědel, že giž ginác se to státi nemůže, a tu počal wyprawowati wsecko dobré, což y z toho snátku manželského pogjiti mocy bude. Zdislawa s neywětssim přemožením sebe samé, podrobila se pokorně příkazani otcowskému, a s gistými wýminkami podala ruky svému ženichu.

Gako Panj z^a Wartenberku w ničemž nezměnila předešlý život svůj, a nobrž wice toho pilná byla, aby wjc a wjc w dofonalosti křestanské prospjwala, nebo gegiho stawu wznessená proměna dala gi takowé prostředky, že gest mohla svým pobožným a dobročinným žádostem zadošt činiti. Gegi každ dodennj neymilegssj bylo zanepřáždění, když
ssila

šla pro chudé raucha ku přikrytí nahoty; pakli ale pro množství chudého lidu svou vlastní rukou potřebného oděvu vyhotoviti nemohla, vsedky své služebnice k té práci brávala, a tu zhotovená raucha sama mezi chudý lid rozdávala.

Ona osobně chudé nemocné navštěvovala, líkami opatřila, s postrmem a rozličnými láhůdkami obžerstvovala, a gať geneywice mohla, bolestem gegim vlewiti hleděla. Nic prassiwinu, nic wředy, nic nazkažiwá rána, nic spuchlina, nic shnilotina a jiné tělesné neřády nemohly w tom překážeti, aby snad pro osstliwost té wssí neřešti Ždislawu od svého poslažení nemocným byla vpustila. Ale, ona vlastní svou rukou nežitu hnis wytlačowala, a hogjým balzameu mazala, ano y neljbě zápachajicý rány obwazowala.

Y stalo se toho času, že byla weliká suchota w Čechách, strze kteraž drahota y hlad possel; chudých lidí mnoho hladem mřelo, zwláště na wsech a při horách, a někteří šli od místa k místu prosyce chleba. To když widěla Ždislawu chodila potagmo, hledajíc geli kde obilí w stodolách aneb na pozdlahách. A kdežkoli bylo nalezeno, kázala mlátiti, dala mlýti a chleba peci, lidem chudým a nemocným y dětem rozdávati, činic vsedko to bez wssého záplatku a pochwaly, ta
by-

byla gegj neywěťšj odplata, wědauc, že mohla swým bližnjm toho dobrého prokázati, a chudých lidí zachowati, že hladem nezemřeli. Takowau milostiwau, litořtiwau matku měli na Ždislawě wšickni ti, genž pro swá přečiněnj buď malá neb wěťšj wězenjm stjženi byli.

Tehdáž přišlo to do zwyku, že weliká otroctwj panowala, a k trestánj nedobřých byly gsau metly, řemennj bičowé, pauty, palečnice, kruhy železné na hrdlo; klády, haussličky, škrípce, a t. d. Tu Ždislawu, kterýmž pomocy mohla, ráda spomáhala, a nešťastným buď s swau prosbou pokut vlewowala, aneb s mateřskau řečí swau potěšowala. Ona říkávala saudecy: Nepřislussj škrze hrozná muka přestupnjka k zatwřelosti a k zausandliwosti wěsti, ale s slussným trestem geg k polepssenj wzbužowati.

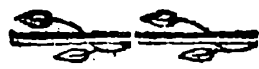
O té dobročinnosti, kterauž byla chudým zwláště domácým bez rozdílu Ždislawu činila, řdyž powěst wůbec se roznesla, chudj lidé a nužnj zástupně sem běželi, hledagjce tu pomocy y swého zastánj. Y nassli gsau práwě takowau tu dobrodincey, gaťož oni byli slysseli a sobě žádali. A chtěcy Ždislawu tomu vbohěntu lidu na památku lásky swé, gaťož y také wšsem domácým a okolo bydlicým něco prospěšného y potřebného po sobě pozůstawiti, řázala na swůg wlastnj penjz tu špiřtál postawiti, gegž byla bohatě nadála, w němž

němžby y pocestný mohl býti pohostmau. A aby sebe samau přesvědčila, že ten týž lid špitálský má swá dobrá opatření y posloužení, tedy často sama chodila do toho špitálu, a mluwjce s nimi na zaopatření swá se gich oztazowala. Nalezlali tu kteréhosy pocestného, kterýž byl se tu hospodau položil, rozmlawala s ním lastawě, a měli pomocy potřebj, vdělila štědře y ochotně.

Při těch a takowých dobročinnostech nezwynechala také y to činiti, k čemuž byla hned z mládj přivykla. Na modlitbách a na duchownjm přemeysslowání wsecky ty hodiny ztráwila, gichž po wykonání dobrých skutků zbytečné pro sebe mjwala. A což nepostačowalo we dne učiniti, to wykonáwala času nočního, mrtwjc tělo swé tuhým postem, a w přísné kagicnosti.

W té neytužšj zymě chodjwala z hradu swého tak nazwaného Lemberk s swau služkau do kostela Gablonského k hrobu swatě Přibyslawy bosýma nohama, a když služka gegj na krutošt zymj na té cestě sobě nařikawala, měla, prý, gj Ždišlawu takowau radu pro zymu dáti, gačo gedenkráté dal swatý Wáclaw Podiwjnu swému, aby totižto do šlépěgj gegj za nj wstupowala. Služka včiz njc tak, měla, prý, dosti tepla na celém swém těle pocýtití.

Gafo ale Zdislawa na ten a takowý způsob w ctnostech a dobročinnostech křesťanských welikých zásluh sobě shromáždowala; tak na-proti tomu w swého manžela, kterýž ažpotud wšim spokojen byl, welikau nelibost činůw swých znamenala. On, gakausy hrdosti swého wysokého stawu podgat, za zlé gj toho wážil, žeby sprostým lidem y toho neyněžšjho druhu zacházela, a chudým služby konala. Y dal gj gakoměř na srozuměnj, žeť toho není wděčen, a očekáwati bude budaucně toho gednánj změny.

Zdislawa syce od powinnosti lastawě manželské neodstaupila, wšak předce chudým dobře činiti a s nimi gednati za něgakau w- rážku swého manžele býti nesmýšlela. A protož také od swého spasytedlného gednánj nevpustila, profecy swého manžele, aby gj toho za zlé nepořládal. A když widěla, že nic pořjiti w něho nemůže, coťoli nápotom dobrého činila, po tagmo wšecťo to učinila. On pať když y toho se domákal, y také tag- ná dobročiněnj zamezyti vmjnil.

Gedenkrátě domnjwal se, že Zdislawa w swé komnatě s chudými lidmi rozmlawá, a potagmo pomocy wděluje. Y s kwapným wchozem překwapil gj w gegj komnatě, a tu zhljda sem tam, takělby tu gednoho z chudých vzřel, a kázal z hradu wywesti? Man- želky nebylo tagno, pročby byl, mimo čas,

do Konnaty gegj přišel. Při té pěkné příležitosti takto gemu řekla: Wizte můg milý tuto gest ten, (vřázala na obraz vřijžowaného Spasitele) z gehožo lásky gá chudým dobře činjm. Y mužeteli mi toho za zlé wážiti, že geho přikázanj plnjm? Wartenberk pohleděw na kříž, a sklopenýma očima odešel, nepromluwě ani slowa gednoho. A od té chwile za zlé toho nědržel, že Ždislawu činj powinnost Matky chudých.

Toho času do weliké powěsti přišel nowě ustanowený řád Kazatelstý, gegž swatý Dominyk založil. Na té powěsti welmí sobě záležeti dala Ždislawu, a protož vmjnila, že pro tyto řeholnj muže klášter založj, aby gegjm kázanjm lid, kterýž za tehdegssich časů w náboženstwí křesťanstwém malého měl cwičení, lépe powywcen, a křesťanstwým mrawům weden byl.

Na wystawenij téhož kláštera obrátila celé swé wěno manželsté, bywssí základatelsyné kláštera řádu Kazatelstého w Gabloni. A když týž klášter dofonale wystawen byl, tu wyslala Ždislawu posly k swatému Syacynnowi řádu Kazatelstého, kterýž pro swůg Apostolský auřad wůbec welikého gměna sobě dobyl, prosěcy geho, aby do Gablona přišel, a nowý klášter ten s swau přítomností gafoměř poswětil.

Doněwadž pak Syacynt právě toho času w Polště se zdržowal, káže Polákům y obracowaw gich k prawěmu swětlu wjry Krystowy, nemohl tedy žádostem Zdislawiným zadošť činiti, nobrž na místo sebe poslal tam swého tělesného bratra, Česlawu též řádu toho Bazatelského, kterýž potom w počet Swatých také wložen byl. Česlaw přigda do Gablona přigal na se auřad prwnjho Wch-njho téhož kláštera, a založil tu prwnj základ duchownj obcowánj, a ten týž klášter wwedl do pořádku chwalitebného.

Po nedlauhém času předewzala sobě Zdislawu, že y sama wstaupj do té řeholy. Y požádala swého manžele, aby gj w gegim swatém předsewzetj nečinil odporu, žeť wnjnila w tom řádu ostatnj dni swého žiwota skončiti. Pan gegj manžel wida, že Zdislawu wšeho odřeknau se, což swěta gest, gedině žádá s Bohem spogena býti, gegim žádostem powolil, a tu ona založiwš klášter giny pro ženské pohlawj třetjho řádu swatého Dominyka, také tu ten zákon y řeholy s neywěššj horliwostj prwnj přigala. A na takowý způsob došla Zdislawu toho cýle šťastného, po kterémž ta dlaugo dychtěla, aby totizto w duchownj společnosti žiwot swůg skončiti mohla.

Co tu přitom paměti neyhodněgšjho gest, gest ono : že Zdislawu netoliko w Če-

chách, nýbrž y w celém křesťanstvo = katolickém světe byla první, když gafožto Dominykán = ská geptistka první weylem ženského založení welowana byla. To se pak stalo strze ruce blahoslaveného Česlawa, kterýž gi byl při wstaupení do téhož duchowního stavu slawně posvětil.

W tom tedy stavu Zdislawa gaky gest život wedla, gest snadno pomysliti. Gestliže ona w panenských letech swých, y také když w stavu manželském pozůstávala, s namnitými ctnostmi se nad míru stkwěla: tím zagistě nyní giž Bohu docela oddaná, nevyšší dokonalosti a swatosti nabýti gest se wynasňazowala.

A skutečně nebylo žádné blaženosti Zdislawě giné, než strze wstawičná přemeyšlowání nebeských věcí s Bohem swým, aby tam spogena byla, kdež také giž gatoměř duchem swým obýwala. A protož slzawýma očima každodenně žádala, aby gi ráčil z této wezdegší bídne strásti k sobě powolati, a patřením na geho nejsvětější twář obdařiti. A to se také stalo brzy po gegim do řádu wstaupení, asy okolo léta 1285, když den první měsíce Ledna dussi swau do rukau swého Spasitele odewzdala.

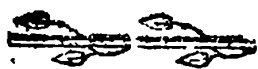
Před swau smrtí powolala před se swých duchowních sester a přátelů, a tu dagje gim
spa-

spasýtedlné napomenutí mateřský se se wse-
mi rozlaučila. Chtějí tomu někteří, že se
měla nočního času w gasnosti weliké swému
manželi vřázi, a genu oznámiti, že šťastně
požjwá nebeských radostí.

Pohřbena byla s tau neywětšj slawno-
stí w kostele klášterním, gegž byla w Ga-
bloni postawila, a Gablonsstj obywatelé, ga-
kož na ni wždy měli Marku dobročinnau, tak
y za swau města Uchranitelkyni sobě wywo-
lili. A od toho také času hrob gegj měli
gsau w weliké poctivosti. Tu, kdež gegj tě-
lo odpočiwalo, byl hrob z kamene wytesaný,
a kolem okolo mřížemi zamřežowaný, na němž
stál weliký kříž. Prawí se, že kdykoli měl
kdosy z rodu Berkowského, kterýž s počátku
předcšlého století wymřel, umřiti, ten kříž
bez wseho lidské ruky dotknutí, stáčený ležel
na tom hrobě, a to wyznamenáwalo smrt
brzkau gednoho z Berkowských. W témž ko-
stele bylo též kolem mnoho obrazů, a na nich
mnoho diwů wyobrazeno, kteréž Bůh na pří-
mlowu swé wěrné služebnice Zdislawy zde
wčiniti ráčil.

Až do času husýtských stál týž Gablon-
ský klášter w swém w prwopocatečném krás-
ném založení, gegž potom mnozí dobrodincey
zwelebíwše rozšířili. A když léta 1419 rota
husýtská na město Gablon vdeřila, tu chtěla
míti, aby gím Dominykáni odpoledne mši
slau-

slaužili, a potom pod obogj způsobau gim podávali. Še pak toho učiniti nechtěli, než milosrdně wsecky ge tu pomordowali a klášter pobořili.

Když opět obecný pokog w zemi wstanowen byl, počali tu klášter y kostel stawěti, wšak předešlého neměl wice podoby, a pozwolani byli do něho Dominykáni z Morawy. Léta 1788 dne 11ho Máge práwě na Boží hod Swatodussnj wyssel oheň w Gabloni, který tento znamenitý klášter Dominykánský spálil a w rúm obrátil. Před několiká lety w Pánu zesnulý Excell. Pán hrabě Pacht a držitel Gabloně kázal tu kostel na takowý způsob, gakž se až po dnes nalezá, zase postawiti, a Dominykáni téhož léta w měsýcy Listopadu dworstým rozkazem wyzdwiženi byli.

Nedaleko od Gabloně stogj gestě starobyly zámek Lemberk nazwaný, w němž se až podnes wklazuje ta komnata, kdež někdy Zdislaw se modliewala, a od swého manžele z přičiny wyšše podotknuté překwapena byla.

Z toho zámku gest řížowá cesta k hrobu swaté Přibyslawy, po kteréž Zdislaw z Lemberka na to místo, kdež odpočiwalo tělo Přibyslawjno, chodje ge nawštěmowala. W tom okolí gestě stogjcy kaple, gest starobylosti památka. Na obraze spatřuge se neyswětější swa-

swatá Trogice, nižě wyobrazení Matky Bo-
ží, podle fteréhož flečj Ždislawy w oděwu
řeholným, obrácená obličegem k Maryi, z
gegichžto wst gđau tato slowa: wkaž se býti
Matkau.

Několiť honů od té kaple gest studánka
čistého pramenu, a slowe Ždislawy studánka.
Podle této studánky gest w stěle wytesaný z
kamene obraz blahoslawené Ždislawy, fterýž
někdy ku poctivosti gegj zde postavil mlad-
ší rychtář gménem Antonjn Selinger, že gest
na přimluwu blahoslawené Ždislawy při té
studánce od nemoce zymničnj oswobozen, a
vzdrawen byl. To celé okolí ležj w weselém
položení, gež cesty stromowý, weselj hágo-
wé, zelenj pahrbkové, potůčkové a lůka
krásné slechtj. *)

Konec čtwtřého a poslednjho Dílu wypsání
swatých Patronů Českých.

*) Reginald Braun kněz řádu Dominikánského, a
spisowatel života blahoslawené Ždislawy. W Reg-
ně Kolíně 1725.